

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A megakadt nemzeti munka

Irta: Mezei Ernő.

Gyönyörű illusztrációban mutatg be ma az országnak hogyan értik a „nemzeti munkát”, a melynek czégét kormány és többség fölvettek. Az erőgyűjtéshez szükséges előleges szünet teljes kiélvezése után ma gyűlt össze újra a parlament, hogy istenigazában a felfogadott munkához lásson. És a hogy együtt voltak ők, a kiket Khuen választási kürtje termékeny nemzeti munka új hőseiül összetoborzott, azt kellett hallaniok az elnöktől, hogy semmiféle munkaanyag még előkészítve nincs, a tisztelt képviselők csak oszoljanak szét és várják békén, a míg az elnöknek módjában lesz legalább valami javaslat vagy jelentésfélének szalmáját a parlamenti cséplőgép fogai közé dobni.

És ők csendesen szétoszlottak. A kik a nemzet nevében mint százkaru Briareusok vonultak fel, hogy fáradhatatlan kötördelelssel egyengessék a nemzeti haladás országutját, ime adott jelszóra fölemelték összes karjaikat, — és adott jelszóra ölükbe sülyesztették vissza! — Elgondolkozunk, micsoda általános átka ez országnak, hogy anyyimunkaerő és annyi munkakészség se nagy, se kis dologban gyümölcsözővé nem válhatik. És oh mily kimondhatla-

mul szomorú kép, a mikor a nemzet nevében munkára megválasztottak és kiválasztotak a parlamenti kapu előtt tétlenül ácsorogni kénytelenek. Még azt gondolhatnók, olyas divatos munkakizárással jártak el ellenökben, a milyennel a gyári vezetőségek a munkások tulságos követeléseit fekeztetni igyekeznek. Persze, egyéni sorsukban nem annyira sajnálni valók, mert a parlamenti munkanélküliségök nem jár együtt a kereset hiányával.

Más, más az ő bajuk. Hiába állanak készen az aprólékos kötörésre, amikor óriási, sötét sziklatömeg áll előttük, a melyen nem fog a csákány és nyom nélkül hull vissza a kalapács. A modern technikának mesterei talán tudnának rajta át alagutat furni, talán tudnák a zord köhalmazatot egészen is az utból eltakarítani, mindenképpen a legbiztosabb kiszámítások mellett robbantó szereket is, itt puskaport, amott dinamitot kellene alkalmazniok. Ezek a régi módi kömivesek azonban egyébre nem vállalkozhatnak, mint éppen a légnehezebb, szinte lehetetlen feladatra. Ők éppen a járhatlan ormok és szakadékok fölött gondolnak sima egyenetlen utakat vezetetni. Valóban csodálatos az ő jelszavuk. Azt tartják, hogy a nemzeti munkát bécsi utmutatás szerint kell teljesítenünk, és a nemzeti alkotás pozitív feladatait csak úgy lehet jól végeznünk, ha idegen ha-

talmak kívánságaihoz alkalmazkodunk. Nem is hiányzik, csak ez a módszer, hogy nemzeti életünk mai rendje ideális beteljesedéséhez jusson. Sokan panaszozzák, nemzeti gazdaságunk fejlődésének micsoda kára származik abból, hogy a jobb móduak közülünk ruházatra, butoratra, egyéb személyes szükségletekre csak *bécsi munkát* rendelnek. A magánviszonyoknak ezt a folyamatát pompásan egészítheti ki az, ha viszont törvényhozásunk *nemzeti* munkáját Bécsből rendelik meg. Milyen jól van berendezve, ha ott a vámon vesztünk, — azaz a külön vámhiányan, — és itt még jobban a révén.

Van persze láttatja az ilyen nemzeti munkának. Az évi költségvetés legegyszerűbb és legmellőzhetőbb feladata minden kormányának, várták is betérését a mai ülésre. De Lukács László, az ügyes kezű, fürge ujjú financier mégse tudott elkészülni vele. Hogy tudna, mikor hajh, Bécs rengeteg katonai követeléseivel kell számolnia, ugyanakkor meg éppen a nemzeti munkát teljesen kiszivattyuzó ilyes nemzeti kiadások miatt a külföldi pénzügyi piacok bizalmatlanul elzárkóznak kölcsönajánlatai elől. Akármilyen szigorúan veszi is az elvet, hogy „a takaró arányában kell nyújtózkodnia”, és bárha ennek az elvnek kedvéért sorra rendre üti is agyon a produktív nemzeti munka szükségleteit, — mit ér mindez,

A szabin nő elrablása.

Irta: Falk Richárd.

(Utánnomlás tílós.)

Lávay Arisztid, köz- és váltóköltő, zsebében egy nikkell huszfilléressel, keblében dagadó önérettel és karján Gerlicze Tinike kisasszonnyal megjelent az irodalmi kávéház villamos lámpái alatt. Lávay, a huszfilléres, az önérett és Tinike kisasszony, ennek a négy vegyes elemnek a különös összetalálkozása megvilágításra szorul. Használjuk fel az időt, amíg Tinike kisasszony drámai lendülettel levett skót kabátját átadja Jánosnak, a jelentőségteljesen hunyorgató pinzérnek és mialatt helyet foglal lovagjával a csillogó tükör alatti márványasztalnál, adjunk számot a négy elem rendezvous-járól, amelynél furesább összejövétel csak a husz éves érettségitalálkón szokott megenni.

A költő, akinek életrajzából ez az eset előreláthatólag hiányozni fog, kis sárga arca, dinnyefejű és sunyi pillantású emberke volt. Ábrázatában volt valami, ami a patkányra emlékeztetett. Japán metszésű szemhéjai alatt örökkön szimatoló, fűrkésző tekintetű szemek izegtek-mozogtak. Ha Lombrozónak hinni lehetett, akkor hősiünek benőtt homlokáról tíz évi bekövetkezendő fegyház glóriája csillámlott alá. Hogy mennyiben lesz igaz a koponyatudósának, az egy olyan mienk a szövegi része, amilyenhez a jövő szokta megkomponálni a zenét, a jövő

zenét, de a mult és a jelen, a két kellemetlen Párka, Lávay sorsa fonálának azt a részét kezdte sodorgatni, mely a büntetett előlethez vezet. A kis költő örökösön görbe uton járt. Azt az elvet vallotta, hogy az élet: apró csirkefogások láncolata. És ez irányban fejlesztett tehetsége egy pillanattig sem tudott nyugodni és azon volt, hogy ez a láncolat minnél hosszabb legyen. Cowboy volt ő a léhaságok és kiskaliberű szélhámosok rónáján: ötletlovaiv előrevágtatva vetett pályvát az áldozatra. Fizetésképtelenségi kölcsönöktől kezdve, a baráti ingóságoknak engedelem nélkül való zálogbabelezéséig és néhány fokkal azontul is eljutott ahhoz az útközpontra, ahol már a törvény határvonalai kezdődnek. Dicséretére legyen mondva: a megcsodált apaestanczosok sem járják el olyan művészettel vad figuráikat, mint Lávay költőtársunk a „danse des paragraphes” című táncot. A paragrafusok körüli táncot tiszteletreméltó ügyességgel lejtette el, így aztán megmaradt közköltői minőségében.

Nem volt ügyetlen ember és finoman összekovácsolt, rimes dolgait — amint ő mondogatta — becsáron alól helyezte el. Persze ebből megélni nem lehetett. Részt kért tehát a szövetségzek tönkretételére irányuló akezióban. Váltókon lovagolta a magasabb iskolát. Beállt rossz harmadiknak. Ha két bohém pénzt akart felvenni, de a szövetségzek megkivánta az alapszabályszerű harmadik aláírót is, akkor Lávay lépett előtérbe, csak pro-forma. Aláírta a váltót s ezért néhány tízest vetettek oda neki. A váltóaláírás volt

az egyetlen prózai írásmű, amit kultivált. A rossz nyelvek azt beszéltek róla, hogy az első váltót szórakozottságból versben írta alá, így: „oh, váltó! te folt, amely tisztít! Elfogadom: Lávay Arisztid.” Amire állítólag az illető bankigazgató ezzel az átirással utasította vissza az elrontott értékpapírt: „E váltó pénzadásra nem kötelez! Beh kár, hogy a vers nem bélyegköteles!”

Miután most már tisztában vagyunk Lávay köz- és váltóköltői rangjával, semkise csodálkozhatik rajta, ha a hölgyvel belépő irodalomtörténelmi embrió vagyona nem haladta meg a huszfilléres nikkelt. A másik két súly: az önérett és Tinike kisasszony, szoros kapcsolatban voltak egymással. A költő ugyanis a mők között bizonyos ideális utálatnak örvendett. Ha tehát Lávayval egy nőcske a nyilvánosság előtt mutatkozott, az esalhatatlan jele volt annak, hogy még az ismeretség hajnalánál tartanak. Mert mihelyt a kölcsönös megismerés napja elűzte ennek a hajnalnak elfogultság egyes pírját és teljesen megvilágította Lávay Anonymusnak a pénztelenség piederstáljára helyezett szobrát, a nő úgy eltűnt közeléből, mintha sohse látta volna. Jogosan dagasztotta tehát az önérett költőnk kebelét, mert néhány pillanatra magára vonta a kávéházi közfigyelmet.

A lány egy ligeti fabódészínház kardszabója volt. Lávay a szigorú kritikus maszkjában ismerkedett meg vele aznap délután s miután megígérte neki, hogy a Valéria-színházhoz szerződötteti gummikerekű villamon behozta magával az Alasca-kávéházba,

mikor Bécs kiméletlenül egészen maga felé húzza a takarót és számunkra csak a dermesztő hideg marad meg? Hogyan gondolhatnak a szakminiszteriumok hasznos beruházásokra, gazdagságot és kulturát fejlesztő alkotásokra, a mikor iszonyatos Dreadnoughtok tájtják ránk falánk szájukat?

Oh dehogy is lesznek készen az oly nemzeti munkával, a mely apró kavicsokat görget, de az égis magasodó botránykövet érintetlenül hagyja. Nem lehet sokat elérni azzal a kényelmeskedő bölcseséggel sem, hogy a nemzeti követelések állottak előbb útját a termékeny nemzeti munkának. A koalíciós többség korábbi nemzeti követeléseinek éppen az volt a céljuk, hogy a magyar törvényhozás minden munkája, a magyar társadalom minden erőfeszítése a nemzeti szellem összhangzatát szolgálja, a nemzeti haladásnak egybevágó tényezőit gyarapítsa. Nem állítjuk azonban, hogy az ugynevezett nemzeti feladatok körén túl hasznos nemzeti munkának tere nincs. Azt kellett volna éppen a munkapárti új többségnek megmutatnia, hogy a mikor lemond a nemzeti követelésekről, ezt a külön teret meg tudja találni, és van rá elég módja, hogy modern ekéjével szegényes belkormányzati talajunkat intenzív művelésben részesítse. Hát éppen ez nem sikerülhet neki, amikor Bécsből írják elő munkaprogramját, és éppen azokat a végzetes követeléseket állítják előtérbe, a melyek óhatatlanul felidéznek a nemzeti követelések csillapíthatatlan viharát. Ime ez az ő circulus vitiosus. Éppen azt a „nemzeti munkát” nem teljesítheti, a melyet az előbbi koalíciós programmal szemben egyedül üdvözítőnek jelentett ki. Mert nemzeti lemondás és közfásultság alapján nem lehet semminő nemzeti feladatot szabadon és sikeresen teljesítenie.

hadd pukkadjanak a fiúk, hogy neki milyen gyönyörű barátja van. Előkelő lendülettel két személyre szóló imbiszt rendelt, de a pinczér sehogy sem akart előkerülni az enivalókkal. Ehelyett a telefonszolga állott eléje.

— Lávay urat keresik!

Arisztid egyet rántott a manzettáján és kecseskedő mosolylyal mentegetőzött Timike előtt:

— Pardon, édesem. Valószínűleg a kiadóm telefonoztat utánam a verseskötetem miatt. Mondtam neki: kétezer korona előleg nélkül lem megyek bele.

— De este tizenegy órakor? — tudakozódott az irodalomban járatlan Timike.

— Hja, maga nem ismeri ezeket a könyvszörasokat. Egy jó üzletért éjszakának idején is kihúzzák az embert az ágyból. Rögtön jövök!

Ezzel lesietett a léposor: a telefonfülke felé s eközben azon gondolkodott, ki az ördög keresheti őt. Amint be akart rontani a fülkébe, valaki elkapta. Gyula volt, a főpinczér. Szigorú arcvonásából rosszat sejtett a költő.

— Ne fáradjon Lávay ur. Én hivattam. Mondja csak: miféle nő az?

Lávayba még dolgozott a fentebb említett önérték és nyeglén odamondta:

— Hallja! Kikérem magamnak, hogy a velem lévő hölgyről így nyilatkozzék.

— Lassabban a testülettel! Lávay ur. Nem vagyok kíváncsi arra, hogy hívják azt a nőt. Ismerem a nevét. Hitelezési csalásnak hívják.

— Tessék!

Tomasics bán.

Budapest, szeptember 27.

Egy eszéki választógyűlés alkalmából Tomasics bán beszédet tartott, hogy a helyzetet megvilágítsa. A beszéd célját maga a bán jelezte így. Ha tehát a bán beszédét abból a szögből vizsgáljuk, hogy megvilágította-e a helyzetet: azt felelhetjük rá, hogy igen. Tomasics bán megvilágította a helyzetet s most már látjuk, hogy az a helyzet vigasztalanul sötét.

A szlavoniai határvárosban elmondott beszédnek, mint világító testnek, csak egy hibája van. A bán olyan szerkezetűnek szánta, mint a tolvajlámpást, hogy csak egy irányban világítson s magát a lámpástartót homályban hagyja: de véletlenül vagy ügyetlenségből fordítva fogta a lámpást és az nem a horvát népek világította meg a helyzetet, hanem nekünk magyaroknak mutatja teljes világosságban a bán. A horvát nép ebből a beszédből sem lesz okosabb, de mi magyarok az eszéki beszéd után tisztán látjuk a balkezes Tomasicsot, aki a maga nagyvási hőbortjával lovat adott a horvát koalíció nagyvási hőbortja alá, aki a maga bánai képzelődésével mintául szolgált a horvát koalíciónak, hogy az is trialisztikus ábrándokat kergessen és mint a bán mondja önmagáról, ő se törődjék felülről jövő kívánságokkal. A bán, noha csak a magyar kormány bizalmi embere volna, egy parlamenti többségre támaszkodó, független horvát miniszterelnököt akar játszani s ennek a hőbortnak csak logikus következménye, hogy a horvát országgyűlés is egy párluzamos, egyértékű parlamentnek képzelet magát a magyar országgyűléssel.

Most már visszafelé is világosan látjuk a helyzetet. Az a horvát bán, aki szűkebb tanácskozások alkalmával bizonyára nem használt kevésbé önértékes hangot, mint az eszéki nyilvános választógyűlésen: ne csodálkozzék rajta, hogy a szerb-horvát koalíció sem akart mögötte maradni gög-

ben és nagyhangban. Ahol a bán Don Quichotte, ott a párt Sancho Panza. Mihelyt Tomasics bán horvátabbnak, önértékesebbnek s a magyar kormánytól függetlenebbnek akart látszani minden elődjénél, csak természetes, hogy a szerb-horvát koalíció, melynek erre különben is megvolt a hajlandósága, szintén nem érezte kötelességének, hogy a kiegyezés tiszta alapjára helyezkedjék. Lehettem volna én másképpen is bán, de én csak alkotmányos többséggel akarok kormányozni — mondta a bán. S erre a szerb-horvát koalíciónak nem is lehetett más válasza, mint az, hogy lehetne ő a magyar kormányval egyetértésben is kormányzó párt, de mért ne legyen inkább egy horvát Bismarck árnyékában, egy külön és egyenértékű horvát parlamentben az? Ha tehát a magyar nemzet a megölt harmonia ravatalánál tetemre hívja a bűnöst, Tomasics bán Kund Abigéllal elmondhatja: „Bárzi Benöt én meg nem öltem, tanum az ég s minden seregi — hanem a tört én adtam neki.” Mert ha a tört nem is Tomasics forgatta, de az ő töre volt, ő adta a koalíció kezébe.

Hogy most Tomasics bán vádolja a koalíciót, az a bán nagyvási hőbortja mellett még tehetetlennek is mutatja. Ha elrontotta viselkedésével a szituációt s későn bár, de belátja, hogy nem bír a szellemekkel, melyeket felidézett, akkor nem ilyen későn s nem egy választógyűlésen kell siránkozva a helyzetet megvilágítania, hanem oda kell sietnie a magyar kormányhoz, melyre saját kijelentése szerint eddig nem hallgatott s most kell visszaadnia megbízását a kormány kezébe, hogy az csináljon rendet helyette. Be kell számolnia kudarcáról azzal az őszinte és töredelmes vallomással, hogy nagyon is hetykén állított be a horvát marakodók közé s most már nem próbálkozhatik szerényebb hanggal, tehát küldjenek helyette alkalmasabb embert. De a saját személyére s a bánai méltóságra nézve tovább is adni a nem alkuvót, a horvát koalíciótól pedig azt ki-

— Hitelezési csalásnak hívják. Maga nekem hetvennégy feketével, harmincegy vajaskenyérral, ötvenkilencz kávéval és kapcsoló részeivel tartozik. Megmondtam, hogy a kiszolgálás mindaddig szünetel, míg az elfogyasztott tápanyagok ellenértékét kezeimhez nem szolgáltatja. Erre maga engem ki akar játszani. Bizik udvariasságomban, holott felebaráti tisztelettel figyelmeztetem, hogy én nem vagyok udvarias, mert erre én ráfizetek. Magával hozott egy nőt, abban a hitben, hogy nem tagadom meg a hitelt. Esetleges csalódásoktól kívánom önt megóvni, Lávay ur. Hitele kimerült. A fizetés órája régen elűtötte a határidőt...

Ne csodálkozzunk azon, hogy a szigorú fizetőpinczér nem adott kifejezést a Lávay által képviselt költészet iránti tiszteletnek. Gyula huszonöt év óta dolgozott az irodalomban. Generációk nőttek fel a kávéja és kiflije mellett s joggal elmondhatta, hogy többet tett az irókért, mint a Tudomány Akadémia. Ő aféle irodalmi taxaméter volt, s mint a készfizetések felvételének hive azt tartotta jó költőnek, aki fizet, s nem távozik fizetés és feltűnés nélkül az Alascából.

Lávayt a kategórikus kijelentések felette kellemetlenül érintették. Kérésre fogta a dolgot.

— Nézze, kedves Gyulám, ha maga megtagadja tőlem ezt a hitelfoszlatyot, akkor örökidőre kompromittálva vagyok. Az a nő a menyasszonyom.

— Jó parti! — hagyta rá Gyula s eközben alattomosan mosolygott.

— Tízezer korona és kelegye! — mond-

ta szemtelenül, Lávay. — Becsületesemre, kifizetem holnapig. Ha nem is az összes tartozást, de legalább a mai vacsorát.

A suttogó hangon folytatott diplomáciai tárgyalások alatt a szigorú Gyula megpuhult. A költő már annál az érvénél tartott, hogy alakítsanak egy három pinczérből és három költőből álló vegyes bizottságot és döntse el az, van-e joga egy fizetőpinczérnek egy tehetséges költő boldogságát egy vacsora miatt tönkretenni.

— Menjen, menjen, Lávay ur! Magával nem lehet bírni. Ma ki fogják még önt szolgálni — ma utóljára!

A lány is éhes volt, nem várta a költő biztatását és versenyt ettek. Lávay hanyag előkelőséggel egy üveg sörral toldotta meg a vacsorát, de nem mulasztotta el Timike fülébe sugni, hogy a késő éjjeli órákban pezsgő fog bekövetkezni. Mikor a költő mérsékelt jóllakottsággal már az illatos princzesszász füstjét harapdálta, elérkezettnek látta az időt a közte és Timike között bekövetkezendő állapot és reláció megállapítására. A második üveg sörnél megkérte a kültelki művésznő kezét. A lány prototipusa volt a pesti buta szépségeknek, akik amellet, hogy ostoba tekintettel nézik a világot, tisztas adag sunyi ravaszság és számítási képesség felett rendelkeznek. Az élet értékesítésének művészetét már az anyatejjel szívják magukba a házmasterlakásokban épp úgy, mint az emeleten. És Timike Lávay szándékait tudomásul véve zsen nélkül áttért az „Onyegin Nuggen” című opera taglalására, amint az anyagi ügyek tárgyalását Bohémiában ne-

vánni, hogy huzza összebb a vitorlákat és legyen okosabb a bánjánál: az egy javíthatatlan és tehetetlen betegre vall, akit nem szabad egy percig sem olyan exponált bizalmi állásban megtűrni.

Az észéki világitó beszéd a helyzetet kívül a bánt is megvilágítja. S most már tisztában vagyunk vele, hogy aki a horvát betegséget meg akarja gyógyítani, annak első sorban a bánt kell eltávolítania. Mert a horvát baj még gyógyítható, de Tomasics bán nem.

A Belvedere válságát akar.

— Ferencz Ferdinánd politikája —

Tornyosulnak a nehézségek Bécsben.

Budapest, szeptember 27.

A politikai küzdőtér szemhatárán ismét a közelgő vihar fenyegető felhői gomolyognak. Hiába igyekezik a kormány felhivatalosai révén szépíteni a dolgot, a miniszterelnök bécsi brüszkírozása a trónörökös részéről alig a történet szándék nélkül, s hiába hirdetik a „beavatott” munkapártiak, hogy odafönt minden rendben van, mert bizony éppenséggel nincs rendtlen minden, különösen a kabinet szénája nem, amit különben a miniszterelnök legutóbbi váratlan bécsi utazása s újabb utrakészülése a legélelkenben bizonyít.

A kormány leszögezte magát a bank-kérdésben a készfizetések mellé, a katonai terhek emelésével szemben legalább a kilenczes bizottság programjának végrehajtására akart rámutatni, de Bécsben minderről — a trónörökös befolyásának hatása alatt — mitsem akarnak tudni. És hogy teljesen megzavarja a munkapárt sorait, a Belvedere az általános választójogot erőlteti, nem demokráciából, hanem azért, hogy Tisza István gróf tulsúlyát kontrakarrirózzák. Mindezek a jelenségek sok politikust, még a koalíción kívül állók közül is nem egyet, arra a következtetésre juttattak, hogy Tisza éppen ezért, csupa daczból vállalta az aradi gyászbeszéd elmondását. Sakk a trónörö-

vezték. Lávay egy nagyszabású, szélhámos-sági alapon nyugvó közgazdasági fejtegetést akart megkockáztatni, aminek alapötlete az volt, hogy esetleges házasság esetén Tinike továbbra is pénzkereső művésznő maradhat és a gyermekek az anya vallását követhetik, már mint a születendő gyermekek. Az értekezést és a gyermekeket azonban két jövővénnyel megjelenése akadályozta meg.

Az éjszakai irodalom két félelmetes képviselője Sötét Ottó és Igar Béla, a Castor és Pollux mintájára egybeforrott Mefisztó és Lucifer kaján mosolylyal hagyták el a kávéház kupolás bejáratját. Lávay és Tinike láttára egymásra néztek. A kis költőt nagyon lebecsülték s már évek óta abban a megyőződésben éltek, hogy Lávay csak azért fedez fel mindig újabb és újabb ideálokat a maga számára, hogy Lucifernek és Mefisztónak legyen mit, azaz kit elvenni tőle. Ezt a műveletet Sötét és barátja sabin ró elrablása műveletének nevezték. Most Igar volt a soros Tinikét már látásból ismerték és az inspekcziós rabló annyira biztosnak érezte magát a dolgában, hogy me-metközben odasugta Sötétnek:

— Te csak foglald le Arisztidet, az alatt elviszem a rőt.

Lávay már nagyon megbánta, hogy menyasszonyjelöltjét behozta a farkasverembe. Olomsúlylyal nehezedett rá a két ember előnye. Csinos férfi volt mind a kettő és sohasem jártak üres zsebbel. A hűtlen Tinike is nagy érdeklődéssel hallgatta a fiuk kétértelmű beszédeit és közben nagyokat kacagott Sötét mókáin. A kis költő szomo-

kösnek! — hangoztatják azok, akik a Ferencz Ferdinánd irányzatával szemben kialakulni készülő ellenzék élén Tiszát szeretnék látni. Azt hisszük azonban, hogy az illetők tulságos optimizmussal itélik meg a volt miniszterelnök szereplését.

A delegációk összehívása.

Mint értesülünk, a delegációk egybehívását tartalmazó királyi kézirat csütörtökön, e hó 29-én fog közzététetni.

A képviselőház ennél fogva legközelebbi ülését valószínűleg október 3-án tartja. Az ülésen kihirdetik a delegációk egybehívásáról szóló királyi kéziratot s a Ház azután a legközelebbi ülés napirendjére tüzi ki a delegátusok megválasztását.

Eddigi megállapodás szerint

a Kossuth-párt 4,

a Justh-párt 3,

a néppárt 1,

s a horvát-klub 4

tagsági helyet kap a 40 képviselő-delegátus sorában. Természetesen a főrendiház is tart október 3-án ülést, hogy a maga 20 delegátusát szintén megválaszthassa.

A Kossuth-pártból.

A 48-as függetlenségi Kossuth-párt ma estére hirdetett értekezlete, amelyen a kormány csöteleges előterjesztéseivel szemben akartak állást foglalni, elmaradt, ama egyszerű oknál fogva, mert a munka-kormány egyáltalán nem terjesztett elő munkaprogramot. Ennek ellenére mégis számosan látogattak el a klubba, maga Kossuth Ferencz is ott volt; kivüle még főnjártak Sággy Gyula, Kelemen Béla, Szalkay Sándor, Nadányi Gyula, Okolicsányi László, Ivánka Imre, Lengyel Zoltán, Baross János, Förster Aurél s mások. Eleiate mindenféle napi eseményről folyt a szó a tárgyalásban s csak nagynehezen indult meg a politikai vitaközlés.

Kelemen újságolta, hogy a kormány egyik felhivatalos estilapja szerint a pénzügy-miniszter megkötötte az 560 millió kölcsön-ügyletet a Rothschild-csoporttal.

— Az iránt nem volt semmi kétség, hogy a kormány meg tudja szerezni a kölcsönt, — jegyezte meg Kossuth, — de ez nem változtat azon a szomorú tényen, hogy a francia pénzügy, amelyet mi már megnyerünk volt, ismét elzárkózott előlünk.

ruan ült az asztal végén s már kezdte megformulálni a hűtlen Tinike irandó újabb versét. Sötét Ottó igen kegyetlen fiu volt. Teljesen le akarta törni Lávayt a leány előtt és szigoruan rászólt:

— Menj, és telefonálj a fiukhoz a Kaurizackar-kávéházba. Mondd meg nekik, hogy a kaszinóba megyünk. Jöjjenek oda.

A költő halálsápadtan állt fel. Nem mert ellenkezni. Az engedelmesség megtagadása kompromittáló gorombaságokat és a legközelebbi koronás kölcsön lezavazását vont a maga után. Megtörve, szomoruan és ellenkezés nélkül ballagott a parancs teljesítésére. Alig tünt el Lávay, mindháruan összenevettek. Sötét fizetett, felségitették Tinikére a kabátot és nagy gyorsasággal eltávoztak a kávéházból. Mire a vékony költő visszajött, hűlt helyüket találta. Bambán, kidülledt szemekkel bámult az üres asztalra. De felülkerekedett benne a kis sakál

— Hova lettek ezek? — kérdezte szigoruan Gyula főpinczértől.

Gyula tisztában volt a helyzettel s nevetve mondta:

— Kocsira ültek és elhajtottak. Nem mondták, hogy hova.

Lávay éktelen dühre gerjedt.

— Gázság! Persze most fizethetem a vascsorát is...

— A lovagiasság szabályai szerint ki egyenlítettett. Sötét szerkesztő ur kifizette.

Lávay arca barátságos színezetre derült és megvetésseljesen bökte a kijárást felé:

— Balekek!

Majd a képviselőház mai ülésére terelődött a beszéd.

— Kiváncsi vagyok, — mondotta Förster, — mikor hívják össze ujra a Házat

— Addig jó, amíg nincs együtt, — vélekedett Szalkay, — addig legalább nem emelik az adókat.

— Furcsa, hogy a kormány nem tud vagy nem akar adni munkát a parlamentnek, — szólott Kossuth, — de az igazságtalan vád, amelyvel egyes lapok illetik az ellenzékot, hogy nem támadta meg az elnöki előterjesztést. Hárszabály szerint erre módja sem volt, s különben sem tartozik az ellenzékre a parlament munkáját irányítani.

— Annál különösebb a kormány eljárása, — füzte tovább a gondolatot Okolicsányi, — mert a minisztériumokban kész javaslatok fészkenek. Ugy látszik, Bécsben bajok vannak.

— Ez nagyon valószínű, — vágott közbe Förster, — a trónörökös nem rokonszenvezik ezzel a kabinettel se s igen elítélően nyilatkozott róla. Talán ezért is megy el Tisza Aradra, mert ő jól tudja, hogy ezzel a többséggel szemben nem nagyon erőltetnék a választójogot felülről, ha ezzel nem szolgálnának más, magasabb taktikai célzattal s ő nem hiába hangoztatja mindig, hogy se 48, se 67, fogjon minden magyar össze. Ő kész ugyan ellenzékbe menni a kautéla nélküli választójoggal szemben is, de ő tovább is gondol, ő már látja, hogy mi készül odafönt...

— És a nemzet mégsem becsüli meg eléggé azokat, — tette hozzá Lengyel, — akik az ügyéért sikra szállanak.

— A munkapárt nagyon okos taktikához nyult, — vette át ismét a szót Okolicsányi, — amikor a nemzeti ünnepek elől nem zárkózik el, mert ezzel a nép előtt bizonyítja, hogy nem idegen többé előtte sem, ami nekünk szent, hogy azok a nagy emlékek nemcsak a függetlenségi párté. Ez jelentős változás, mert a szabadelvű párt uralma idején egyenest a pártfegyelem megsértésének vették volna, ha egy képviselő megjelent volna a márczius 15-iki ünnepen, hát még az október hatodikin.

— Hogy ez a változás beállott, mondotta Kelemen, — ebben nagy része van a koalíciónak, amelynek uralma idején a kormány mindig hivatalosan képviseltette magát a nemzeti ünnepeken, úgy hogy ezt már odafönt megszokták s így amit mi megkezdünk, azt most a munkapárt rizikó nélkül folytathatja.

— Ugy van, — helyeselt Kossuth, — megszokták. Emlékezhettek, hogy a miniszteri székből épp úgy beszéltem, mint most vagy annak előtte az ellenzéki padokon.

— Hogy ez a változás csak néhány napos kétségtelenül összefügg Tisza föllépésével, — jegyezte meg Sággy, — azt mi sem bizonyítja jobban, hogy még néhány napja az egyetemen az október 6-iki ifjúsági ünnepre tanárszónokot nem birtam kapni, sőt olyan munkapárti befolyás is akart érvényesülni, hogy az idén ne is tartsuk meg a szokásos ünnepet, csak a gyászmisén vegyünk részt, nehogy a nemzet és a király közötti harmóniát megbolygassuk.

Kossuth azután közölte, hogy Barabás Béla szeretné fölkérni, tenné le a párt koszorúját Aradon, de eddig még nem tudott érintkezésbe lépni vele, s egyben kérte a párt tagjait arra, hogy minél számosabban menjenek le Aradra.

Szóba került még a horvát válság is. Nagyon valószínű, hogy Tomasics legutóbbi beszéde miatt már a legközelebb meg fogják interpellálni a miniszterelnököt.

Nyolcz óra tájban szétoszlott a társaság.

A Justh-párt és a néppárt.

A függetlenségi és 48-as párt kedden este hét órakor Justh Gyula elnöklésével értekezletet tartott. Az elnök az értekezletet megnyitva, bejelentette, hogy az országgyűlési nemzeti munkapárt elnökségétől átirat érkezett, amelyben arra kéri a pártot, hogy a közös ügyek tárgyalására kiküldendő országos bizottságba három helyre tegyen jelöléseket. Az értekezlet a három tagsági helyre: gróf Batthyány Tivadar, Bakonyi Samu és Holló Lajos képviselőket jelölte. Justh közölte, hogy délelőtt beszélt a miniszterelnökkel, aki megígérte, hogy ha lehet, akkor a párt számarányá-

nak megfelelően fölemeli a delegátusi tagságok számát.

A néppárt ma este hat óraker szintén konferenciát tartott *Rakovszky* István elnöklésével. A párt belügyeivel foglalkoztak s miután a kormány munkaprogramját nem ismerik, ahhoz állást nem is foglalhattak. A delegációban a pártnak egy tagsági helyet biztosítottak s ezt el is fogadta. Valószínűleg *Rakovszkyt* fogják erre a tagságra kandidálni.

Párty kormánypárti képviselők ellen.

Dr. *Párvy* Sándor szepesi megyés püspök e hónap 15-én hivatalosan felszólította *Richter* János országgyűlési képviselőt, aki Arvanagyfaluban plébános, hogy a „Congregatio consistorialis de amone administrativa ab officio et beneficio curate” című, ez évi augusztus 20-án kiadott pápai dekrétum alapján a képviselőségről önként mondjon le s írásbeli nyilatkozatát e felhívásra szept. 23-ig hozzá betherjessze. *Richter* plébános, a munkapárt tagja a püspök felszólítására hivatalos uton azt válaszolta, hogy a hivatkozott dekrétumot ugyan hivatalosan nem ismeri, minthogy azt vele nem közölték, azt hiszi azonban, hogy ez az új dekrétum semmiképpen nem foszthatja meg őt magyar állampolgári jogainak gyakorlásától s így nem veheti komolyan a püspöknek azt a felszólítást, hogy a képviselőségről mondjon le. A püspök még e felhívást megelőzően *Richtert* plébánosi hivatalától négy hónapra felfüggesztette. *Richter* a püspök intézkedéséről ma este gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnöknek is jelentést tett.

Rudnay Alajos prépost, munkapárti képviselő *Párvy* püspöktől szintén kapott felszólítást, amely azonban a *Richter*nek küldött felszólítástól annyiban különbözik, hogy a prépostot vagy a képviselőségről vagy plébánosi hivataláról való lemondásra szólítja fel s a felhívásra való írásbeli nyilatkozat tételének határidejéül október 1-ét tüzi ki.

A munkapártból.

A nemzeti munkapárt országos körében ma este igen élénk volt az élet s a párttagok nagy számban voltak jelen. Fent jártak a klubban gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök, *Lukács* László, *Székelly* Ferenc és *Hazai* Samu miniszterek is. A korai esti órákban gróf *Héderváry*, *Lukács* és *Perczel* Dezső, a nemzeti munkapárt elnöke, a klub miniszteri szobájába tanácskozássra vonultak vissza, amely fél nyolcz óráig tartott. A miniszterelnök ezután gróf *Tisza* Istvánnal beszélt hosszasan.

Meglehetősen izgalommal tárgyalták a párt tagjai *Richter* János és *Rudnay* Alajos párttagok esetét, akiket *Párvy* Sándor szepesi püspök a képviselőségről való lemondásra szólított fel. Megütözéssel említették fel a körben, hogy a püspök nem csupán a két munkapárti pap-képviselő ellen járt el, hanem olyan egyházi férfiak ellen is, akik munkapárti jelöltekre szavaztak; így például *Balga* Árpád esperesplébánost, aki *Richter*re szavazott, az esperességtől és az esperességi tanfelügyelőségtől megfosztotta.

Beszéltek még a delegációkról s természetesen nagy a versengés a delegátusi tagságért. Nagyon dicsőítették *Tiszát* is, hogy vállalta az aradi küldöttség vezetését, mert ezzel az elhatározásával lefogverte az ellenzékét. *Tiszával* ötven-hatvan képviselő megy le az október 6-iki gyászünnepre.

Hír szerint gróf *Khuen-Héderváry* a legközelebbi napok egyikén Bécsbe utazik a belga király fogadtatására. De talán lesz más oka is erre a bécsi utra!

A horvát válság.

Tomasics Miklós dr., horvát bán ma délben a miniszterelnökségi palotában látogatást tett gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnöknel, vele hosszabb ideig tárgyalt s részletes jelentést tett a horvátországi politikai helyzetről. A bán ma este a miniszterelnöknel vacsorált s csak holnap utazik vissza Zágrábba.

A bán eszéki beszéde után immár kétségtelen, hogy a koalíció és az alakítandó egységes, új kormánypárt külön-külön jelöltekkel fognak a választási küzdelembe menni. Biztosra veszik mégis, hogy a választások után sikerülni fog a bán és a koalíció közt olyan megegyezést létesíteni, amely megfelelően a bán intenczióinak s lehetővé tenné, hogy a magyar országgyűlésre küldendő horvát

képviselők teljes egyetértéssel támogassák a bán politikáját.

Az „Obzor” jelenti, hogy ama politikai szemléiségek közt, akik *Tomasics* bánt az eszéki választógyűlés alkalmából üdvözölték, dr. *Nikolics* Vladimir volt osztályfőnök is szerepel egy távirattal. E hirt zágrábi politikai körökben élénken kommentálják.

Mint már jelentettük, *Holjac* Janko zágrábi polgármester is résztvett a bán eszéki utazásán és az ottani politikai gyűlésen. E lépése miatt a zágrábi sajtó egy része támadja a polgármestert és azzal fenyegeti, hogy a községtanács bizalmatlanságot fog neki szavazni, amiért a koalíció tagja létére résztvesz e politikai utazáson. Időközben azonban a zágrábi községtanács polgári klubja ma ülést tartott, amelyen a következő határozati javaslatot fogadta el: „Az egyesült horvát polgárság községtanácsosi klubja a közvélemény megnyugtására kijelenti, hogy *Holjac* Janko polgármester az eszéki politikai gyűlésen saját iniciatívájából vett részt s arról a klub nem tudott. Egyébként a klub alapszabályai értelmében a tagoknak joguk van politikai pártjaik programjához hiven cselekedni. E határozat által a koalíciós községtanácsi többség tagjainak szabad elhatározására bizta, a kormányval való megállapodást.”

A horvátországi kerületekben mindenütt nagy arányokban folyik a választási akció. A koalíció tagjai panasszal fordultak a belügyi osztályfőnökhöz, hogy a helyi hatóságok megakadályozzák a választói gyűlések megtartását. Az osztályfőnök kijelentette, hogyha előfordulnak e tekintetben vizsgálások, ezek a kormány tudta nélkül történnek s a kormány gondoskodni fog, hogy a gyűlékezési szabadságot mindenütt tiszteletben tartásák.

Ujabb elnapolás.

— Tisza István Aradra készül. —

A képviselőház ülése.

Budapest, szeptember 27.

Másfél hónapi szünet után ma végre összeült újból az ország törvényhozó testülete, munkára, nemzeti munkára éhesen, de a munkakormány és a munkapárt jóvoltából alig huszonötperces találka után a honatyák azzal a boldogító tudattal távozhattak, hogy a parlamentet ismét bizonytalan időre elnapolták. Dolgozni tehát megint nem kell, — ez különben ősi szokásainkkal nem nagyon ütökzik össze.

Noha előre volt látható, hogy a mai ülés igen rövid és csak formális lesz, mégis sokan jöttek össze, talán azért, hogy a nyári utazások izgató furdókalandjait, a borsos hotelszámlát és a bőkezű borralalók szomorú epizódjait meséljék el egymásnak. Mert hát élet csakis a csevegéstől visszhangos keresztfolyosókon volt, — a teremben nem történt semmi. A pártvezéreknek, akik pedig majd teljes számmal bevonultak, a legkisebb teendőjük sem akadt. Még a miniszterek közül sem szólalt fel senki, pedig gróf *Zichy* János és gróf *Serényi* Béla kivételével a többi mind belesüppedt a régen nem használt bársonyszékekbe. A munkapárt sűrű sorában *Perczel* Dezső, az elnök s *Tisza* István gróf a közlegény-vezér is helyet foglalt. A baloldalon *Kossuth* Ferenc, *Justh* Gyula, *Molnár* János apát, *Széll* Kálmán s báró *Bánffy* Dezső markáns alakjai tüntek fel. Ellenben liányoztak a vezérpolitikuskaink közül gróf *Apponyi* Albert, gróf *Andrássy* Gyula, *Rakovszky* István és *Vázsonyi* Vilmos.

Az ülés előtt az elnöki szobában rövid értekezlet volt, amelyen résztvettek gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök, *Berzeviczy* Albert, a képviselőház elnöke, *Náray* Lajos és *Kabos* Ferenc, a képviselőház alelnökei. A konferencián a képviselőház legközelebbi ülésének módozatairól folyt a tanácskozás és elhatározták, hogy a képviselőház elnöke javaslatot tegyen, hogy a képviselőházat szükség esetén ülésre hívja össze, egyelőre azonban a

plénium ne tartson ülést, hanem csak a bizottságok készítsék elő a tárgyalásra szánt ügyeket.

Az ülésnek, amelyet teljesen lefoglalt elnöki jelentések számára *Berzeviczy*, csak egy ezenzációja volt: az elnök propositziójára, a többség éljenzése közepett, *Tiszát* bizták meg azzal, hogy a képviselőház koszorút október hatodikán tegye le Aradon a vesztőhelyen és a szabadságszoborra. Ki tudja, nem akar-e ez bosszantása lenni a Tisza ellen berzenkedő trónörökösnek? Érdekes volt még az az elnöki előterjesztés is, hogy a Ház már a legközelebb ejtse meg a jelölést az állami számszék megüresedett elnöki állására. A jobboldalon a stréberek máris fenik a fogukat a zsíros stallumra.

Mialatt az elnök jobb ügyre méltó buzgalommal darálta le az irományok végtelen sorát, *Justh* Gyula átment a miniszteri padokhoz s előbb *Lukács* László pénzügyminiszterrel, majd *Khuen-Héderváry* gróffal beszélgetett igen élénken. Hír szerint a delegátusi tagságokról volt szó, aminek során a miniszterelnök megígérte, hogy a párt arányához mérten fog a *Justh*-frakciónak helyeket biztosítani. A látszólag is nagyon barátságosan folyt diskurzus érthető feltűnést keltett a Ház minden oldalán.

Az ülés végén minden ellenvetés nélkül megnyugodott a munkára vágyó Ház abban, hogy az országgyűlés ismét elnapolja magát s az elnök a szükséghez képest, a delegátusok megválasztására vagy a költségvetés benyújtása alkalmával hívja újra össze a Házat, s így legfőljebb október első napjaiban nyílnak meg ismét a parlament kapui, de akkor is csak egy-két napra, mert a delegáció idején nem lesz tanácskozás. Az ülés után *Tisza* hosszabb látogatást tett a miniszterelnöknel. Vajjon azért, hogy a Bécsben tornyosuló nehézségekről kapjon hiteles információt, vagy hogy az aradi gyászbeszédet állapítsa meg vele egyetértően?!

Részletes tudósításunk itt következik:

Berzeviczy Albert elnök szívélyesen üdvözli a képviselőket és az ülést kizengy óra tíz perczkor megnyitja.

Bemutatja a miniszterelnök átiratát, hogy a trónbeszédre adott válaszfeliratot öfelsége legkegyelmesebben tudomásul vette. A király 80-ik születésnapja alkalmából a képviselőház hódolatteljes szerencsekívánatait tolmácsolta, amiért öfelsége köszönetét fejezte ki.

Bemutatja a belügyminiszter átiratát, amelyben értesíti, hogy október hó 4-én délelőtt tíz óraker a budavári koronázó templomban öfelsége névnapja alkalmából szent misét fog tartani.

Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hatodikán mi lesz?

Elnök: A Ház ez alkalommal hódolatteljes szerencsekívánatait fogja kifejezni. (Helyeslés.)

Bemutatja Arad város tanácsának meghívóját, amelylyel meghívja a Házat az Aradon október hó 6-án rendezendő nemzeti gyászünnepre. Javasolja, hogy a Ház a gyászünnepélyen küldött segilleg képviseltesse magát (Helyeslés) és mind az emlékszóborra, mind a vesztőhelyen álló emlékre koszorút helyezzen. A küldöttség vezetőjének személyére nézve indítványozza, hogy . . .

Felkiáltások a baloldalon: A Ház elnöke! **Elnök:** . . . a küldöttség vezetésével gróf *Tisza* István képviselőtársunkat (Éljenzés a jobboldalon.) bizzuk meg. (Helyeslés.)

Jelenti, hogy *Falk* Miksa siremlékének létesítésére alakult bizottság október hó 2-án d. e. 11 óraker a kerepesi-uti temetőben tartandó felavatási ünnepélyére meghívta a Házat.

Bemutatja a miniszterelnök átiratát, amelylyel értesíti, hogy *Rakovszky* Istvánnak, az állami számvéviszék elnökének elhelalozása folytán az 1870: XVIII. tcz. 6. szakasza értelmében való intézkedés válik szükségessé. Javasolja, hogy a képviselőház a jelölést az eddig követett eljárás

szerint egy később meghatározandó ülésben tegye meg. (Helyeslés.)

Bemutatja az időközben történt választások után benyújtott mandátumokat.

Bemutatja a kir. Kuria átiratait, amelyekkel közli, hogy a Györfly Gyula, Heinecz Hugó, Sümei Vilmos és Vadász Lipót országgyűlési képviselők megválasztása ellen beadott kérvényeket visszautasította.

Bemutatja a kir. Kuria átiratait, amelyekkel a Fuss Náador, ögróf Pallavicini György, Kis Ernő, Németh Károly és báró Sennyei Miklós országgyűlési képviselők megválasztásának érvénytelenítése iránt beadott kérvényeket visszautasító végzéseit megküldi azzal az értesítéssel, hogy nevezett képviselők megválasztása ellen 1899. XV. tcz. 11. szakaszában megszabott határidő alatt újabb kérvény adható be.

Vermes Zoltán jegyző felolvassa a beérkezett kérvényeket és feliratokat.

Elnök javasolja, hogy a kérvények előzetes tárgyalás és jelentéstétel végett adassanak ki a kérvényi bizottságnak. (Helyeslés.)

Vermes Zoltán jegyző felolvassa a függőben levő interpellációk jegyzékét.

Elnök: Most javaslatot kell tennem a legközelebbi ülés idejére nézve. Miután a bizottságok által tárgyalásra előkészített ügy, amely a Házat foglalkoztathatná, ez idő szerint tulajdonképpen nincsen, bátor vagyok indítványozni, hogy szólítsanak fel a bizottságok, hogy a hozzájuk utalt, részben nagyfontosságú ügyeket haladéktalanul tárgyalás alá vegyék és azoknak elintézése után a Háznak mielőbb jelentést tegyenek. Továbbá javasolom, méltóztassék az elnököt megbízni, hogy mielőbb a bizottságok részéről tárgyalásra kész ügy iránt jelentés érkezik, vagy ha egyébként előforduló ügyek, pl. a *delegáció összehívása*, vagy a *jövő évi költségvetésre vonatkozó pénzügyi előterjesztés meglátelése* ülés összehívását tenné szükségessé, de mindenesetre a legközelebbi időben, ülést hívhasson össze. (Helyeslés.)

A Ház hozzájárul az előterjesztéshez.

Fölkialtások a szélsőbaloldalon: Ez a hircs nemzeti munka? Gyönyörű munka!

Elnök az ülést 11 óra 35 perczkor berekeszti.

Budapest, szeptember 27.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház IX. bíráló-bizottsága pénteken, e hónap 30-án, délután fél öt órakor a képviselőház I. számú termében ülést tart.

Az igazságügyi bizottság e hó 28. napján délelőtt 11 órakor a képviselőház III. számú termében ülést tart. Tárgy: Gömör-Kishont és Udvarhely vármegyék kérvényei.

A makóiak küldöttsége a Házban. Makó város hagymatermelőinek huszonöt tagu küldöttsége tiszteltgette ma a képviselőházban Justh Gyula, a kerület képviselőjének vezetése alatt Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternél és a távollévő földművelésügyi miniszter helyettesénél. Kazy József államtitkárnál. A küldöttség nevében Pintér Miklós kérvényt nyújtott át egy a kereskedelmi miniszternek, mint a földművelésügyi államtitkárnak a kérvényben előadják, valamint a szónok is kiemelte, hogy a makói hagymatermelőket az ottani kereskedők kartellje folytán súlyos válság fenyegeti és ha az érdekelt minisztériumok segítségükre nem jönnek, akkor 3-4000 ember egzisztenciája forog veszedelemben. A kartellben, amely a hagymatermelő gazdák ellen alakult, jelentékeny tőkével bíró vagyonos kereskedők vesznek részt és ugyancsak tönkre fogják tenni a kereseti forrást, amelylyel eddig a gazdák a hagymatermelés folytán bírtak. A kartellel szemben a makói hagymatermelők szövetsége s a szövetséget működésének esetleges nehézségei elhárítására kérik a kormány anyagi támogatását. Ugy a kereskedelmi miniszter, mint Kazy államtitkár előzőkenyen fogadták a küldöttséget és megígérték, hogy kérésüket jóindulattal fogják megfontolás tárgyává tenni.

Hadtestparancsnokság Raguzában. Bécsből jelentik nekünk: A 16. hadtest parancsnoksága most költözködik át Raguzába s október 1-én már ott lesz a hadtestparancsnokság székhelye.

KÜLFÖLD.

A török-román szövetség. A bukaresti „Adóverul” munkatársa meglátogatta Papiniu román követet, aki az állítólagos török-román katonai egyezségről a következőket mondta:

— Mindaz, amit a lapok a török-román katonai egyezségről irtak, merő koholmány. Biztosíthatom önt arról, hogy a két állam között ez a szerződés nem jött létre. Arra kérem önt, hogy ezeket a még mindig napirenden lévő híreket csáfolja meg. Másrészt azonban igaz, hogy *Törökországgal való viszonyunk a lehető legjobb és Haki basának Bukarestben és Szinajában tett látogatása ezt a viszonyt még melegebbé és szívesebbé tette.*

Konstantinápolyi jelentések szerint Csarikov konstantinápolyi orosz nagykövet frankfurti látogatását Izvolszkinál a román-török egyezményhez hozza összefüggésbe. Csarikov állítólag kegyvesztett lett azért, mert az orosz kormányt az egyezmény ügyében folyó tárgyalásokról nem tudta idejekorán értesíteni és hir szerint nem is fog többé konstantinápolyi állásába visszatérni.

A német konzervatívok és az antiszemitizmus. Nagy feltűnést kelt a konzervatívok lapjának, a keresztés újságnak egy cikke, amelyikben bejelenti, hogy a párt *csakapsolja programjából az antiszemitizmust.* A lap azzal indokolja a párt álláspontját, hogy a *zsidóságnak is vannak konzervatív csoportok és azok a destruktív és forradalmi erők, melyek eddig a zsidóságot jellemezték, most már egy részről hanyatlóban vannak, más részről pedig ezek az erők a „tisztá német fajoknál” is oly nagy mértékben mutatkoznak, hogy ellenük közösen kell felvenni a harcot minden konzervatív embernek.*

Roosevelt agitációs körutja. Rooseveltet, aki Saratogába érkezett, hogy résztvegyen Newyork állam republikánus konventjének ülésén, illetve az állam hivatalnokainak és kormányzójának jelölésén, a pályaudvaron nagy néptömeg lelkesen fogadta. Egy lap tudósítónak Rooseveltet kijelentette, hogy holnap a régi gárdát teljesen meg fogja verni. A demokraták már a múlt héten Rochesterben tartották meg konventjüket. A kormányzói állásra Gaynor polgármester van kiszemelve.

Az angol király koronázása. Berlinből jelentik nekünk: V. György angol király koronázása június utolsó napjaiban lesz. Erre való tekintettel a Henrik herceg automobil-turát, amelynek június közepén kellett volna kezdődnie, elhalasztották júliusra.

Kréta annexiója. A párisi „Le Journal” Constans volt konstantinápolyi francia nagykövettel folytatott beszélgetést közöl, mely beszélgetés során Constans a következő érdekes leleplezést tette:

— Achmed Riza egy Párisba tett utazása alkalmával beszélgetést folytatott Clemenceauval és Delcasséval, akik Achmed Rizának megígérték támogatásukat a bosnyák kérdés rendezésére, amivel szemben Achmed Riza kötelezte magát, hogy *Görögországnak Kréta annexiójánál nem fog nehézségeket támasztani.* Amikor Constans rámutatott arra, hogy Kréta annexiója Görögország által Törökországban nagy izgalmat idézne elő, Achmed Riza ezt felelte.

— Kréta tulajdonképpen csak terhünkre van. Mi ott csak névleges uralmat gyakorolunk. Kréta nekünk évek óta olyan nagy gondokat okoz, hogy nem ellenkérjük érdekeinkkel, ha Kréta Görögországhoz csatlakozik. Csak arról van szó, hogy Krétának Görögországgal való egyesítésére helyes időpontot válasszanak. de azt hiszem, hogy erre már legfeljebb öt-hat hónapig kell várni.

A német szocialisták térfoglalása. Frankfurt-Lebus választókerületben hétfőn pótválasztás volt, amelyen a szocialdemokrata jelölt Fabert 123 szavazattal megválasztották, a nemzeti liberális dr. Winterrel szemben. Az első választás szeptember 16-án volt, amikor a szocialdemokrata jelölt 14318, a nemzeti liberális 7745, és a konzervatív jelölt 6589 szavazatot kapott. A kerületet eddig a nemzeti liberálisok képviselték, akik az 1907. évi általános választásoknál 17.805 szavazattal hódították meg a kerületet a szocialdemokrata pártra esett 12.388 szavazattal szem-

ben. Az idei pótválasztások közül ez immár a nyolczadik, amelyben a német szocialdemokrácia kerületet hódított el polgári pártoktól.

A finn önállóság végnapjai. A finn országgyűlés, mint ismeretes, elhatározta, hogy az Oroszország által ráoktrojált törvényeket alkotmányosoknak el nem ismerheti és azok megvitatásába nem mehet bele. Helsingforsból most azt jelentik, hogy már az országgyűlés összeülése előtt az összes finn politikai faktorok egyhangulag elhatározták, hogy valamennyi törvényt, amelyet a finn törvényhozás meg nem szavaz, *érvénytelennek* fognak tekinteni. Az orosz kormány ugyan Markov tábornok, a helsingforsói szenátus elnöke útján közhírré tette, hogy a törvények végrehajtását ki fogja erőszakolni, ez a fenyegetés azonban, mint ez az országgyűlés határozatából is kitetszik, teljesen eltövesztette hatását. A finn fő kormányzósági iroda igazgatója, Ivanov államtanácsos, három nappal azelőtt Friedbergbe utazott, hogy a cártól instrukciókat kérjen arra az esetre, ha a finn országgyűlés elutasító magatartást tanúsít. Most Finnország elutasító válasza bekövetkezett és ezzel valószínűleg *Oroszország és Finnország egymáshoz való viszonyának a történetében egy egészen új fejezet veszi kezdetét.* A hivatalos „Rosszija” azt írja, hogy Finnország most maga választotta meg a maga útját.

A spanyol kormány harca. Madridból jelentik, hogy Spanyolország döntő fontosságú események előtt áll. A kormány elhatározó lépésre szánta el magát a klerikálisok és karlisták fenyegetésére következtében. A bilbaói forrongás arra indította a kormányt, hogy a vidéki tartományok katonai kormányzóinak tanácsára betiltotta a jövő vasárnapra hirdetett klerikális népgyűléseket. Pompelumban is tüntetések készültek, amelyekre a hatóság már csirájában elfojtott. Óriási felháborodást kelt a klerikálisok táborában, hogy letartóztatták a tunktárk ama klerikális tagjait, akik aláírták a Canalejas ellen irányuló utolsó tiltakozó feliratot.

Barcellonaiban ma újabb összejövetel volt sztrájkolók és rendőrök között. Mind a két oldalon lövöldöztek. A város egész rendőrsége kivonult, hogy helyreállítsa a nyugalmat. Sabadellben minden gyár zárva van. A biscayai főkapitány a jövő vasárnapra tervezett bilbaói katolikus népgyűlést betiltotta.

Amerika Marokkóban. Londonból jelentik nekünk: *Hassan Ben Ali*, egy amerikai lett marokkói, aki összevásárolta Marokkóban az Angera kerületet és a partvidéket egészen Dsabelusanig, most visszatért Amerikába, hogy az amerikai tőkét mozgósítsa ennek a gazdag vidéknek kiaknázására. A megvásárolt területeknek politikai és stratégiai fontosságuk elvitathatatlan, mert hozzájuk tartozik egy 20 mérföld hosszúságú tengerpart, amelyen magas hegyek emelkednek s ezeknek stratégiai értékük felér Gibraltárral.

TÁVIRATOK.

A német császár fia Délamerikában.

London, szeptember 27. A „Daily Mail” berlini értesülése szerint Adalbert herceg, Vilmos császárnak legifjabbik fia, jövő év elején hadihajón hosszabb látogatást fog tenni Dél-Amerikában.

A czár és a német császár találkozása.

Pétervár, szeptember 27. Stolypin miniszterelnök nem lesz jelen Vilmos császárnak a czárral való találkozásánál. Stolypin csak október 4-én érkezik vissza szibériai útjáról.

A török nagyvezér Bécsben.

Bécs, szeptember 27. Hakkí pasa török nagyvezér tegnap este Párisból ideérkezett. Ma délelőtt Resid pasa nagykövettel tanácskozott, majd délelőtt felkereste a Tereziánium-akadémiát, hogy meglátogassa Faruk herceget, Nedzsid effendi török hercegnek a török trónörökös fiújának fiát. Ez alkalommal a nagyvezér az igazgató kalauzolásával mellett megsejmelte az akadémia berendezését. Déután a nagyvezér meglátogatta gróf Aehrenthal közös külügyminisztert, akivel hosszasan értekezett. Este a nagyvezér Konstantinápolyba utazott.

A kolera.

— Ujabb megbetegedések. —

Budapest, szeptember 27.

A belügyminisztérium ma ismét a kolera megbetegedések egész tömegéről kénytelen beszámolni. A járvány föltartóztathatatlanul terjed. Budapesten is újabb halottja van a kolerának. Szomorúan jellemző, hogy még csak ma alakult meg a fővárosi vészbizottság.

Hireink a következők:

Budapest koleraváros.

Halottak és új betegek.

A tegnapi mára virradó éjjel meghalt a Gellért-kórházban Kökény József, akit néhány nappal ezelőtt szállítottak be koleragyanus tünetek között a Budafoki-ut 27. számú alatt élő házból. Kökény Pályiból jött a fővárosba. A boncolás *ázsiai kolera* állapított meg rajta.

Beszállítottak ezenkívül a Szigetvári-utca 19. szám alól egy férfit, egy Nagykútáról a fővárosba jött nőt, az Alföldi-utca 9--11 szám alatt levő menhelyről egy nőt, a Favar-telpről egy kocsist, a Dugonics-utca 7. szám alól egy napszámost, a Pozsonyi-ut 2. szám alól egy napszámost és végül egy férfit, aki Újpesten a Nyár-utca 33. alatt lakik s az Ullői-ut és Ludoviczeum sarkán összeesett. Mindezekről azonban kiűnt, hogy nem koleraságok. Beszállítottak a kórházba egy zágrábi napszámost is, akin azután epilepsziát konstataáltak. A 6737. számú uszályhajón rosszul lett Batoricza István bolgár hajós, akin az orvosi vizsgálat hastífuszt konstataált.

Néhány lap hírt adott arról, hogy a IV. kerületi reáltanoda-utcai főreáliskola IV. a) osztályában tegnap Marsovszky Géza tanuló gyanus tünetek között rosszul lett az iskolában. A főreáliskola igazgatója ma közli, hogy Marsovszky Géza tegnap délelőtt rosszul lett, jelentett, mire az igazgató értesítette a tiszti orvosi hivatalt. A hivatal részéről megjelent dr. Szimnyey nyomban konstataálta, hogy a fiu gyomorrontás következtében lett rosszul és baja egyáltalán nem aggasztó. Egy tanuló társával kísértették haza az iskolából. A fiu szülei ma értesítették az igazgatót, hogy a beteg már a javulás útján van és valószínűleg holnap már újra iskolába megy.

Ma délután a Lipót-körút 2. számú ház harmadik emelet 11. sz. lakásából egy szakácsnőt szállítottak be a Szent Gellért-kórházba, akiről azonban a vizsgálat alkalmával kiűnt, hogy nem koleras.

Vészbizottság.

Miután már egy sereg halottja és betege van Budapesten a kolera, Budapesten is megalakult a vészbizottság, amelynek báró Müller Kálmán lett az elnöke és Magyarevits Mladen tiszti főorvos az előadója. A vészbizottság kimondotta, hogy szigorubb óvintézkedések elrendelését fogja javasolni. Báró Müller Kálmán, a vészbizottság elnöke így nyilatkozott a vészbizottság teendőiről:

— A vészbizottság ma megkezdte működését, holnap újabb ülést tart, mert sok a tennivalónk. Szigorítani kell az eddigi óvintézkedéseket. Hogy többet ne említsék, haladéktalanul gondoskodni kell a Duna őrizetéről és karhatalommal megakadályozni a víz használatát. Az eddigi intézkedés alig használt valamit, mert öt kilométernyi területre vigyáz egy őrszem. Így nem érünk célra.

A vészbizottság javaslata alapján Rózsavölgyi Gyula alpolgármester ma újabb felhívást intézett a közönséghez, hogy a Duna vizét ivásra, főzésre, mosásra, fürdésre ne használja.

A polgármester a kolera ügyében egy másik hirdetményben elrendelte, hogy miután a légymányosi kikötő vasuti töltés alatti részének vize meg van fertőzve, a főváros közönségét e víz bármilyen használatától ezennel eltiltja és megtiltja az említett kikötő részben való halászat, csolnákázást, nemkülönben a víznek öntözés céljára igénybe vételét is.

A délelőtti folyamán a főkapitányságon értekeztet volt, amelyen a Pozsony és Orsova felől érkező teherszállító hajók megvizsgálása és e hajók

személyzete állandó nyilvántartásának kérdését vitatták meg. Az értekezleten résztvettek: dr. Boda Dezső főkapitány, Antal Gyula tanácsos, dr. Magyarevits Mladen tiszti főorvos és dr. Dimitrianu Ágost rendőrfőorvos.

Ugyancsak a polgármester újabb rendelettel intézkedni fog aziránt, hogy miután Mohácsot hivatalosan is koleragócspontnak jelentették ki, onnan a zöldség és egyéb élelmiszereknek a budapesti piacra való szállítása a legszigorubb módon eltiltassék.

A mohácsi veszedelem.

Uj betegek.

Ujabb áldozatai vannak a kolera, Mohácsen, két halott, tíz új megbetegedett. Halottak: Horvát Ferencz 2 éves, Vidonya Lukácsné 37 éves napszámosasszony. Betegek: Bruszt Györgyné 75 éves munkásné, Horvát Gyula járásbírói hivatalnok, Horvát József 6 éves fiu, akiről már tegnap megemlékeztiünk, ezen kívül még heten, akiket most vizsgálunk meg.

Egy újabb távirat jelenti, hogy Mohácsen ma estig hivatalos bejelentés szerint öt újabb kolera-megbetegedés és három haláleset történt. Mohácsen eddig 55 kolera-megbetegedés fordult elő, melyek közül 30 halálos kimenetelű volt, 23 ápolás alatt áll, míg 2 felgyógyult. Dunaszekes községben ma egy két éves fiu betegedett meg koleragyanus tünetek közt és a délután folyamán meghalt. Koleragyanus eseteket jelentenek a vármegyéből Nagykölked községből és Repnyák cigánytáborból. Az alispán ma átiratot intézett a mohácsi hatósági közegeknek, akik ezideig is önfeláldozó működést fejtettek ki, hogy támogassák továbbra is az eddigi buzgalommal Hajós Béla miniszteri biztost, kit a belügyminiszter teljes hatáskörrel ruházott fel.

Székelly Ferencz dr. igazságügyminiszter ma táviratilag elrendelte, hogy a mohácsi járásbírósnál az összes tárgyalások elnapoltassanak. A járásbírósnál a mai naptól kezdve az ügymenet teljesen szünetel.

Miniszteri biztos Mohácsen.

A belügyminiszter dr. Hajós Béla közegészségügyi főfelügyelőt, aki a kolera ügyében már napok óta Mohácsen időzik kiküldetésben, Mohácsra vonatkozólag miniszteri biztos hatáskörrel ruházta fel. A járványkórház átalakítására Mohácsra küldött barakkokat már felállították és a budapesti fertőtlenítő intézet két alkalmazottja még odalenn van a fertőtlenítésre alkalmazott többi közegek képzése és a kórház berendezése miatt. Bukovszky igazgató, aki lement velük, már visszatért Budapestre.

A szomorú város.

A kolera ma már a társadalom minden rétegéből, válogatás nélkül szedi Mohácsen áldozatait. A lakosság kétségbeesése leírhatatlan, és nélkül menekül mindenki, amíg lehet, mielőtt ma, vagy holnap ki nem hirdetik a zárlatot és ott nem rekednek a végveszedelem mindenkit egyformán elérő csúpjában. A két utolsó napon még kiméletlenebbül öldös a járvány, hol a belső, hol a külső területen bukkán fel és ragadja magával az embereket.

Elemi csapásként zudul a városra a járvány. Törökresztési az ipart, a kereskedelmet, családfentartó szorgalmas kezek egész évi munkája seumisül meg, óriási károk hosszú esztendőig fogják fentartani a kolera emlékét. A környékbeli vásárokat beszüntették, a mohácsi iparosok, akármilyen óvintézkedésnek vetik alá magukat, nem mehetnek el a távolabbi vásárookra. Interpellációt jegyzett be a képviselőházban dr. Andrics Tivadar, Mohács országgyűlési képviselője. Irgalmat akar szerezni a tönk szélén álló mohácsi iparosok és kereskedők számára. Ki akarja eszközölni, hogy az élelmiszer-árusok kivételével a eszmadia, ruha és más kereskedők felkereshessék a távolabbi vásárokat.

Az egészségügyi felügyelő vezetésével vállaltva dolgoznak az orvosok éjjel-nappal. Dr. Vida főorvos a városházára helyezte át a helyiséget, nála jelentik be az eseteket. A betegek, bármelyik orvosnál is jelentkeznek, a hatóságnál való bejelentés nélkül, közvetlenül kerülnek be a járványkórházba.

A szentelepen mintha teljesen kiűnt volna a kolera. Öt nap óta egyetlen gyanus eset sem fordult elő. A Budapest—Mohács közti hajóforgalmat beszüntették, illetve a hajók Budapest és Baja között közlekednek.

Menekül a lakosság.

Mohácsról tömegesen költöznek el a tehetősebb családok, azonban az állomáson csak igen korlátozott számban engedik el az utasokat. A legkisebb gyanu elég arra, hogy bárkit is visszatartsanak. A kiköltözőkötől rendkívül óvakodnás azoknak a községeknek előjáróságai, a hová a veszedelem elől menekülnek. Így Aszód, pestmegyei község az aggodalom tekintetében oly tulságba ment, hogy a családjával Aszódra utazó Murányi Miklós, gyárigazgatót távirati uton utazásában megakadályozni kérte a mohácsi előjáróságtól. A távirat azonban későn érkezett, mert a gyárigazgató még az előző este elutazott egész háznépével együtt Aszódra, Mohácsen összesen 80 csendőr van és nem 120, mint azt a lapok írták. A lakosságot, az alsóbb néposztályt sikerült annyira megnyugtítani, hogy a bajt már ők is komolyan kezdik venni és mindenben alávetik magukat a hatóságok erőyes rendelkezéseinek. Zavargástól nem kell tartani.

Hatósági intézkedések.

Uj hivatalos lista.

Félhivatalos jelentés szerint a belügyminisztériumhoz legújabbán a következő megbetegedésekről és halálesetekről érkezett jelentés:

Mohácsen öt megbetegedés és három haláleset.

Komárom egy megbetegedés.

Solymár (Pestmegye) egy megbetegedés.

Nagykőrös egy haláleset.

Pénteksur (Pozsony megye) egy haláleset.

Dunaszekes (Tolnamegye) egy haláleset.

Ezt a hivatalos listát az est folyamán újabb esetekkel kellett kiegészíteni. A belügyminisztériumhoz érkezett jelentés szerint a bakteriológiai vizsgálat újabbán a következő esetekben állapította meg az *ázsiai kolera*:

Diamant Adelf Nagymaros (Hontmegye);

Nagy Imre Doborgaz (Pozsony megye);

Mük Jozsfa Crepája (Torontálmegye);

Radovancev Józsa Crepája (Torontálmegye);

Lors Antal Apatin (Bácsbodrogmegye);

Hack Károlyné Apatin (Bácsbodrogmegye);

Hack Ferencz Apatin (Bácsbodrogmegye);

Guzsel Gáspárné Negyed (Nyitra-megye).

Megállapította a hivatalos vizsgálat, hogy nem bizonyult kolera, hanem egy tiszababólnai, egy nagykövői és egy dragomérfalvai gyanus eset.

A hadsereg védekezése.

Megirtuk, hogy a hadügyminiszter rendeletet adott ki, melyben elrendelte, hogy a dunamenti kerületekből nem szabad bevonulni az ujonczoknak, a többi magyarországi ujonczokat pedig, ahol állítják őket, valamint rendeltetési helyükön is ötnapi vesztgár alá veszik és dezinficiálják.

Tegnap délutánra a belügyminiszter értekeztet hívott össze annak a megállapítására, hogy a kolerajárvány miatt nem kellene-e az ujonczok bevonulását elhalasztani? A tanácskozáson több mint száz katonaoorvos vett részt. Hosszas vita után a katonaoorvosok kimondották, hogy az ország sok vármegyéjében olyan kolera, vagy koleragyanus megbetegedések fordultak elő, hogy a járványnak a katonasághoz való behurcolásától lehet tartani; ezért javasolták, az ujonczok bevonulását halasztásuk el addig, míg a viszonyok kedvezőbbre nem fordulnak.

A katonaoorvosok javaslatát minden valószínűség szerint elfogadja a hadügyminiszter és a honvédelmi miniszter, ez esetben még október elseje előtt hivatalosan közölni fogják az ujonczok bevonulásának elhalasztását. A hadügyminiszter különben ma táviratilag értesítette a budapesti térparancsnokságot, hogy a 68-ik és 44-ik ezredek kivételével a negyedik hadtesthez tartozó összes

ezredkekhez besorozott ujonczok bevonulását bizonyítatlan időre elhalasztotta.

Betiltott vásárok.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye alispánja a legújabb kiadott belügyminiszeri utasítás értelmében, az október hó 3-án Kerekegyháza, az október hó 9-én Izsákon, október hó 9-én és 10-én Kiskunlacsházán, Tolna vármegye alispánja a Muesiban október 19-re, Faddon október 2-re, Nagydorogon október 17-re, Bátán október 10-re, Bátaszékan október 24-re, Nagykönyiban október 12-re, Mislán október 24-re, Ozorán október 10-re, Pinczehelyen október 25-re és Zombán október 26-ra eső országos vásárok megtartását a kolerajárványra való tekintettel betiltotta.

Kacs Kovács Lajos, **Somogy** vármegye alispánja, a baranyai kolerajárványra való tekintettel az október 15-iki lengyelítói, az október 15-iki somogyvári és az október 18-iki szőlőgyöröki országos állat- és kirakodó vásárok megtartását további rendelkezésig betiltotta.

A veszprémi vármegyei ipartestületeknek 26 tagu küldöttsége járt ma délelőtt **Thék** Endre udvari tanácsos, az ipartestületek Országos Szövetsége elnökének vezetése mellett **Hieronymi** Károly kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttség arra kérte a minisztert, járjon közbe a koleraveszedelmek miatt eltiltott őszi vásárok engedélyezése érdekében. A miniszter a küldöttség kérését teljes jóakarattal fogadta és megígérte, hogy a kérést a lehetőséghez képest teljesíteni fogja.

A vidék.

Kolerás esetek.

Brád. Nagy riadalmat okozott ma egy kristóri napszámosnak, **Márk** Juonnak gyanus körülmények közt hirtelen bekövetkezett halála. A bányarvos távirati jelentésére a brádi főszolgabíró két orvossal a gyanus eset helyére utazott. A halottat fölbontolták és kiderült, hogy szélhűtés okozta a napszámos halálát. A boncolás eredménye lecsillapította a vidék izgatottságát.

A fejérmegyei Nagyerkátán ma délelőtt **Köszegi** Pál tizennégy éves fiu ázsiai kolerában meghalt.

Paks. A Pakszon szombaton koleragyanus tünetek között meghalt **Talig** Józsefné leánya, **Richár** Mihályné 35 éves asszony, aki anyját ápolta és a csendőrök által őrzött házban öt napi megfigyelés alatt állott, ma szintén megbetegedett és pedig az *ázsiai kolera összes jeleivel*, s annyira rosszul van, hogy halálát minden pillanatban várják. A hatóság megtette a legszigorúbb óvintézkedéseket a kolera lokalizálására, mivel a járvány kitörése kétségtelenné látszik. A közönség körében nagy megütközést kelt, hogy Mohácsról 280 zsák liszt érkezett Paksa, amit a kereskedők árusítanak.

Esztergomban mára nem fordult elő újabb megbetegedés. A két városi orvos, dr. Áldori Mór és dr. Berényi Gyula emberfelelő munkát végez, hogy a járvány terjedését megakadályozzák. A megtett óvintézkedések nagyon megnyugtatólag hatnak a lakosságra.

Apatinban Lorch Nándor hetvenöt éves halász, aki a baranyamegyei Frigyes királyi hercegi uradalomból favágásból szombat este tért haza, vasárnap délelőtt koleragyanus tünetek közt megbetegedett és estére meghalt. Tegnap reggelre Lorch 25 éves **Antal** nevű fia és az ugyanazon házban tartózkodó **Hock** György nevű két éves fiu betegedtek meg gyanus tünetek között és a délután folyamán mindkettő meghalt. A Lorchék házával szomszédos házban egy 40 éves asszony betegedett meg kolerában és a halállal vívdik. Apatinban **Csernák** Jánosné még e hónap 21-én betegedett meg koleragyanus tünetek között, azonban családja a bajt eltitkolta. **Csernák** Jánosné meghalt. A **Csernák**né betegsége járta közül nyolcezer ugyancsak megbetegedtek.

Komáromba Mohácsról több tutajos érkezett s a mohácsi hatóság figyelemzettő táviratát a komáromi hatóság későn kapta, mert a tutajosok már a városba mentek és ott szállásukat elfoglalták. A rendőrség a szállásokat lezárta és a tutajosokat, valamint a ház népét, összesen 84 egyént megfigyelés alá helyezték. Mindannyiukat a város élmezőjébe.

A Nagy-Ferencz-féle vendéglőben három borsnyák készaruló koleragyanus tünetek között megbetegedtek. A betegeket a kórházban ápolják, a vendéglőt bezárták és az összes berendezést elégették. Komáromnál a Dunát két század katonaság őrzi.

Székesfehérvár. Miután Hercegfalváról tegnap koleragyanus megbetegedést jelentettek az alispáni hivatalnak, dr. Lauschman Gyula főorvos és dr. Kerekes Pál egészségügyi főfelügyelő, aki tegnap érkezett Székesfehérvárra, ma kiutaztak Hercegfalvára, honnan tovább mennek és bejárják a koleraveszedelmek fejeleményei községekét és megteszik a legszigorúbb óvintézkedéseket. Köszegi Pál nagyerkátai legény, aki tegnap délután kolerában megbetegedett, tegnap este meghalt.

A hajduhadházi vasuti állomás főnöksége értesítette **Kovács** Gyula hajdumegyei alispánt, hogy a Miskolcz felől jövő vonaton **Demjén** Mihályné koleragyanus tünetek között megbetegedett. Az asszonyt a nyiregyházi pályaudvaron feltartóztaták és megfigyelés alá vették. Vele egy kocsiiban utazott **Boda** Györgyné debreczeni lakos és **Csibi** Mariska cselédleány, akiket az alispán utasítására ma Debreczenben felkerestek és mindkettőt fertőtlenítették, majd azután megtették a szükséges óvintézkedéseket. A két utóbbinak eddig semmi baja sincs.

Apatinban ma koleragyanus tünetek közt megbetegedett **Hack** Károlyné, akinek négy éves fia tegnap kolerában meghalt. Naftz Antal apatini illetőségű halász ma Palona-Plávnán koleragyanus tünetek közt hirtelen rosszul lett és hazautaztában Apatin határában meghalt.

Gomboson Várady Károly, a gombosi gözkomp fűtője betegedett meg koleragyanus körülmények között.

Magyarkanizsa. A magyarkanizsai gőzfűrészgár r.-t. Tisza nevű szénhajója Mohácsról 26-án Obecsén keresztül haza érkezett. A hajót öt napi vesztegár alá helyezték. Sem a hajón, sem Magyar-kanizsa környékén nincs gyanus beteg.

A Szempezen tegnap délelőtt kolerában meghalt **Bódis** Mihály péntekszüri lakos ma délután 5 órakor emették el a kellő óvintézkedések mellett. A boncolást a hatóság mellőzte, miután a budapesti bakteriológiai vizsgálat megállapította **Bódis** Mihálynál az ázsiai kolera. A temetés rendkívüli óvintézkedések mellett ment végbe; az ápolókat és a hullaszállítókat öt napi megfigyelés alá helyezték.

Pozsony város tanácsa ma hirdetményt bocsátott ki, melyben a környéken előfordult koleraesetekre tekintettel felhívja a lakosságot, hogy tartózkodjék a Dunavíz ivásától s általában annak használatától, továbbé felhívja a lakosságot, hogy a Mohácsról és más fertőzött vidékekről érkező egyéneket a hatóságnak jelentésük be.

Horvátországban, Zapresic mellett, a stájerhorvát határon egy kereskedelmi utazó a vendéglőben meghalt kolerában. A vendéglőt a hatóság bezáratta.

A külföld.

Bécs.

A bécsi tisztiorvosi hivatal jelenti, hogy az újabb megbetegedésekről szóló hírek nem adnak okot aggodalomra. Az egészségügyi hivatalba minden két-három órában hoznak egy-egy gyanus beteget, de a már ismert eseteken kívül egyelőre sem tudtak kolera megállapítani. Sem tegnap, sem ma nem történt újabb megbetegedés. **Krulovics** kormányos jobban van. **Antikovic** matróz mint gyanus beteg továbbra is a Ferencz József-kórházban marad. A kolera-bizottság ma ülést tart.

Bécs városi tisztifőorvosi hivatal új utasításokat dolgozott ki a Duna hajóforgalmának ellenőrzésére. E szerint az orvosi szolgálat permanens lesz és a felügyelő orvosok már mátol fogva kötelesek jegyzéket vezetni tapasztalataik alapján azokról a kolerafertőzött és koleragyanus vidékekről Magyarországon és általában az Alduna mentén, amerről uszályhajók koleragyanus betegek érkeztek. Hainburgnál, az első ellenőrző állomáson és Bécsben a rakodópartnál tartoznak az érkező hajók parancsnokaitól tüzetes felvilágosításokat szerezni, hogy hol fordult meg hajójuk, mely kikötőket érintette és honnan vette fel rakományát. Hainburgban az érkező hajók személyzetét még akkor is 5 napos megfigyelésnek kell alávetni, ha mindenki egészséges, feltéve, hogy a hajó koleragyanus vidékekről jött. Ha gyanus beteg van a hajón, senkit sem szabad partraengedni és senkinek sem szabad a hajóra mennie. Ilyen esetekben az ellenőrző orvosok kötelesek azonnal jelentést tenni a városi főorvosi hivatalnak, amely intézkedik az izolálás és a vesztegár felől. Ha valamely hajó a megfigyelés után utnak indul, az ellenőrző orvos tartozik értesíteni a legközelebbi állomást, ahová a hajó megy.

Bécsbe ma sok uszályhajó érkezett Magyarországról felől és Hainburgban minden ellenőrző orvos ki volt rendelve. A rakodóparton a városi főorvosi hivatal személyzete vizsgálta a hajókat. Mindent rendben találtak, *egyellenegy gyanus beteg sem akadt.* A városban sem volt olyan megbetegedés, amely a gyanut igazolta volna.

Bécsben a vérhasban elhunyt fejezemz bakteriológiai vizsgálata kiderítette, hogy teljesen koleramentes volt.

Katonai körökből híresztelik, hogy **Bulka** Miksa 5. utászászlóaljbeli főhadnagyot megfelelő legénységgel egy motorcsónakon kirendelték a Dunára Hainburg mellett, hogy az érkező uszályhajókat ellenőrizze.

A bécsi lipótvárosi járásbíró fogházában az egyik fogoly koleragyanus tünetek között meghalt. A bakteriológiai vizsgálat eredménye estére lesz ismeretes.

Brünn.

A brünni helytartósági egészségügyi hivatal jelentése szerint a bakteriológiai vizsgálatból eddig nem derült ki, vajjon a Brünn-Julienfeldben koleragyanus tünetek közt elhunyt **Schromm** vasuti őr kolerában halt-e el. A vizsgálatot csak este fogják befejezni.

A morvaországi helytartóság közegészségügyi hivatala ma délelőtt a következő kommunikét tette közzé: Sem Julienfeldben, sem Brünn városban és kerületében **Jellinek** János julienfeldi lakos koleraesetén kívül *újabb megbetegedés nem történt.* **Neugebauer** Mária 40 éves munkásné, akit Husnovicból hétfőn délután szállítottak a brünni járványkórházba, már estére teljesen jól érezte magát.

Olaszország.

Minthogy az olasz hatóságok nem engedik meg, hogy a nápolyi egészségügyi viszonyokról táviratokat küldjenek el, a lapoknak arra kell szorítkozniuk, hogy azt a hatósági értesítést közlik, hogy Nápolyban csak a vérhas terjed és hogy az egészségi állapot egyébként kitünő.

Nápoly polgármestere tegnap hosszas tanácskozott **Luzattival** arról, hogy még ne jelentse ki Nápolyt járványfészeknek. Franciaország az első állam, amely Nápolyt járványfészeknek jelentette ki és nem fogadott el onnan árut, ellenben Németország egészségesnek tekinti és elfogad onnan való árut. Nápolyban tegnap hetvenhét megbetegedett és hatvankilenc halálesetet állapított meg kolera következtében.

Minthogy a hatóságok semmiféle, a nápolyi egészségi állapotokra vonatkozó táviratot át nem eresztenek, a tudósítás csupán a hatósági kijelentések reprodukálására szorítkozhatik, mely szerint Nápolyban nincs kolera, csak hasmenés, ettől eltekintve azonban, az egészségi állapotok a lehető legjobbak.

Collanissetta szicíliai város környékén a falu népe összegyülekezett s asszonyok, gyermekek a község háza elé vonultak, ahol a kormány által küldött kolera-biztos az egészségügyi személyzettel felügyelt az óvintézkedésekre. *A nép fenyegette a kolera-biztos* és be akart törni a község házára. A néhány száz községi csendőr szándékosan eltávozott, nehogy vérontás legyen. Ekkor a tömeg behatolt a község házára, a fertőtlenítő szereket és az orvosságokat kihordta az utcára és ott megsemmisítette, végül a táviróvezetőket elvágta. A kormány-biztos csak nehezen menekült meg a nép dühe elől.

A római egészségügyi hivatal jelentése szerint Rómában újabb koleraeset, avagy koleragyanus megbetegedés nem történt. Azon esetek, amelyekről egyes lapok szólnak, koholtak. Az utóbbi napokban megbetegedett személyek közül egy már meggyógyult, míg kettő gyógyulófélben van.

Oroszország.

Pétervári jelentés szerint e hó 11-étől 17-éig egész Oroszországban 4412 koleraeset fordult elő és 2071 eset halálos volt. *A járvány kitörése óta a betegek száma 191.076, a halálosoké 88.713 volt.*

Dánia.

Egy hollandiai gőzösön Pétervárról Kopenhágába érkezett matróz két nap előtt koleragyanus tünetek közt megbetegedett, kórházba vitték, hol megállapították, hogy tényleg kolera.

Törökország.

Az erzerumi vilajetben augusztus 22-től, amikor a kolera ebben a tartományban föllépett, szeptember 19-ig 127 kolera megbetegedés történt, amelyből 103 volt halálos kimenetelű. Trapezuntban, a hová a betegséget szeptember 9-én egy orosz hajó utas vitte be, szeptember 20-ig 27 — köztük 14 halálos — koleraeset volt. Szeptember 7-én Szalo-

nikiben is konstatáltak egy Choleraesetet. A török kormány és a nemzetközi egészségügyi tanács mindenre kiterjedő intézkedéseket tettek, hogy a járvány terjedését megakadályozzák. A kormány a védelmi intézkedésekkel járó kiadások fedezésére 20.000 török fontnyi hitelt vett föl. A most kezdődő zarándoklási időre való tekintettel, különösen az Oroszországból érkező hajókkal szemben a legszigorúbb óvintézkedéseket léptették életbe.

Trapezunban szeptember 25-én huszonöt megbetegedés és kilenc haláleset fordult elő.

A muzeumok és könyvtárak közgyűlése Szegeden.

— Saját tudósítónktól. —

Szeged, szeptember 28.

A Muzeumok és Könyvtárak Országos Szövetsége ez idei vándorgyűlését Szegeden tartotta meg ma délelőtt *Wlassics Gyula* v. b. t. t. vezetése alatt, a szövetség élénk részvétele mellett. A volt kultuszminiszter, ki minden évben megjelenik az egyesület vándorgyűlésein s mindig egy-egy újabb közművelődési témát hoz felszínre, az idén mélyrelátó nagy tapasztalatait a vidéki egyetemek érdekében szólaltatta meg. *Wlassics* szavai igen mély hatást gyakoroltak a közgyűlésre, melynek soraiban a szegedi társadalom színe-java foglalt helyet s melyen megjelentek az ország különböző muzeumaiban és könyvtáraiban képviselői.

A szövetség elnöke, *Wlassics Gyula* tegnap, hétfőn délután indult Szegedre *Mihalik József* kir. tanácsos, országos felügyelő, a szövetség titkára, dr. *Gulyás Pál* a szövetség jegyzője kíséretében. Vele utaztak dr. *Ferenczy Zoltán*, a budapesti egyetemi könyvtár kiküldötte, K. *Lippich Elek* miniszteri tanácsos, a kultuszminiszter, *Ary Pál* miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelmi miniszter, *Andriiska Antal*, a belügyminiszter, dr. *Marschalkó János* és dr. *Tomcsányi Vilmos Pál*, az igazságügyminiszter és *Schnetzer Ferencz* a honvédelmi miniszter képviselőit, valamint dr. *Szalay Imre* miniszteri tanácsos, mint a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatója. Leutaztak még a közgyűlésre *Radisics Jenő* az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum igazgatója, dr. *Rados Gusztáv* megyei tanár, dr. *Sebestyén Gyula* és dr. *Szabó László* Nemzeti Múzeumi könyvtárőrök, dr. *Gárdonyi Albert*, a fővárosi könyvtár képviselője, *Csikó Ernő* a Nemzeti Múzeum állattára részéről, dr. *Semayer Vilibáld* és dr. *Sztrinszky Viador* a Nemzeti Múzeum néprajzi osztálya, dr. *Réthy László* és dr. *Supka Géza* a régiségtár részéről és a földtani intézet képviselője: *Bruck József*.

A Budapestről érkezőkhöz még számosan csatlakoztak, részint Czepléden, részint Kecskeméten.

A Szegedre érkezőket *Lázár György* polgármesterrel az élükön igen nagy közönség várta s igen meleg fogadtatásban részesítette. Este 8 órakor a Kassavigadó nagytermében ismerkedési estély volt, majd pedig társasvacsorához ültek a vendégek. Már ekkor is meleg óvációban részesítették *Wlassics Gyulát*.

A közgyűlés ma délelőtt fél 10 órakor kezdődött a városi székház dísztermében, amelyet erre az alkalomra igen szépen feldíszítettek. A nagy terem színültig megtelt a körülbelül százra tehető szövetségi kiküldöttekkel, valamint Szeged város társadalmának előkelőségével, akik között képviselve voltak az állami és közigazgatási hivatalok, iskolák és kulturintézmények. A Dugonics-Társaság tagjai teljes számban jelentek meg. A karzatán díszes hölgyközönség foglalt helyet. *Wlassics Gyulát* a terembe való belépésekor zugó éljenzés köszöntötte.

Dr. *Wlassics Gyula* a gyűlésen megjelent nagyszámú közönség feszült figyelmébe közben mondotta el az elnöki megnyitó beszédét:

— Hol törne elő elemibb erővel — kezdte beszédét — az a két gondolat, mely fajunk jövőjével oly szerves összefüggésben van, mint ebben a környezetben, hol a fajmagyar Szent István koronájának birodalmában egy testben lakik, hol a nemzeti élet minden létkötése rezgést okoz. Ez a két gondolat a magyar kultúra decentralizációja és a magyar faj szellemi és gazdasági kulturális felsofobbóságának biztosítása és fokozása.

Ez a két gondolat itt a Magyar Alföld e metropolisában ragyog igazán a maga fényében.

Sokat foglalkoztam már irataimban és beszédeimben ezeknek az alapvető gondolatoknak tartal-

mával és a kitűzött célra vezető állami és társadalmi eszközökkel és mégis mindig új és új vonatkozásokban jelennek meg előttem e gondolatokhoz fűzött törekvések.

Ugy látom, hogy ezek újak maradnak, vagy följulnak mindaddig, míg a társadalmi és állami élet cselekvő terén teljesen kielégítő megoldáshoz nem jutnak, míg tettekké, intézményekké, létkötő magyar szellemi létté, az ország egész területén átfogó közművelődési szervezetté nem válnak.

Ezeket a vezérlő elveket hiába ismerik el egyesek vagy egyes körök igaznak. Gyakorlati hatalmuk csak úgy van, ha a köztudatban vernek gyökeret. A közértelemnek kell azokat befogadnia. Az igazság értéke talán ugyanaz marad, hacsak egyetlen ember fejében él is, de az igazság győzedelmes erővé csak úgy lesz, ha a közértelem válik mozgatójává.

A rövid bevezetés után áttér az egyetemek kérdéseire s kifejti, hogy a kultúra szempontjából legideálisabb állapot volna a mennél nagyobb decentralizáció. Majd így folytatja:

A kormány és törvényhozás életrevalóságának, politikai okosságának mértékét itt kell keresni. A nemzeti közvélemény már tisztán kezd látni, hogy az egy központba összegyűjtött nagy kulturintézményekkel az ország kulturigényei ki nem elégíthetők. Több sugárkényszer kell lenni, melyből a tudományos és művészi élet ereje fényt vesz. Több központnak kell lenni, hol a világ szellemi haladásának izzó munkáját komolyan megértik, azt munkálják, sőt előbbre is vinni tudják.

A kultúra decentralizációja értékének tisztázza, világos fölfogása lebeg azon kívánság fölött, hogy o minden ízében nagy magyar városból is terjedjen szét az egyetem tudós és oktató munkájának kincse. A legértékesebb forrást, melyből a tudományosság és műveltség terjed, az egyetemek képezik.

Nekünk hatványra felszökő okaink vannak minden más állammal szemben hogy egyetemi oktatásunkat erősítsük és kiterjesszük, mert ez a reform egyenesen nemzeti jellegűnk egyik erős vára. De óva figyelmeztetek, hogy a hatalom birtokosai pusztán alárendelt jelentőségű politikai, vagy kormánykénelmi szempontból arra a lejtőre ne tévedjenek, hogy csak azért, hogy több várost egyszerre kielégítsenek, a tudományos kutatást nem biztosító csonka főiskolákat állítsanak föl. A tudományos kutatást teljesen biztosító és főleg a tudomány egységét képviselő egyetemnek van csak igazi nagy, országos kulturjelentősége és tekintélye. Ez ment az egyoldalúságtól. Elszigetelt, oly fakultásrendszer, mely csak az oktatásról gondoskodik, de ezzel az egyetem másik főcélját, a tudományos kutatást nem bírni egyesíteni, romba dönteni mindazokat a reményeket, melyeket az egyetemzaporítás gondolatköréhez fűzött a magyar társadalom.

A helykérdés vitájába elegetni ebből az elnöki székéből nem volna ildomos, ezt eldönteni érett megfontolás után a kormány és törvényhozás feladata. Föl kell tennünk, sőt egyenesen követelnünk kell, hogy ily nagy horderejű kérdésben illetéktelen tenyészök illetéktelen befolyása semmi esetre se érvényesüljön. Arról azonban meg vagyok győződve, hogy a mi pénzügyi és szellemi erőviszonyaink mellett több teljes egyetem nem egszre, csak fokozatosan állítható föl és nem zárkozhatom el azon véleményem kijelentése elől sem, hogy igazi kultur-hivatást a nagy Magyar Alföld Főnyezetében, melyet teljes joggal nemzetünk életfájának szoktunk mondani, csak teljes egyetem tölthet be; vagy legalább is oly több fakultással bíró szervezet, mely a tudományos kutatás lehetőségének minden föltételét biztosítja.

Azt minden gondolkodó ember érzi, hogy azt a ható tényezőt lehetőleg a maga teljességében a kultúra szolgálatába kell állítani, mely a színmagyar faj egészséges életerejéből fakadt. Ez a még itt-ott csak vadon fölbugyogó forrás nincs teljesen értékesítve, ez a kultúra zsillipjével és szabályozásával egy tartományban és erőben gazdag, új szellemi áramlatot jelenthet. A nemzet mélységeiből tör elő rendszerint az eredetiség termékeny ereje, a szellem igazi hatása. Ezek mellett az öseröt rejtő mélységek mellett nem szabad a kulturpolitikusként fölületesen elsiklani.

Sohase feledjük el, hogy a népek értékét kulturedemények döntik el. Utánzótt, eltanult kulturák nem képviselnek igazi erőt. Minden nemzetnek tanulni kell és tanul is más nemzetek kulturéletéből, de a másoktól tanult kultúra hatását meg is kell szaporítani. Fajunk a világaladás eszméi iránt mindig birt fogékonysággal. Tudományos receptív képessége talán kelletnél erősebb is, habár intézményeiben nem mondható vak utánzóknak.

A művelődés kölcsönhatásának nagy mérlegében oly helyre kell törekednünk, melyről a világ kritikája is elismeri, hogy nemcsak más nem-

zetek kulturéletéből kölcsönözünk, de más nemzetek kulturéletére hatással is vagyunk. A földgömböt átfogó nagy kulturközösségben nekünk nemcsak kapni, de adni is kell s egyik-másik területen föltétlenül az első helyet kell elfoglalnunk. Amink van tehetségben és munkabírásban, az nemcsak a mi vagyunk, hanem az egész emberiség, melyek egyik részét alkotjuk. Ez kötelez a világkultúra munkájában az emberiség iránt és ezt kerlelhetetlenül számon is kéri.

Nem ment föl minket attól a kötelességtől, hogy a kultúra kölcsönhatásának világában egyik vagy másik irányban cselekvő mérlegünk legyen az, hogy kis nemzet vagyunk. Szellemi hatások, nagy fölfedezések, vagy föltalálások nem a nemzetek számbeli erejétől függenek. Azt nem lehet tagadni, hogy a szellem birodalmában sem ismeretlen az a fogalom, mit a tudósok helyzeti energiának neveznek. Nagy nemzetek rendszerint könnyebben boldogulnak. Az azonban elkerülhetetlen, hogy a legkisebb nemzetnek is kötelessége intézményekről gondoskodni, melyek lehetővé teszik a mélyben fölhalmozott minden szellemi erő megnyilvánulását.

Nekünk ma sincs okunk erőnkbe vetett bizalmunkban meginogni, mert már ma is kimutathatók a világhaladás egyik-másik területén gyakorolt befolyásunkat. Sőt ehelyütt meg is állok egy percre és kéréssel fordulok a magyar szellemi élet hivatalos vezetőihez. Kérem az, tegyék lehetővé arra hivatott iróinknak és tudósainknak, hogy — ha lehet — összefoglaló, ha nem, külön munkákban mutassák ki azt a kölcsönhatást, melyet a művelt világ szellemi, tudományos, művészeti haladásában már eddig is a magyar agyvelő képvisel. Ez volna a legnagyobb czáfolat azokra a vad orgiákra, melyekből felénk rikoltazzák a „kulturképtelenség“ vakmerő vádját. De azért bátran hirdetem azt is, hogy a nagyvilág kulturumkájából még korántsem vettük ki úgy a részünket, aminő mérvben ki kell vennünk.

Nemcsak a felsőbb oktatás közvetlen érdeke követeli a több egyetem fokozatos alapítását, de a tudományművelés elvontnak látszó, azonban a legnagyobb gyakorlati erővel bíró szempontja az, a mi föltétlenül szükségesnek teszi az egyetemek számának folytatódó szaporítását. Minden államban fontos az, ha szaporodnak a nagy tudományos központok. De nálunk — ismétlem — valódi élethkérdés. Nagyra hivatott erők porladnak el vagy gépies munkában forgácsolódnak szét, mert nincs hely, hol a tudomány művelésének szentelhessek életüket. Élnek tudományos versenyt, a nálunk eddig nagyon hiányzó tudományos ellenőrzést és tudományos kritikát, a legjelesebb erők fokozott tevékenységét, buvárlatát, új igazságok fölfedezését jelenti a szerencsésen végrehajtott egyetemi reform.

Hosszasan, nagy szakértelemmel fejtegeti ezután, hogy a társadalmi újjászűletés kora csak úgy következhetik be, ha a társadalmi problémák tanulmányozását és megoldását az egyetemektől várjuk, mint legilletékesebb fórumtól. A hazafiság fel-fellobbanó szalmatüzével — ugymond — nem lehet kulturát teremteni ma már. A sok szóbeszéd csak akkor ér valamit, ha azt a nemzet minden egyes polgára verejtékező munkára váltja fel. Csak akkor fogja elérni a nemzet világaladásának színvonalát, ha minden egyes polgára olyan munkát végez, melyből a nemzetnek haszna van. Ezek után *Wlassics* beszédét következőképp fejezi be: Ennek a szélesen kialakult magyar közműveltségnek és ennek eszméi által átfűrt jövő társadalomnak jegeében nyitom meg a Muzeumok és Könyvtárak Országos Szövetségének közgyűlését. Percenkig tartó lelkes tüntetés követte *Wlassics* beszédét, mely után *Mihalik József* kir. tanácsos, országos felügyelő előterjesztette a múlt évi jelentést, valamint a számadásokat, amelyekre vonatkozólag a tisztikarnak a felmentvényt megadták.

Ezután a tisztikar kiegészítésére került a sor, melynek során alelnökké az elhunyt *Thaly Kálmán* és dr. *Katona Lajos* helyébe dr. *Ferenczy Zoltán* választották, míg tanácsosokká megválasztották: dr. *Szász Károly* ny. miniszteri tanácsos, orsz. képviselő és *Varju Elemér*, a kassai múzeum igazgatója.

Nagy érdeklődéssel hallgatta ezután a közgyűlés *Mihalik József*, orsz. felügyelő: „Emlékek a Thököly-Rákóczi-korból“ című előadását, amelyben beszámolt az e korra vonatkozó eredeti kutatásainak értékes eredményeiről.

A közgyűlés után a szövetség tagjai meglekintették a Somogyi-könyvtárat és a városi muzeumot. Délben 1 órakor a Kassavigadóban több száz területés banket volt, amelyen a város összes notabilitásai résztvettek és amelyen ismét lelkesen ünnepelelték *Wlassics Gyulát*, az egyetemi kérdéssről elmondott nagy horderejű beszédéért.

A cziánkális rablógyilkos.

— Ujabb vallatások. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 27.

Fekete Vilmos gyógyszerészegédnek egyelőre nincs még jóévtágya, az első ezelláczakát kissé nyugtalanul töltötte — egyébként a megbánás, az összetöröttség, a lelkiismeretfurdalás minden lát-szata nélkül járja az igazságszolgáltatás utjának kezdetét.

A legnagyobb nyugalommal ismételte meg, helyenkint kibővítette tegnapi vallomását s a fotografus előtt „gigerlisen“ igazgatja meg vasalt nadrágját. Pedig a fényképész lemezére egy mindeképpen lombrozói, esontos, bünösségre jellemző arc vetődik. Nem ezifrázta a vallomását, annyit meg-érzett, ha ugyan ez az ember érezni tud, hogy itt a pózolásnak nincs helye. Az officinák tolvaja a szerencsejátékok, a kártya, a lóverseny teszesztő levegőjében edződött meg annyira, hogy izomrán-dulás nélkül tudjon rablógyilkosságot elkövetni egy nőn, aki a nők legutolsói közé tartozott.

Ez a szerencsétlen leány háromszoros áldozat. Egy esábitó tanár rontotta meg s ahelyett, hogy a bajbajutott leányt a szülői szeretet mentette volna meg a rendes, becsületes élet számára, gyenge karakterejü apjára ható mostohája kiüldözte a szülei házból s beverte az éjjeli moesok fertőjébe, a Hárs-fa-utczába. Vajjon kiengesztelődést talál-e ebben az a középkori felfogás, hogy a vétkes leányt meg kell tagadni s a züllött leány erkölcsi vétkezése, meggyilkolása által, feloldódik-e úgy közme-gbecsútságban, mint a halálthoz cziánkáli jegeczék a Klein Róza néregpoharában.

A kiméletlenség, mely Klein Rózát földön-futóvá tette, ott dul temetetlen teteme körül is, szegényére azoknak, kik halálában is megtagadják vele a közös vért. Több az együttérzés az utca leányaiban, akik nagy siralommal készülnek utolsó utjára kisérni szerencsétlen társnőjüket. Meg-gyászolják szívükben és ök az elsők, akik a czián-kus rablógyilkos felé kiáltják „feszítsd meg“-et.

(Ejszaka a rendőrségen.)

Fekete Vilmost, az Adria-szállóban történt rablógyilkosság tettesét tegnap este 9 órakor hely-zték előzetes letartóztatásba és a főkapitányság második emeletén levő 10. számú ezellába zárták el. Ez a ezella az ugynevezett „polgári ezella“, amelyben a jobb osztályhoz tartozó nagyobb bün-tetteseket szokták elzárni. Abban különbözik a többi ezellától, hogy vaságy van benne, szalma-zsákkal, fehér ágyszőnyeggel. A szobában asztal és két szék áll.

Miután Fekete Vilmos igen izgatottan visel-kedett, Kórody M. Béla rendőrfogalmazó úgy intéz-kedett, hogy a rablógyilkost egy rendőr a ezellában őrizze. A rendőr Fekete Vilmos ágya mellett fog-lalt helyet. A bünös embernek megengedték, hogy a pénzén vacsorát hozathasson. Ő azonban nem él-t ezzel az engedelmével. Vacsora nélkül feküdt le, de az éjszakát nagyon nyugtalanul töltötte. Ke-vevet aludt, többször felriadt, néhányszor felült az ágyában és arczát kezébe rejtve üldögélt. Reggel már 6 órakor talpon volt és mosdóvizet kért. Meg-mosakodott s amikor megkérdezték: kíván-e reg-gelit, így válaszolt:

— Köszönöm, nem tudok enni.

Rapporton.

Délelőtt 10 órakor rapportra vezették. Az a szokás a főkapitányságon, hogy az előző 24 órában letartóztatott rabok felett a bünügyi-osztály veze-lője a detektivek jelenlétében szemlélt tart. A mai rapport iránt a detektivek és a rendőrtisztviselők körében óriási érdeklődés mutatkozott és a rap-port idején a ezellák folyosóit több száz titkosren-dőr, fogalmazó és néhány újságíró foglalták el.

Fekete Vilmost utoljára vezették a kapitány elé. Most látszott csak, hogy a tegnapi róla leado-t zemélyleírás éppenséggel nem illik rá és ha ennek alapján kellett volna kinyomozni, sohasem került volna a rendőrség kezére. Fekete 175 centiméter magas, elegáns megjelenésű, csinos férfi, széles, erős vállal, dus, fölfelé fésült fekete hajjal és tö-bnött rövidre nyírott bajusszal. Rendkívül meg-örtnök látszott, meghajlottan, meg-megroppanó épésekkel ment el az érdeklődők sorfala között. Arcza nagyon sápadt volt, az ajkai reszkedtek, há-ántékán kidagadtak az erek, a kalapja kezében reszkett és úgy látszott, mintha minden pilla-

natban össze akarna roskadni. Azonban észrevehető volt, hogy fegyelmezi magát.

A rendőrkapitány általános kérdéseket inté-zett hozzá. Megkérdezte, mi a neve, mi a foglal-kozása, hol született. Érdeklődött a családi körülmé-nyeiről s kiderült, hogy apja nem földbirtokos, ha-nem eszmadia Zilahon. Majd szokás szerint meg-kérdezte, miért van itt. Ezt a kérdést a rapponon azért teszik fel a bünösökhöz, hogy tanulmányoz-zák azt a lelki állapotot, amelyen az első kihallga-tás és a rapport közötti időben átment. Fekete alig hallható hangon így válaszolt:

— Tegnap az Adriában megöltem egy nőt és kiraboltam.

— Miért használta az Árvay nevet? — kér-dezte a kapitány. Talán máskor is használta ezt az álnevet, vagy van ilyen nevű ismerőse?

Fekete így válaszolt:

— Álnevet sohasem használtam. Ilyen nevű embert nem is ismerek. A szállodában nem akartam magamat megnevezni és ez a név jutott legelőbb eszembe.

— Tehát önnek már délután szándékában volt a büntényt elkövetni?

Erre a kérdésre Fekete lehajtottá a fejét, réve-dező tekintettel maga elé nézett és hallgatott. A kapitány nem is erőszakolta a választ, hanem az írásai közül elővett egy zárt levelet, melyet a de-tektivek tegnap Fekete Vilmos Bezerédy-utca 6. számú lakásán találtak. A levél czimzése a köve-tkező volt: „Tekintetes Fekete Lajos gyógyszerész urnak, Sátoraljaújhely.“

A hátlapján tíz filléres bélyeg volt. A levelet Fekete Vilmos írta az öcsésének, de miután ren-dőrség vizsgálóbírói határozat nélkül magánlevelet nem bonthat fel, átadta Fekete Vilmosnak azzal, hogyha akarja, bontsa fel és a tartalmát olvassa el hangosan. Fekete szó nélkül eleget tett a felszólí-tásnak. Miközben a levélborítékot feltépte, megjegyezte:

— Nincs benne semmi titkolni való.

A kapitány megkérdezte, hogy mikor írta a levelet.

— Tegnap délután.

— Tehát a büntény elkövetése után?

— Igen.

Fekete ezalatt felbontotta a levelet, kivett be-lőle hat darab zálogjegyet és átadta a rendőrkapi-tánynak. Két zálogjegy felöltöről, egy télikabát-ról és három férfiruháról szólt. Az első zálogjegy dátuma augusztus 10., az utolsó szeptember 19. A levél tartalma szösz szerint a következő:

— Szeretett Lajos öcsém!

Nagyon köszönöm szívességedet, itt cserébe küldök neked is valamit. Mit? Látod! Légy szí-ves amint teheted, váltsd ki apránként. Én haza utazom, majd azután kapsz rólam értesítést. Szerető bátyád

Vilmos.

Ezzel a rapport véget ért.

(Negyedkilő cziánkáli.)

Azután Feketét a detektívönök elő vezették. A tegnapi házkutatás során ugyanis Fekete Vil-mos lakásán egy aszpirinos üvegtüpusban tíz tab-letta cziánkálit találtak. Egy gyógyszerüvegben cziánkáli oldatot, az utazókosarjában egy nagy sötétkék üvegben jegeczalokban nagymennyiségű cziánkálit találtak. Összesen kétszázötven gramm mérég, egynegyed kiló, volt Fekete birtokában. Ez akkora mennyiség, hogy ezzel egy vármegyét ki lehet irtani. A detektívönök azért kérte ma-gához Feketét, hogy érdeklődjék, hogy honnan szerezte be a mérget. Fekete így válaszolt:

— A mérég a múlt év augusztusában volt ná-lam. Egy gyógyszerészegéd barátom adta nekem jóhiszeműen, akinek azt mondtam, hogy egy isme-rősömnek szükséges madarak kitömésénél.

Azután a detektívönök a következő kérdéssel fordult hozzá, mit csinált a gyilkosság után?

— Amikor elhagytam a szállodát, a Sip-utczában fel és alá sétáltam egy ideig, azután haza mentem, de nem volt nyugtom. Pár perc mulva eltávoztam s a Hungária-fürdőbe mentem. Onnan eltávozva az ékszerket elzalogosítottam, azután elmentem a József-téren levő Dankovszky-féle illatszerekkereskedésbe, ahol a házigazdám Rosenbaum Jakab főkönyvelő. Azért kerestem fel, hogy a tartozásomat, amely 105 koronát tesz ki, kifizessem. Innen hazafelé indultam. A József-köruton elzalogosítottam a leány gyűrűjét, azután hazamentem. Otthon cziánkáliliból oldatot készítet-tem és az volt a szándékom, hogy öngyilkos leszek. Körülbelül negyedóránig szorongattam kezemben a mérget, de nem volt bátorságom kiüríteni. Ekkor elhatároztam, hogy Tasnádra utazom, ahol roko-naim vannak és pár hét mulva felkeresem szüleim Zilahon. Ekkor még volt 30 koronám. Csoma-golni kezdtem, majd eszembe jutottak a zsebem-ben lévő bünjelek.

Elmentem hazulról az Erzsébet-köruton lévő illemhelyre, ahol eltéptem a zálogczédulákat és a

szálloda kulcsával együtt a félreeső helyre dobtam. Majd visszamentem a lakásomba, ismét elővettem a cziánkálit, de most sem volt lelkiérem az öngyl-kosságra. Egész nap nem ettem, folyton öngyl-kossági gondolatokkal foglalkoztam s elhatároztam, hogy addig bujdosok, amíg nem érzem magam elég erősnek, hogy elpusztítsam magam. Levelet irtam azután az öcsémnek, majd utra készültem. Ekkor jöttek a detektivek.

Kihallgatás után a megtört bünöst a bünügyi nyilvántartó hivatalba vezették, ahol daktilosz-kopiai lenyomatot vettek ujjairól, majd felvezették a fényképészhez, ahol lefotografálták, azután két rendőr kíséretében Koródy rendőrfogalmazóhoz vitték, aki újból kihallgatta.

(Utezi leányok barátja.)

Fekete kimerült az izgalmak hatása alatt. Két rendőr toltá be Koródy fogalmazó iróasztala elé. Itt egyszerre kitérta a karját, hátra lépett, aztán fuldokló zokogással összeesett. A rendőrök fel-emelték és nagy nehezen lecsendesült. Igen hal-kan mondta a következőket:

— 1907-ben kerültem Budapestre. Tusnádról jöttem, tíz forint volt a zsebemben. Tanulni kel-lett volna, a gyakornoki vizsga előtt állottam, de nem tudtam, dolgozni kellett, kollegákat helyet-tesítettem, több gyógytárban, mint kíségitő voltam alkalmazva. De a nyomor miatt nem tudtam Buda-pesten maradni. Vidéken vállaltam kondíciót. Mezőkaszonyban, Derecskén és Czegléden. De a fülemben folyton a pesti élet csengett. A kártya, a lóverseny, a lányok. Augusztus tizenharmadikán visszajöttem. Volt néhány forintom, állást nem kaptam, unalomból és kíváncsiságból is folyton lányok után jártam. Ot utcazi leány szeretém volt. Három az Ó-utczában, kettő a Rökk Szilárd-utczá-ban. Tudtam, ezen a vidéken keresnek a legjobban a lányok, gondoltam, ha elfogy a pénzem, majd kíségitenek.

— Vincze Annát is meg akarta mérgezni? — kérdezte Koródy fogalmazó.

— Nem. Isteneimre, nem! — volt az önézetes válasz. Sörözés közben szimpátiából akartam vele poharat cserélni. Szó sem volt róla. A cziánkáli úgy jött a beszélgetésünkbe, hogy én azt mondtam: Ha egészen elveszttem a talajt, úgy mindig ráérek öngyilkos lenni.

A leány megmérgezése kibővített vallomása szerint a következőképen történt: Hajnali négy óra tájban csöndesen fölkeltem. Figyelte, hogy a leány alszik-e? Amikor arról meggyőződött, óvato-san leszállt az ágyról és öltözni kezdett. Közben odasompolygott a ridikülhöz, amelybe a leány le-fekvés előtt az ékszerét berakta. Már éppen el akarta óvatosan venni a tarsolyt, amikor a leány az ágyban megmozdult.

Erre megijedt. Gyorsan visszaugrott, ledobta ruháját és meggyújtotta a villamos lámpát. Most érezte, hogy másképp nem juthat az ékszeréhez, csak ha megöli áldozatát. Az asztalhoz ment és odaszólt az ébredező leánynak:

— Nézd Rózsá, van itt még sör, nem innál?

— De igen, szomjas vagyok, felelt a leány.

A fiatalember akkor kitöltötte a sört két po-hárba s az egyikbe óvatosan belecsuszította a mér-gét. A leány, aki feküdt, az ágy végétől nem láthatta, mi történik az asztalon. Fekete fölkapta a két poharat és az ágyhoz lépve, átnyújtotta az egyiket, amelyet megmérgezett.

— Koccintsunk — szólt.

A poharak összeesendültek s mind a ketten ittak.

— De keserű ez a sör — jegyezte meg arczát elfintorítva a leány.

— Bizonyosan azért, mert állott — válaszolta a férfi s elvette a már üres mérgepoharat.

Alig telt bele néhány pillanat, már hatott a mérég. A leány egészen oda lett és hőrögni kez-dett. Gyilkosa ekkor attól tartva, hogy a hörgés kihallik, részben pedig, hogy ne lássa a haláltusát, redobta a vergődő áldozatra az összes ágyneműt s legfölül letakarta a paplannal.

Első dolga volt ezután az ékszerket és a ri-dikülben levő három korona néhány fillér kész-pénzt elrabolni. Ott maradt a szobában a halottal egész reggeli hat óráig, aztán elment.

A fogalmazó még megkérdezte, hogy előre tervezte a gyilkosságot, vagy akkor fogamzott meg benne, amikor együtt maradt Klein Rózával. Erre nem felelt Fekete Vilmos. Ezután a nála talált nagymennyiségű mérges szerek eredetére vonatkozólag levallotta, hogy azokat különféle gyógy-szertárakból, alkalmaztatási helyeiről tulajdoni-totta el, s hogy ezek neki különféle kísérletekhez voltak szükségesek. A kihallgatás délután 2 óráig tartott.

Fekete Vilmost kihallgatása után visszakísér-ték ezellájába, ahonnan csak napok múltán viszik át az ügyészségre, mert nyomozás folyik annak megállapítása iránt, hogy honnan szerezte össze Fekete a negyedkilő cziánkálit. Egyébként kide-rült, hogy Fekete nem okleveles gyógyszerész,

nines önkéntesi jogosítványa s a jövő hónapban be kellett volna vonulnia az egészségügyi csapatokhoz három évi szolgálatra. Ez elől akart megszökni Fekete, de nem Zilahra, mint állította, hanem Brémán át Amerikába.

(Az áldozat élete.)

Harminezt éves volt Fekete Vilmos áldozata. Fiatalon jutott a züllés útjára. Tizenkét évvel ezelőtt kötött barátságot R. Tibor tanárral, akitől gyermeke született. A törvénytelen gyermeket Klein Katalinnak anyakönyvezték el. Az anya folytatta léha életét, volt barátja egyszerre három is, azonkívül futó ismeretségeket sűrűn kötött és a gyermekét kiadta nevelésbe.

Klein Róza változatos, nyugtalan életében új korszak kezdődött ez év május elsején. A tanár hatszáz korona végkielégítést adott neki, ezenkívül is volt ezer korona megtakarított pénze, a miből szép butorokat vásárolt és lakást rendezett be a Hársfa-utca 10c. számú házában. Ez volt első és utolsó lakása. Addig hol albérletben, hol szállodában lakott.

A lakás két szoba és konyha volt. A szobákat kiadta albérletbe. Legutóbb Markovszky Jozefin és Draskovics Mariska nevű rendőri felügyelet alatt álló nők laktak benne. Klein Róza, a gyermeke és Bagotai Ilona nevű eselődje pedig a konyhában aludtak. A kis Katicza boldog volt, hogy anyjával élhetett.

Klein Rózának az utóbbi időben ismét volt egy barátja, a ki szerényen támogatta. Azonkívül lakást és kosztot adott lányoknak, így éldegélt. Nagyon reudes, szolid nő volt.

(Klein Katicza.)

Az igazi áldozata ennek a borzalmas bűnesetnek Klein Rózának ártatlan lelkületű, kedves kis leánya, a tízéves Katicza. Mielőtt anyjához költözött, három helyen is nevelték. Volt a nagynénjénél: Schmiedl Lipótnénál, Landesmann Lipótnénál, de legjobban vonzódott Grosz Mór Hársfa-utca 40. szám alatt lakó családjához. Most az elemi iskola IV. osztályába jár.

Az anyja tudvalevőleg vasárnapról hétfőre virradó éjszakán nem volt otthon. A gyermek nyugtalan volt és nem tudott elaludni. Megszokta, hogy édesanyjával feküdjék le. Mert Klein Róza az utóbbi időben nem járt el soha éjszaka.

Tegnap délután négy órákor tudta meg, hogy anyja meghalt.

Hangosan zokogni kezdett:

— Mi lesz velem? Én már okos vagyok, tudom, hogy nincsen senkim. A Schmiedl nénihez nem akarok menni, mert ő folyton ver, legjobban szeretnék a Groszknál lakni, mert azok kedves népek, szeretnek engem, a mamát is szerettem, a Schmidlné sohase szerette, nem is beszélt vele az utcán... Jáaj Istenem, nincsen mamám...

A házmesternét, Pötsy Károlynét annyira meghatóta a kislány siránkozása, hogy kijelentette, magánál tartja, ad neki kosztot, kvártélyt, amíg nem gondoskodnak, amint ő mondta, a szegény párjáról.

Alig fejezte be Katalin szomorú elbeszélését, Schmiedlné lépett be a házmesterékhöz. A gyermek annyira megijedt, hogy magából kikelve jajgatni kezdett és a házmesternő nyakába ugrott.

— Tetszik látni nagysága, hogy fél ez a gyerek magától — mondotta a derék házmesternő.

— Hát pedig én sohase bántottam, csak szigorú voltam hozzá. Az ilyen gyerekek szigorúan kell bánni. Be fogom adni a lelenchúzába. Elég baj nekem, hogy ilyen testvérem volt.

Meglehetősen szegényes és kopott a gyerek ruházata. Foltos, lyukas és sárga cipője és szolt a nagynénjének, hogy vegyen neki fekete cipőt a temetésre. De Schmiedlné azt mondta, hogy majd beszücskoltatja a sárgát feketére.

— De néni, ez a cipő rongyos, én szép fekete cipőben akarok menni a temetésre.

— Hát legfőkébb nem fogsz eljönni a temetésre.

Elkezdett sírni, aztán azt mondta:

— Most megyek megnézni a mamát. Megyek a mamához...

Elment a Szvetenay-utcai törvényszéki bonczatani intézetbe az anyjához, aki ott feküdt jég között, felpuffadva, egy hullá-asztalon.

A kis Klein Katicza egyébként nem marad gondozatlanul. Az Országos Izralita Patronázs-Egyesület vette magához. Felneveli, kitaníttatja Katiczát, derék lányt nevel belőle. A Hársfa-utca 10-b. számú ház pedig sohase látja viszont Klein Róza szegény gyermekét.

Tanulságos séta

egy

állatkertben.

A czár tegnap kegyesen meglátogatta a nauheimi állatkertet. Miután hosszú idő után ez az első nyilvános szereplése a minden oroszok urának, érdeklődnöm kellett, hogyan folyt le a vizit.

A következő előkészületekről értesültem:

Két kitűnő fogorvos három napig dolgozott, hogy a tigrisek fogait kihúzzák. A fenevadak szép aranyplombokat kaptak.

Négy manikűr az oroszlanok körmeit faragta gömbölyűre és csinosan kötött lánckeztyűket luzzott a manikűrözött mancsokra.

A sakálóknak megtiltotta az igazgató, hogy ugassanak és lendületes kardalt tanított be nekik.

Az óriáskigyót szép perecz alakúra formálták és behintették mandulával és csokoládédarabkákkal.

A jaguárnak felkötötték a bajuszát és irást vettek tőle, hogy a czárra mosolyogni fog.

Az oroszlanokat eltávolították, nehogy megremítsek a czárt. A ketrecükbe érdekes antilopokat helyeztek el. A czár állítólag igen kedvelte ezeket az állatokat.

A medve az ugynevezett lábszönyeg pozitúrában várta a fehér czárt.

A tigriseket kilakoltatták és a ketreczet vadászutyakkal népesítették be. A czár sohasem vadászik, de a kutyák iránt érdeklődik.

A látogatás programszerűen folyt le.

A czár egyenes parancsára több vadállattal direkt igazgató produkciókat végeztek. Így például egy majomra korbáccsal ráhúzták és a duvad hatalmas ugrással a kerecz tetején termett. Két vérpáros szemű fehér házinyulat egymásnak uszítottak, azután haragoszöld salátaleveleket dobtak a ketreczbe, amiket a dühös állatok rövidesen fölfaltak.

A czár az elefánt trombitálását kívánta hallani, helyette a gárdaezred első trombitása fújta el a német császár szerette „Sang an Algir”-t.

A császár a csimpanzok ketreczénél megkérdezte, hova valók ezek az állatok, mire az egyik majom megjegyezte:

— Hesszeniek vagyunk, felség.

Arra a kérdésre, hogy mit csinálnak ezek az állatok hazájukban, a majom újra megszólalt:

— Titkos rendőrök vagyunk.

A czár ezután barátságosan megsimogatta az igazgatót és „megint tanultam valamit” csatkiáltással távozott. Látogatása emlékéül igen érdekes, csak Oroszországban található fenevadat ajándékozott az állatkertnek: egy orosz muzsikot, aki alkotmányt és szabadságot akar.

Ray.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: szerda, szeptember 28.

— Róm. kath.: Venczel kir. vt. — Prot.: Adolf. — Görög-orosz: szeptember 15. Niketa vt. — Zsidó: Elul 24. — A nap két reggel 5 óra 54 perczkor, nyugszik este 5 óra 46 perczkor. — A hold két éjjel 12 órákor, nyugszik reggel 4 óra 10 perczkor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órákor.

A horvát miniszter fogad délután 4 órákor.

Petfi-ház (Bajza-utca 21.) Belépődij, kedd kivételével 1 korona. — Uránia kiállítása (Kigyó-tér 1.) 9-8. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) 9-8-ig.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum állattára 9-2-ig. — Aquincumi Múzeum 9-4. — Erzsébet Múzeum 9-4-ig. — Földtani Múzeum 10-1. — Iparművészeti Múzeum 9-1. — Mezőgazdasági Múzeum 10-1. — Tanszermúzeum 3-7. — Technológiai Múzeum 9-1.

Nyitvalevő könyvtárak: Egyetemi Könyvtár 9-6. — Fővárosi Könyvtár 9-2. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9-12 és 6-8. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9-2. — Nemzeti Múzeum Könyvtára 9-4. — Pedagógiai Könyvtár 3-7-ig. — Statisztikai Könyvtár 9-3. — Technológiai Könyvtár 9-1.

Nyitvalevő képtárak: Gyermekrajzkiállítás az Iparművészeti Múzeumban 9-5. — Kiss Rezső kiállítása a Könyves Kálmán szalonjában 9-7. Belépődij 60 fillér. — Művészház zsűrimentes kiállítása 10-7. — Szépművészeti Múzeum modern képtára 10-2.

— József főherceg vadászatai. József főherceg, három nap óta Aradmegyében a gurahonezi birtokán vadászik. A főherceg szerdái marad a birtokon és az erdei lakban tartózkodik. Eddig is már több szarvast elejtett.

— A kalocsai érsék haldoklik. Kalocsáról jelentik éjjel, hogy Várossy érsék állapota reménytelen. A betegnek, ki nem bír ágyából felkelni, a mai napon érverése és lélegzése többször hosszabb ideig kimaradt. Verebélyi László orvos ma ismét lejött Budapestről és az éjjelt a beteg érsék ágyáról tölti.

— Czirbusz Géza kinevezése. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. Czirbusz Géza kegyesrendi áldozópapot, nagybecskereki római katolikus főgimnáziumi tanárt, az egyetemes följajznak a budapesti tudományegyetemen úresedésben levő tanszékére nyilvános rendes tanárrá, a rendszeresített juttatásokkal nevezte ki.

— A kultuszminiszter gyásza. Idősbb Zichy Jánosné grófné, született Redern Mária grófné, gróf Zichy János kultuszminiszter édesanyjának holttestét holnap, szerdán délután két órákor fogják beszentelni és a szertartás után Nagylángra vinni. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium képviselőjében Náray Szabó Sándor kultuszminiszteri államtitkár utazik el holnap reggel a temetésre. A kultuszminiszter, aki Pécsen volt édesanyjának utolsó óráiban is, ma ismét Pécsre érkezett.

A temetésre a vallás- és közoktatásügyi minisztérium tisztikarának képviselőjében Molnár Viktor és Náray-Szabó Sándor államtitkárok és Demeczky Mihály udvari tanácsos utaznak le Pécsre.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszterhez és gróf Zichy Gyula püspökhöz az ország minden részéből tömegesen érkeznek a részvétéliratk. Többek közt a király a következő részvétéliratot intézte a miniszterhez:

Mély sajnálattal értesülvén édesanyja elhunytáról, önnek és a gyászoló család többi tagjainak őszinte részvételem fejezem ki. Ferencz József.

Szívélyes hangu részvétéliratot küldött még Izabella főhercegnő, a grófnak, feleségének és nővérének külön fejezi ki a saját és gyermekei nevében részvételt. Részvétéliratokat küldtek még Frigyes főherceg, Liechtenstein Alajos herceg, gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök, gróf Aehrenthal közös külügyminiszter és a közelet kitünőségei csaknem kivétel nélkül.

Az elhunytat ma a halottas-szobában felvatalozták. A beszentelést holnap délután Hanuy Gábor pápai praelátus-kanonok végzi.

— Bárány Fejérváry Géza beteg. Bárány Fejérváry Géza néhány nap óta beteg fekszik Andrássy-utcai lakásán. Nemrégén meghütötte magát és orvosa utasítására egy ideig nem szabad elhagynia lakását.

— Királyi kitüntetés. A király Szabó László belügyminisztériumi miniszteri tanácsosnak a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta. Ez a kitüntetés egy felelősség és érdemű munkálkodásnak az elismerése. Szabó László miniszteri tanácsos, aki szolgálatát egészben a belügyminisztérium rendőri ügyosztályában töltötte, amelynek ma főnöke, az egészséges terveket érvényre tudta emelni. A polgárok élete és vagyoni biztonságát célzó intézkedései, a nyilvános rendfenntartásra irányuló munkálkodásai egy minden tekintetben modern szellemi munkás bélyegét hordják magukon. Szabó László miniszteri tanácsos a esendőség kifejtésére körül is nagy érdemeket szerzett, valamint a határrendőrség szervezésének munkájából is övé volt az orosz-lánrészt. Szintoly körültekintéssel és lekiismeretességgel viselte szívén a fővárosi rendőrség ügyeit is.

— Dr. Angyán Béla egyetemi r. tanárnak s törvényes utódainak a közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet örösbérenyi előnévvel díjmentesen, — dr. Ország Jakabnak, Ungvár város tiszti orvosának és tiszteletbeli vármegyei főorvosának a közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, dr. Gonda Dezső ügyvéd, Budapest székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tagnak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta, — Ury Józsefné született Kopácsy Amáliának, a Heves vármegyei és egervidéki jótékony nőegylet elnökének a közügy a közjótékonykodás terén szerzett érdemei elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta. — Jelenszky Ferencznek, Vámosgyörk község jegyzőjének, az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Az iparoktatási új főigazgató.** A király Magyar Endrét, a kolozsvári állami ipari szakiskola igazgatóját, a VI. fizetési osztályba iparoktatási főigazgatóvá kinevezte. Ugyancsak a hivatalos lap mai száma közli *Mártonffy Márton*, Magyar elődjének nyugdíjaztatását.

— **Érdekes fejedelmi esküvő.** Viktor Napoleon herceg és Klementina belga hercegnő szerelmi regényo közeledik a befejezéshez. Brüsszeli jelentés szerint: *Klementina* hercegnő és *Viktor Napoleon* herceg esküvője novemberben lesz a Farnborough mellett lévő Szent Mihály-kolostorban. A házasság összes nehézségeit elhárították. Az esküvőn jelen lesz *Klotild* hercegnő, a vőlegény anyja, *Eugénia* császárné és az olasz király a legszigorubb inkognitóban, továbbá *Mária Pia* portugáliai özvegy királyné, a flandriai grófné és valószínűleg az angol király is. Az esküvő szertartását a westminsteri érsek fogja végczéni.

— **Tolstoj és a Nobel-díj.** Pétervárról jelentik nekünk: Tolstoj kijelentette, hogy nem fogadja el a Nobel-díjat, ha neki juttatják, hanem azt fogja ajánlani a bizottságnak, hogy az összeget adják a Duhoborítók szektájának.

— **György herceg „muszáj” betegsége.** Belgrádból érdekes hír érkezik. Az udvari orvosok alaposan megvizsgálták György herceget és azt találták, hogy állapota még mindig nem kielégítő s ezért sürgősen ajánlották, hogy a herceg utazék külföldre. A volt trónörökös megfogadta a tanácsot s már legközelebb elutazik. Két hónapot fog külföldön tölteni és első sorban a Rivierára megy. E mögött az orvosi vizsgálat mögött Péter királynak az a félelme lappang, hogy ha Rómába utazik meglátogatni az olasz királyi párt s György herceg Belgrádban marad, könnyen megeshetik, hogy újból zavart csinál a trónörökös körül. Ezért kellett minden áron eltávolítani a herceget s ezért beteg.

— **Uj titkos tanácsosok.** Bécsből jelentik: hogy a király titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki *Krobatin* lovag altábornagyot, a hadügyminisztérium osztályfőnökét, ns. *Jál* altábornagyot, a magy. kir. honvédség főparancsnokának helyettesét, báró *Weyl* altábornagyot, az I. hadtest parancsnokát és krakkói parancsnokló tábornokot, *Ziegler* lovag altábornagyot, a 6-ik hadtest parancsnokát és kassai parancsnokló tábornokot, végül berneggi *Sprecher* altábornagyot, az 5. hadtest parancsnokát és pozsonyi parancsnokló tábornokot.

— **Szerencsétlenül járt író.** Raguzából jelentik. Tomori Jenő novelláiról, aki a hercegovinai hegyek közé kirándult, egy sziklacsucsról lezuhant és súlyosan megsebesült. A szerencsétlenül járt író bevittek Raguzába és ott egy szanatóriumban helyezték el. Hozzáátartozóit táviratban értesítették a balesetről.

— **A Budapesti Újságírók Egyesülete betegpénztárának igazgatósága** ma délután félnégy órakor Singer Zsigmond elnöklésével ülést tartott, amelyen több új jelentkező tagot felvettek. Dr. Alföldi Béla ellenőrző orvos jelentése kapcsán Kálnoki Henrik indítványára az igazgatóság köszönetet szavazott a Fásor (Herzl), Schwartzler, Liget, Erzsébet Városmajor szanatóriumok igazgatóságának azért az előzőekenységért, melylyel a hozzájuk forduló betegpénztári tagoknak minden alkalommal rendelkezésükre állottak. Több folyó ügy elintézése után bejelentette az elnök, hogy egy, magát megnevezni nem akaró száz koronát és Ullmann Salamon (Debreczen) a Pester Lloyd útján tíz koronát adományozott a betegpénztárnak. A nagylelkű adományozóknak az igazgatóság hálás köszönetet szavazott.

— **Az erzsébetfalvai vonatösszeütközés.** A tegnapi esti vasuti baleset sebesültjei a Szent István-kórházban fekszenek. *Forintos János* mozdonyvezető és *Bán Sándor* fűtő sérülései néhány napon belül gyógyulnak. A ferencvárosi pályaudvar főnöksége jelentette, hogy a szerencsétlenség színhelyén egész éjjel dolgoztak, hogy helyreállítsák a pályatestet. Délutánra elkészültek a munkával és így újra megkezdődhetik a forgalom. A vizsgálat, amelyet még az éj folyamán megtartottak, egyelőre nem derítette ki a katasztrófa igazi okát, mert a mozdony sérültjeit ki sem lehet hallgatni, olyan súlyos az állapotuk. A további vizsgálat fogja kideríteni, hogy ők, vagy *Friedmann Ignác* szolgálattevő tiszt-e a hibás.

— **Házasság.** Dr. Sándor Gábor esikszeredei ügyvéd eljegyezte *Waisub Irénkét*, *Waisub József* gergelytőlgyesi földbirtokos leányát. *Römer Muzikét* eljegyezte *Esztérgár László*. *Moskovits Iván*, volt orsz. képviselő eljegyezte *Nyegre Rózsikát*, *Nyegre László* orsz. képviselő leányát.

— **A berlini véres sztrájk.** A berlini Moabit városnegyedben tegnap este ismétlődtek a Kupfer és társa szénüzetlet sztrájkoló munkásainak súlyos kihágásai. A rendőrség és a fülzigatott tömeg több ízben összeütközött. Három rendőrtiszt, negyven rendőr és számos zavargó megsebesült. Tizennégy munkásvezért letartóztattak. Miután a tömegeből többen revolverrel lőtték a rendőrökre és ezeket követve és sörösvéggel is megdobálták, a rendőrség kardot rántott. A zavargók több utcái lámpát tönkretettek, elpusztították a tüzelőket és éjjel után behatoltak a reformációs templomba, amelyek ajtaját és nagybecsű ablakát bezuzták. Végül sikerült a megerősített rendőrségnek a tömeget szétűzni. Igen elkeseredett harez támadt ismét éjjel két óra után. Két rendőr, akik őrzáraton voltak, összetűzött a tömeggel. Az egyik rendőr revolverrel *hatszor egymásután belelőtt a tömegbe* és amikor már nem volt több tölténye, egy közeli csapadékba menekült. A tömeg erre megostromolta a csapadékot, feltépték az utazókövetet s közpört zudították a csapadék ablakaira. A rendőr a csapadékba az udvarba és onnan a falon át egy másik utcába menekült. A másik rendőrt ma reggel súlyosan sebesült állapotban találták meg. Egy harmadik rendőrt hasba szúrtak. — Ma reggel újabb zavargás támadt. A tömeget úgy mint tegnap este, az asszonyok izgatták az erőszakoskodásra és a házak ablakából mindenféle tárgyakat dobáltak a rendőrökre. A sztrájkolók egy épp arra haladó villamos kocsit megállítottak és ablakait bevették. Egyszerre csak egy suhanz elkiáltotta magát:

— *Egy pap ül itt bent, ki velem*
A papot erre kiránczigálták a kocsiból és megverték. A pap nagynehezen a közeli lelkészlába menekült. Ma a katonaságot készenlétebe helyezték, hogy a zavargások megújulása esetén akcióba léphessen. — Moabit városrészben a tegnapi nap folyamán és az éjjel összesen 38 rendőrtiszt és közrendőr sérült meg a zavargó szénmunkások ködobásaitól és késszurásaitól. Ezek közül néhányan sebei súlyosak. A tüntetők közül is szintén sokan sebesültek meg, de ezek száma nem állapítható meg. — A Moabit városrészben előfordult zavargásokról még jelentik: Kísérletet tettek, hogy a 84. rendőrségen fogva tartott tüntetőket kiszabadítsák. A támadókat azonban a rendőrség karddal visszautazta. A rendőrök közül éjjel 2 óráig ködobásokkal és más hasonló módon 38-at tettek szolgálatképtelenné. Egy charlottenburgi rendőrt reggel egy közeli utca egyik házának tornácán eszméletlen állapotban találták meg. Sisakja át volt ütve és fején jelentékeny seb volt. Az éj folyamán 22 polgárember kötöztette be sebeit a mentők állomásán. Három lövéstől, a többiek kardütésektől sebesültek meg. Az egyik löbés nem a rendőrség fegyvertől származik. A zavargások színhelyén éjjel mozgórséget létesítettek. A kihágások ismétlődésére éles intézkedéseket határoztak el.

A tegnapi éjszakai zavargások alkalmával a sztrájkoló tüntetők egy üzletet feltörték és kirabolták. Összesen 42 rendőr sebesült meg, köztük négyen életveszélyesen, a többi rendőr szolgálatképtelen. Nehogy ma éjjel megismétlődhessek a zavargás, a rendőrfőnök minden mozgósítható rendőrt a Moabit kerületébe osztott be. Szigoruan meg van hagyva, hogy ha a tüntetők megtámadják a rendőröket, azonnal golyóra töltött revolverből kell löni. Katonai segítséget a rendőrség csak végső szükség esetén fog igénybe venni.

— **Halottfogás fertőtlenítéssel.** Ma délután a Batthyány-téri hajóállomáson a hajósok a Dunából egy 16 évesnek látszó leány hulláját fogták ki. A bejelentés folytán a rendőri bizottság kiment és miután a Duna vizét fertőztetnése jelentették hivatalosan, jelentést tett a II. ker. tiszt orvosnak, aki viszont utasítást kért a tiszt főorvos hivatalától. Onnan utasításban elrendelték, hogy a tetemet formalinba áztatott lepelben vigyék a boncoló intézetbe. A hajósokat fertőtlenítették és mindig hasonló eljárást fognak követni, míg a kolerajárvány meg nem szűnik. Holnap boncolják fel a leányt a törvényszéki bonczatani intézetben.

— **Vivás.** Rákossy Gyula vivótermében (Váci-utca 36. Klotild-palota) már élénk vívói élet folyik. Egész nap vannak már vivóórák különböző csoportokban. A vivóterem versenyvivői is elkezdtek már az őszi munkát. Az idén is lesz gyermekvivás, külön csoportokban. Az Országos Kaszinó tagjainak gyermekeiből alakított vivócsoport október elsején kezd meg a lezökéket. A vivótermet a nyáron át eszközölt átalakítások, egy új öltöző, telefon, stb. még kényelmesebbé tették.

— **Kettős öngyilkosság.** A Lánchíd közepéről az elmúlt éjjel egy úri külsejű ember ugrott a Dunába, aki a hid karfájára állva előbb föbe lőtte magát és úgy fordult a vízbe. Elmerült a hullámokban. Fekete felöltője volt és fekete kalapjában, amely a hidon maradt *F. Gy.* monogrammal látható. A rendőrség kiténének megállapítása iránt nyomoz.

— **Az angol hadvezetőség kudarcza.** Az angliai nagy hadgyakorlatok most értek véget. Még a „döntőnkök” jelentéseit nem hozta nyilvánosságra sir John French fővezér, azonban az angol lapok már nyilatkoztak. Valamennyi újság azt írja, hogy a gyakorlatok vezetése nagyon rossz volt és a gyakorlat vége felé már általános volt a kavardás, mert a legénységet oktalanul a legkétségbeesettebb helyzetekbe vitték bele. Az utolsó napon a vörös hadsereg egy magaslatot tartott megszállva és a kék sereg támadást intézett a vörösök ellen; először visszavetették, de másodszor elfoglalták a magaslatot. Amikor a vörösök újra rohamra indultak hogy visszafoglalják állásukat, lefújták a gyakorlatot. A „Daily Telegraph” ezt írja: „Olyan volt az egész, mint egy rossz álom: kék gyalogság, vörös lovasság egymás hátán, összekeveredve, és lőtték őket egy a saját, mint az ellenségek ütegek.” Egy német katonatiszt, amikor a véleményét kérdezték, így szölt:

— Hiszen ez valóságos szomorujáték! . . .
— **Letartóztatott zsarolók.** A rendőrség ma három hitvány embert tett ártalmatlanná. Hálójukba csaltak egy beteglelkűtű embert, hogy megszarolják s aztán egy lépéssel tovább mentek: kirabolták. *Winter Gaszton* huszonhárom éves fogtechnikus, ál-hírlapíró volt a fővezér, akit ma két társával együtt letartóztattak rablással párosult zsarolás miatt. Társai *Lukács Jenő* tüzoltó és *Hegyi Andor* tüzilegény voltak. Hármán aztán olyan embereket választottak ki médiumoknak, akik homoszexuális hírből állottak. Többek között megismerkedtek egy dús gazdag földbirtokossal, akit *Winter* többször megszarolt. Legutóbb aztán, amikor a földbirtokos megtagadta tőlük a pénzt, a saját lakásán lefogták és kirabolták. Az üldözött ember a rendőrséghez fordult, mire a három zsarolót letartóztatták.

— **A bosnyák vasutasok csöndes sztrájkja.** A várt fordulat még mindig nem következett be a bosnyák vasutasok mozgalmában. Az igazgatóság ugyan hajlandó a vasutasok egyes követeléseit teljesíteni, de végleges választ még nem adhat, mert a vasutasok követeléseit kétszáz pontra terjednek, amelyekkel néhány nap alatt nem lehet érdemben foglalkozni. A vasutasok mozgalma változatlanul tovább tart, csupán a szerajevói villamos közuti vasut személyzete vette föl ismét a rendes forgalmat, mivel a vasutasok attól tartottak, hogy a közuti forgalom további megakasztása népszerűtlenné tenné ügyüket. A passziv rezisztencia következtében a boszniai és hercegovinai vasutak személy- és teheráru forgalma mind nagyobb nehézségekkel küzd. Báró Berkó polgári adlátus hétfőn magához hívatta a koalált vasutasok végrehajtó-bizottságát és követeléseiket illetőleg utalt arra, hogy a folyó évi január 1-től kezdve már mintegy félmillió korona összegben nagyobb fizetéseket utaltak ki és hogy a készülő szolgálati szabályzat a munkásúgnak még más kívánságait is teljesíteni fogja. A fizetésjavításra vonatkozó követelésnek határt szab a vasuti költségvetés. A kormány a fegyvel elleni kihágásokat szigoruan meg fogja büntetni. Ezután Schnatz udvari tanácsos, a vasut igazgatója a vasutigazgatóság álláspontját adta elő. A polgári adlátus és a vasuti igazgató kijelentéseit hétfőn közlik a hivatalos lapban és megküldik az összes vasuti állomásoknak.

— **Az ideges gyógyszerész tragédiája.** A debreceni gyilkos és öngyilkos, szerencsétlen ideges patikárius, *Mautner Alfréd*, nagy részvét mellett eltemették, áldozata, a pénztároskisasszony, a kórházban haldoklik. A véres szenzáció pedig még nem hagyja nyugton a nagy vidéki várost. A hátterét, a titkait kutatják. Az első momentum, amit most megbeszélnek, az hogy *Mautner* gyöngéd kötelekek fűzték *Vibirál Gizellához* s viharos jelenet már többször is volt közöttük, a *Browning* is szerepelt már, amelylyel a patikárius fenyegetőzött, akinek az idegessége olyan nagy volt, hogy a patikával szomszédos szobában egyszer már lövöldözött a revolverrel. Amikor a tragédia leviharzott, éppen akkor érkezett meg ebreczenbe *Mautner* édesapja, *Mautner Alfréd* bankigazgató. Rettenetesen hatottak rá, az özvegyre és az egész családra az események. A patika sorsáról vasárnap délelőtt döntöttek a rendőrségen a család és egy pénztáros képviselőjének a hozzászólásával. A gyógyszerstert vezetést *Vass István* gyógyszerészre bízták. Ehez a debreczeni első takarékpénztár is hozzájárult, amely nyolcvanezer korona erejéig van érdekelve a gyógyszersternál.

— **Lopás a fürdőben.** *Schlachter Péter* vegytisztító feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Fő-utcai Király-fürdőben, amíg ő fürdött, feltörték a kabinját és abból ellopták 300 koronát éré aranyóráját és lánczát.

— **Hadihajók összeütközése.** A szabasztopolikikötőben egy tengeralatt járó naszád összeütközött egy gőzbarkával s az utóbbi elsüllyedt.

— **Anarchista fegyveresempészek.** Borzbowól jelentik, hogy a Skala felé vezető országúton az orosz határ mentén, gróf Goluchovszki volt külügyminiszter birtokának közelében a csendőrök elfogtak három veszedelmes orosz anarchista, akik kétségbeesetten védekeztek. Az anarchista Slome Gittelmann, Theodor Michalski és Boris Voroniczki podgyiszában sok Mauserpuskát, Browningpisztolyt és ezernél több patronot találtak, ezenfelül anarchista-röpiratokat. Ők hárman szervezték a fegyveresempészt Bukovina felé Oroszországba. Mindhármukat beszállították a borzbowoi törvényszék fogházába.

— **Még mindig ég a Dungserszky-malom.** Még mindig ég az újjédei Dungserszky-gőzmalom. A borzalmas tüzvészedelemmel szemben tehetetlenül állt a kivonult tűzoltóság, melynek minden törekvése odairányulhatott csak, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozza. Ez azonban nagyon nehezen sikerült. A malommal szemben levő hat cölöp mulatóhely tűzét fogott és leégett. Reggel tizenegy órakor a már csupaszon álló falakból kidőlt egy hat négyzetméteres területű épületrész, oly hatalmas dörrejjel, hogy az egész környéket megrázkódtatta. Szakértők véleménye szerint a tűz három-négy napig is eltart még. Az általános pánikban s az éj leple alatt sok lopást követtek el, a tetteseket keresik.

— **Az odesszai pestis.** Pétervárról jelentik nekünk: *Sabolotnic* tanár hivatalosan jelenti, hogy Odesszában szünőfényben van a pestis és ha az egészségügyi intézkedéseket a hatóságok szigorúan fogadják, akkor a veszedelem megszűntnek tekinthető. Chersonban az Odesszából érkezett Opione hajó fedélzetén egy pestises beteg meghalt. A hajót izolálták.

— **A fiumei sztrájk.** A fiumei petróleumgyár sztrájkoló munkásai ma délelőtt értekezletet tartottak érdemleges határozathozatal nélkül. A gyűlés alatt két sztrájkoló botrányos jeleneteket rögzített és izgatott, mire a rendőrség mindkettőt letartóztatta. A sztrájkolók közül harminczan a gyár igazgatóságánál visszavételüket kérelmezték. A kereskedelmi minisztérium a kormányzóságtól a sztrájk állásáról jelentést kért.

— **Október hó elsején be kell rukkolni,** így mondta a nóta és önérzetesen dudoita az uniformisra gondoló regruta. Csak hogy a katonáknál nem a snájdig uniformistól, hanem pontosságától függ az önkéntesnek sorsa. Ne mulasszák hát el a gondos szülők a vitéző urfit egy megbízható járási úrral ellátni, mielőtt a család személynéje késedelmeért első büntetését a zord kapitánytól kihuzná. Pontos megbízható járási, katonai strapációkra is megfelelő órák a hírneves órásmesternél, Polgár Kálmánnál (üzlete és raktára: Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. sz. I. em.) 5 évi írásbeli jóállás mellett kaphatók. A cégvezetés az érdeklődőket ingyen és bérmentve megküldi 2000 ábrás, nagy képes albumárjegyzékét.

— **Hordóban a Niagarán át.** Newyorkból táviratozták: Bob Leagh fogadott, hogy beszögezteti magát egy aczéltől való hordóba s azon átúszja a Niagarát. Szavának állott. Vakmerő terve sikerült. Néhány perc múlva, hogy az aczéltől a vízbe dobták, a hullámok elsodorták és a víz esés felé vitték. Egy óránál tovább tartott az ideodahánykolódás, végül az áradat átragadta a víz esésén és a canadai part felé sodorta a hordót. Leagh elbeszélte, hogy a víz borzasztóan zúgott és a hullámok úgy döngötték a hordót, hogy sokszor közel járt az ájuláshoz és azt hitte, hogy utolsó órája.

— **A hurutos megbetegedések ideje,** az őszi nedves hónapok megérkeztek. Ezen betegségek kezelésében egyik legfontosabb gyógyító eszközünk a belégzési mód, amidőn is a gyógyeszközt gépek segítségével direkt a megbetegedett helyre juttatjuk. A Dr. Jakab-féle Liget Szanatórium (VI., Nagy János-utca 47.) reichehalli mintára készült inhalatóriuma a legtekintélyesebb belégző gépekkel van felszerelve. Az inhalatóriumot bejáró betegek is igénybe vehetik.

— **Munkások a romok alatt.** A nagymihályi Kereskedelmi és Hitelbank most épülő házána egyik téglafala tegnap este összeomlott és hat munkást maga alá temetett. Az azonnal megindított mentési munkálatoknak sikerült mindegyik munkást még élve kiszabadítani a romok alól. — Kettő közülük aligha marad életben és a többiek is komoly a sérülése. A munkásokat a nagymihályi kórházba szállították. Az eddigi vizsgálat szerint az építkezésnél történt mulasztás okozta a szerencsétlenséget.

— **Betörések.** A tegnapi nap folyamán több betörés történt a fővárosban. Tolvajkulesos lakásfosztogatók jártak *Móritz József* fővármihályi főellenőr Közraktár-utca 28. szám alatti lakásában, ahonnan 100 koronát érő ékszert vittek el. — Feltörték *Csapek Jánosné* szabónő Nagyfuvaros-utca 10. szám alatti lakását, amelyből 200 koronát érő holmit loptak el. — Betörték *Brechsánszky Antal* szobafestőmester Margit-rakpart 52. szám alatti lakásába, ahonnan 320 korona készpénzt és 20 koronáról kiállított zálogjegyet találtak. A betörőket nyomozza a rendőrség.

— **Önkéntesek** csakis Hirsch egyenruházati intézetében Budapest, V. ker., Dorottya-utca 11. sz. rezzék be felszerelésüket.

— **Halálozás.** Nagyvárad és micskei Baranyi Adám, a magy. kir. államrendéség nyug. főfelügyelője Budapesten elhunyt. Temetése folyó hó 28-án délután 3 órakor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából.

Somay Imre, ügyvéd, a függetlenségi és 48-as párt-nak évek hosszú sora óta buzgó elnöke 62 éves korában meghalt Szatmáron.

Pintér Károly nyug. honv. százados 60 éves korában Veszprémben elhunyt.

Materny Irénkét, *Materny Lajos* ev. főesperes és neje, szül. *Szily Ilona* 20 éves leányát az egész város részvete mellett temették el szerdán Debreczenben.

Faludi és márezezárai úv. *Marscskényi Miklósné*, szül. nemesszei *Nemes Magdolna* hosszas szenvedés után, életének 48-ik évében meghalt Budapesten.

Stipt Fábán ügyvéd, nyug. városi közgyám, 48-as honvéddalbíró 91 éves korában elhunyt Temesvárott.

Heinrich György okl. mérnök Makón elhunyt.

Bélaiváry István nyug. református lelkész életének 90-ik évében szeptember hó 24-én Kaposvárott elhunyt. Az elhunyt lelkész holttestét Mezőcsokonyára vitték, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

Kövesdi Wenzel Lajos, nyug. posta- és táviradattitkár, a közúti vaspálya-társaság tisztviselője e hó 25-én, életének 54-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Ma délután temették.

— **Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31.** Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

— **Fodor-féle vívóterem a Koronaherczegnő 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme.** Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— **Szép a hajnsz Hajdúsági pedrővel.**

— **Zeneiskolai beiratás.** A Löwy Mayer okl. zenetanár zeneiskolájában VI., Csengery u. 45. (Aradi-utca sarok) augusztus 20-án kezdődtek a beiratások és díjazott felvételi vizsgálatok az Akadémia előkészítő hegedűosztályok és esti kurzusra. Az iskola az 1910—11. tanévben a IX. évfolyamba lép. Beiratás d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig. A rendszer tanítás szeptember 5. kezdődik.

— **Bob hushajtó a legkellémesebb, 10 fillér.**

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

A Szimplon hőse meghalt.

—Chavez tragédiája.—

Budapest, szeptember 27.

Ahol csak kulturemberek laknak a föld kerekén, mindenünnen aggodó szemmel figyeltek arra a domodossolai kórházi ágyra, amelyiken Chavez vívdótt és vergődött az égbe nyúló havasokon átröpülő hőstettben szerzett sebeiivel. Ma mindenütt megzobogó gyászszó változik ez a féltárgyalom. Milánóból jelentik, hogy *Chavez ma délután meghalt.* Váratlanul röppent szárnyra a szomorú hír Domodossolából, mert már kezdtek bizni felgyógyulásában.

Ma délben Domodossolába érkezett Párisból Chavez fivére. A két testvér találkozása igen megható volt. Kevéssel azután megkezdődött az agónia. Chavez erős természete sokáig kitűzött a halállal. Több ízben halottnak látszott, de újból és újból feléledt és hangosan felkiáltott:

— Non, je ne meurs pas!

Az orvosok oxigén-inhalációt rendeltek, mire Chavez valamivel jobban lett. Nemsokára azonban rövid légző-hörgés állott be és ez is lassan-lassan elhalt. Szeme megüvedesedett és arcára a halál sáppadtsága szállt. Egy utolsó sóhajtott és meghalt. *A halál szívbénulás következtében délután két óra huszonöt perczkor következett be.*

Chavez fivére és Duray, valamint *Christeans* sirva ölelték át egymást. Az orvosok és az ápolók sem fojthatták vissza könnyeiket. Chavez fejét az Alpk felé nyugszik, jobbkeze a szíve felett van.

Egy másik távirat még ezt jelenti a levegő hősenek a halálutásjáról: Nagyon rossz éjszakája volt a betegnek, ereje rohamosan fogyott. Délelőtt három orvos is volt körülötte, hogy fájdalmait csillapítsák. Chavez tiszta öntudatán volt, bár kínzó fájdalmak gyötörték. Reggel kilenc órakor mesterséges inhalációt alkalmaztak az orvosok, mire a súlyosan sebesült megkönnyebbült. A reggeli vizitkor dr. *Antonini* megállapította, hogy a beteg az idegroham következtében idegparalyzist kapott. Délután hirtelen aggasztóra fordult állapota. Az orvosi tudomány tehetetlenül állott betegsége előtt. Chavez sorsa eldőlt: néhány órai szenvedés után megváltotta a halált.

S ezzel lezáródott a legszebb modern hő-

költeménynek, a levegő meghódításáért folyó harcnak egyik legszebb és legmegrázóbb fejezete. Szószert bevált Chavez Cassandra-jóslása, aki, amikor első sikertelen kísérlete után minden ízében reszkette visszatért Brügge czeke a szavakra fakadt:

— Ak! átrepüli a Szimplont, az az életével fizet!

Nos hát: Ő is azzal fizetett. A Szimplon és a többi hegycsúcs fölött diadalmasan szállt el az emberi elme legfrissebb szülöttje, az egyre merészebb föladatak felé szárnyaló repülőgép. Az azonban, aki rajta ült a gépen, immár halott. És szivettépő tragikum van abban, hogy a szakadékok fölött átezikző monoplán mögött nyargaló halál nem a felhők és fenéketlen mélységek megkisértése közben érte utol a vakmerő aviatikus, hanem alig pár méternyire a biztos anyaföldtől, ahol az izgalomtól s túlaradó rokonszenvtől felőrült tömeg várta, hogy eléje rakja az emberiség legnagyobb hőseinek kijáró elismerst.

Chaveznek milderre nincsen többé szükség. Minden, amire igényt tart, pár lányú gödör idegen országban.

Chavez temetését a versenybizottság fogja rendezni, amely a Szimplon-versenyt is megszervezte. Holnap felbontozolják a holttestet. Felmerült az a terv, hogy a katasztrófa helyén temetik el Chavezt és sirja fölé állítják az emlékoszlopot.

— **Repülőgépek az orosz hadseregben.** Pétervárról jelentik: A hadiflotta erősítésére kiküldött bizottság elhatározta, hogy azonnal husz aeroplant rendel meg.

— **Lezuhant aviatikus.** Ma délután öt órakor a rákosi repülőtéren repüléseket végzett Wittner Ernő aviatikus. A monoplán azonban mintegy hat méter magasságból lezuhant és Wittner Ernő a gépből kiesett. A repülőgép teljesen összetört. Wittner a balkezén szenvedett fájdalmas sérüléseket.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Az Operaházban ma este Puccini népszerű dalműve *Pillangó kisasszony* került színre, a czimszerepben *Szamosi Elzával* A művész nagy bensőséggel jelentette meg a színpadon a vezéres szerelmében összerokadó szegény kis madame Butterzky tragédiáját s egyforma tökéletességgel juttatta érvényre a Puccini muzsika érzelmes finomságait és drámai szépségeit. Mellette *Arányi Dezső* hangjában sok melegséggel és vervelel énekelte Pinkerton hadnagy szerepét. A többi jó szerepet *Váradi M.* és *Dalnoki* játszották.

(*) **Darabváltás a Nemzeti Színházban.** Blaha Lujza betegsége miatt a csütörtökre hirdetett „Sári bíró” előadása meg nem tartható és helyette Ohnet népszerű színműve, „A vasgyáros” kerül színre Mihályival a czimszerepben, egyebekben pedig a szereposztás a rég imarad.

(*) **Az Operaházban** holnap, szerdán Burriau Károly szász kir. kamaracénekes fellépésével „Tristan és Isolda” kerül színre a következő sz. repesztással: Tristan—Burrian, Isolda—Vasquezné, Brangene—Berts, Kurwenal—Várady S., Markó király—Venczell, Melot—Pichler, A pástör—Kertész Ö., Kormányos—Ney B., Ifjú hajós—Déri. Vezényel Kerner István karnagy, rendező Kiss Dezső rendező. Burrian Károly ma délben érkezett Budapestre. Csütörtökön „Hoffmann meséi”-t adják Sándor Erzsébet, Ambrusné, Váradi M., Székelyhidny dr., Dalnoki dr., Kertész Ö., Hegedűs, Várady S., Mihályi, Ney B., Kárpát, továbbá Pallai, Sebesi Brada és Somogyi fellépésével.

FŐVÁROS.

(*) **A községi kenyérgyár és a külföld.** A községi kenyérgyár híre a külföldre is elhatott és a külföldi városok hatóságai egyre-másra küldik megbizottáikat Budapestre a kenyérgyár tanulmányozására. Most a bécsi *Hammerbrotwerke* megbizottja és a bécsi *Anker Brotfabrik* igazgatója jöttek Budapestre, hogy a kenyérgyár berendezését és üzemét tanulmány tárgyává tegyék. Mindketten a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a fővárosnak erről az új alkotásáról.

(A király nevenapja. A főváros tanácsa a budavári koronázó templomban ő felsége névnapja alkalmából október 4-én tartandó szentmisére a főváros képviselőiben Almády Géza tanácsost küldte ki.

TÖRVÉNYSZÉK!

§ Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület budapesti osztálya legutóbb tartott ülésén — Balázsovich József kir. kuriai bíró elnöklése alatt — határozatilag kimondta, hogy a jegyzői kérdés egyetlen megoldási módjának azt tekinti, hogy az „Egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról“ a közel jövőben benyújtani szándékolt törvényjavaslat keretében az albirói és ügyészi állások törvényszéki bírói és kir. ügyészi állásokká átszerveztessenek s a bírói vizsgát tett jegyzők nagyobb része számára a IX. fizetési osztály megnyitassék. Kimondta továbbá az osztályülés, hogy az igazgatóság legutolsó jelentésében kifejezésre jutott azt az elvet, hogy a bírói státuszrendezés az ország pénzügyi helyzetére való tekintettel ez idő szerint nem szorgalmazható, magáéva nem teszi.

§ A privigyei petíció. Két napig tartó elkeseredett küzdelem után harminczét szavazattöbbséggel győzte le Privigyén Rudnay Alajos, bajmóczy prépost munkapárti jelölt a kerület eddigi néppárti képviselőjét, Brestyenszky Kálmán mészáros mestert. A kisebbségben maradt párt petícióval támadta meg Rudnay mandátumát, melyhez szerintük a képviselő a választási elnök és a küldöttségi elnökök törvényszegésével jutott. A petíció tárgyalását ma kezdte meg a Kuria választási tanácsa. A kérvényezők meghatalmazottja, dr. Bonta Károly. A megtámadott képviselőt és a választási elnököt dr. Tetéleni Ármán, a küldöttségi elnököket Dingha Béla védi. Miután a petíció ellen tett alaki kifogást a Kuria elutasította, dr. Tetéleni Ármán bejelentette, hogy ellenkérvényt adott be. Azután a petícionálók meghatalmazottja adta elő a kérvény tartalmát. A tárgyalást holnap folytatják.

§ A Haverda-pör tárgyalása. Dr. Balogh György, a budapesti büntetőtörvényszék elnöke, ma a következő hirdetményt teszi közzé:

A gyilkosság büntette miatt vádolt Jánosy Aladár és társai bűnügyének f. é. október 6-án kezdődő esküdtbírói tárgyalására az esküdtbírói terembe csakis névre szóló belépőjeggyel lehet bemenni. Ez a rendelkezés úgy az ügyvéd urakra, mint pedig a nagyközönség részére szól. A sajtó tudósítói pedig erre a célra külön kiállított igazolvány alapján léphetnek be. Az ügyvéd urak és a nagyközönség részére összesen hatvan belépőjegyet adok ki. Nők belépőjegyet nem kaphatnak. Budapest, 1910 szeptember 26. Balogh, elnök.

§ Crippen dr. bűnügye. Tegnap új tárgyalás volt a rendőrbíró előtt Crippen ügyében, úgy lehet az utolsó a végtárgyalás előtt. A két törvényszéki orvosszakértő összegezte a vizsgálat eredményét. Mind a ketten odakonkludáltak, hogy biztosan nem lehet mondani, vajjon a pinceszében talált holttestrészek női vagy férfi test maradványai-e és hogy méreggel ölték-e meg az áldozatot. Mindazonáltal a rendőrbíró feltette a kérdést az esküdteknek és az előzetes verdikt úgy szült, hogy a holttestmaradványok Crippen feleségének testrészei és méregtől pusztult el az asszony. A jövő hónap közepén lesz a végtárgyalás. Nemszak Crippen, de miss Le Neve is a vádlottak padján fog ülni.

§ Ellopott modellek. Pár nappal ezelőtt a Bachruch A. cég képviselőiben Herz Mór dr. ügyvéd feljelentést tett a Forgács és Kohut cég tagjai ellen lopás büntetése miatt. Azzal vádolta őket, hogy a Bachruch-féle gyárban használt modelmintákat ellopták. A feljelentés következtében a rendőrség a cég egyik tagját, Kohut Vilmost, előzetes letartóztatásba helyezte. Ebben az ügyben most érdekes fordulat állott be, amennyiben a panaszos cég a beadott bünvádi feljelentést visszavonta és kérte a terhelték ellen megindított eljárás megszüntetését. E beadvány folytán a büntető törvényszék vádtanácsa Kohut Vilmost szabadlábra helyezte. Az elközött modelleket a feljelentő cégnek fogják kiadni.

§ Somoskeőy Géza válópöre. A budapesti törvényszéknél ma délelőtt volt a békéltetési tárgyalás abban a válópörben, amelyet Somoskeőy Géza felesége, Kovács Ilona indított férje ellen. A tárgyaláson az asszony dr. Virágh Gyula ügyvéddel jelent meg, Somoskeőy Gézát pedig, akit a fogházából egy börtönőr kísért a tárgyalásra, ügyvédje, dr. Bródy Ernő képviselte. A békéltetés azonban, amely mindvégig nagyon simán folyt le, eredménytelen maradt, mert Kovács Ilona nem volt hajlandó a békülésre. A jegyzőkönyv aláírása után Kovács Ilona, amidőn már távozóban volt, a folyosón hirtelen összeesett. Az elájult asszonyt hosszú ideig lócogatták, de miután nem tudták magá-

hoz téríteni, a mentőket hívták ki hozzá, akik automobilon lakására szállították. Itt dr. Löbl mentőorvos vette ápolás alá, aki csak hosszú idő múlva tudta eszméltre kelteni. A békéltetési tárgyalás után Somoskeőy visszavezették a fogházba. Itt említjük meg, hogy a kir. tábla Ringhoffer bíró előadásában ma foglalkozott azzal a felfolyamódással, amelyet Somoskeőy védője, Bródy Ernő dr. ügyvéd védenének szabadlábra helyezése ügyében benyújtott. A kir. tábla a felfolyamódást elutasította és így Somoskeőy továbbra is fogva marad.

SPORT:

Budapesti őszi versenyek.

— Negyedik nap. —

A favoritok domináltak a mai napot is, legnagyobb meglepésére a fogadóknak, akik már lassankint kezdik beleélni magukat az aranjezi napokba és most már az a fő, hogy a hátralevő napok ne szerezenek keserves csalódásokat.

A Földmívelési minisztérium díja a legszebb versenyek egyike volt s mindvégig lekötötte a szemlélő figyelmét. Kivételesen jól sikerült a start. A kalauz szerepét Papuschos vállalta, utána Rouquin, majd Avar galoppoznak, míg a mezőnyt Dorian Gray és Matschaker zárják be. A helyzet jóformán alig változik a rövid oldalig, ahol tömörül a mezőny és lassankint felnyomul Szomszéd, Avar az élre. Az egyenesen Avar színe látszanak egy darabig, de hamarosan felváltja Szomszéd, majd kívülről fokozatosan Kahlenberg nyomul frontba. A távon belül lovása kiereszti Kahlenberg-et, mely most már verhetetlenül halad a czél felé, követve Szomszéd által, míg a harmadik helyet a nagy rushsal jövő Lord Darcy foglalja le a szépen felhozott Dorian Gray előtt. A publikum igen szimpatikusan fogadta Kahlenberg győzelmét, dacára annak, hogy a startfavoritot verte meg, mert más eredményre nem is lehetett számítani, ha a Dunure-ivadék egészségesen áll starthoz.

Részletes eredmény a következő:

I. Kelenföldi díj. Díj 3000 korona. Táv 1500 méter. 1. Dreher A. stpk Kopie 47 kg (Vivian), 2. Br. Springer G. pk Pelote 47 kg (Fergusson), 3. Rothschild A. pk Mindenem 45 és fél kg (Gulyás). — Futottak még: Isa (Kozuch), General (Pretzner). — Könnyen háromnegyed hosszal nyerve, ötnegyed hosszal harmadik. — Tot.: 10:25, 40:78, 124. — II. helyen: 10:24, 20:36, 62. — III. helyen: 5:12. — Könyvfogadások: 1½ Kopie, 3 Isa, 3½ Mindenem, 6 a többi. — Esetleges kvóták: 40 Mindenem, 44 Isa, 59 General, 88 Pelote.

II. Eladók handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. Zombory R. 46 sm Setétkapu 56 kg (Carslake), 2. Rohoney G. 36 stpk „1000“ 43 kg (Kozuch), 3. Reeves H. 36 sk Douceur 48 kg (Korb). — Futottak még: Me Lyn (Robertson), Rienzi (Pretzner), Goldregen (Peschka), Rákóczi (Tausz), Old Coin (Vivian), Ladoga (Gulyás), Psyche (Smutny), Add ide (Fetting), Lottó (Abos), Fixstern (Suster), False (Zményi). — Biztosan két és félhosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. — Tot.: 10:41, 40:84, 70, 94. — II. helyen: 10:41, 20:28, 32, 44. — III. helyen: 5:21. — Könyvfogadások: 3 „1000“, 5 Douceur, 6 Setétkapu, Old Coin, Add ide, 8 a többi. — Esetleges kvóták: 50 „1000“, 73 Douceur, 75 Old Coin, 84 Rienzi, 157 Add ide, 169 Me Lyn, 207 Ladoga, 283 False, 299 Goldregen, 380 Fixstern, 623 Psyche, 678 Lottó, 865 Rákóczi.

III. Földmívelési minisztérium díja. Díj 40.000 korona. Táv 2500 méter. 1. Capt. George 46 pm Kahlenberg 60 kg (Vivian), 2. Blaskovich E. 46 sm Szomszéd 55 kg (Janek), 3. Dávid E. 46 pm Lord Darcy 55 kg (Pretzner). — Futottak még: Dorian Gray (Mies), Rouquin (Shaw), Vampyr (Hewitt), Avar (Huxtable), Papuschos (Ulrichshoffer), Ever ready (Fergusson), Matschaker (Carslake). — Biztosan egy hosszal nyerve, félhosszal harmadik. — Tot.: 10:17, 40:74, 92, 114. — II. helyen: 10:35, 20:32, 32, 44. — III. helyen: 5:17. — Könyvfogadások: 2 Szomszéd, 3½ Kahlenberg, 6 Rouquin, Vampyr, Avar, Matschaker, 10 a többi. — Esetleges kvóták: 36 Szomszéd, 63 Avar, 84 Vampyr, 85 Matschaker, 86 Rouquin, 176 Lord Darcy, 279 Dorian Gray, 337 Papuschos, Ever ready.

IV. Kladrubi díj. Díj 4000 korona. Táv 1500 méter. 1. Dreher A. sk White clover 53 kg (Hewitt), 2. Dávid E. pm Bankár 54 és fél kg (Pretzner), 3. Capt. George pk Sophienalpe 50 és fél kg (Vivian). — Igen könnyen két és félhosszal nyerve, öt hosszal harmadik. — Tot.: 10:17. — II. helyen: 10:16. — III. helyen: 5:8. — Könyvfogadások: Pari White clover, 1½ reá Bankár, 16 Sophienalpe. — Esetleges kvóták: 21 Bankár, 91 Sophienalpe.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1100 méter. 1. Reeves H. stpk Rolly 52 és fél kg (Fergusson), 2. Dávid E. pk Szeszely 54 és fél kg (Pretzner), 3. Lov. Viktor St. sm Firmament 56 kg (Huxtable). — Futottak még: Absurdum (Carslake), Praterspatz (Abos), Bokréta (Hewitt), Mynheer (Danek), Blieriot (Sinka). — Erős küzdelem után félhosszal nyerve, három hosszal harmadik. — Tot.: 10:32,

40:48, 48, 50. — II. helyen: 10:34, 20:24. — III. helyen: 5:17. — Könyvfogadások: 3 Rolly, Szeszely, Firmament, 7 a többi. — Esetleges kvóták: 32 Szeszely, Firmament, 115 Bokréta, 156 Absurdum, 362 Mynheer, 406 Blieriot, 515 Praterspatz.

VI. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 900 méter. 1. Dávid E. 36 sk Peszonka 57 kg (Pretzner), 2. Hg. Hohenlohe 46 pk Hanna 53 és fél kg (Shaw), 3. Mr. Adrien 36 sm Osman 51 kg (Smutny). — Futottak még: Pityi Palkó (Paul), Katz im Sack (Carslake), Hajmáskér (Fergusson), Spotless (Kisziváth), Cromwell (Kozuch), Bouquet (Fetting), Peronelle (Zményi). — Igen könnyen három hosszal nyerve, öt-negyed hosszal harmadik. — Tot.: 10:38, 40:70, 98, 132. — II. helyen: 10:39, 20:34, 46, 64. — III. helyen: 5:19. — Könyvfogadások: 2 Peszonka, 3 Katz im Sack, 5 Osman, 6 Hanna, Cromwell, 7 a többi. — Esetleges kvóták: 35 Katz im Sack, 59 Hanna, 86 Cromwell, 106 Pityi Palkó, 111 Osman, 1200 Bouquet, 153 Hajmáskér, 768 Peronelle, 980 Spotless.

Nyiltter.

Erőteljesen közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Azon igazán nincs mit csodálni,

hogy Fay valódi szodeni ásványpasztillái olyan jótévé hatást tesznek a nyaknyákhártyára, a gége és mellékesen a gyomor nyákhártyáira is. A szodeni forrásokban lévő különleges szer a légzőszervek bántalmait ellen és a savnak a gyomorban való fögyülemlése orvosiilag megállapított jó hatást tesz. Ebből következik, hogy Fay valódi szodeni pasztilláinak sohasem szabad egy háztartásból sem hiányoznia. Egy doboz ára csak 1 korona 25 fillér és minden idevágó üzletben kapható.

Főképviselő Magyarországon és Ausztriában: W. Th. Guntzert cs. és k. udv. szállító Wien, IV/1. Grosse Neugasse 17.

Kerti-Lakás

Budán a Városmajor-utcában, amely áll 3 szoba, alkoból, nagy mellék-helyiségekkel, gyönyörű nagy kerttel, családi körülmények folytán november 1-ére átadó.

Bővebb felvilágosítás telefonon kapható. — Telefon-szám 157—62.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület

1910. évi október hó 8-án déli 12 órakor Pestvármegye székháza dísztermében (Városház-utca)

rendkívüli közgyűlést

tart.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági előterjesztés a részvénytöke fölemelése iránt.

2. Igazgatósági javaslat az alapszabályok 4., 15., 90., 110., 113. és 117. §§-ainak, valamint a nyugdíjszabályzat 1. és 8. §§-ainak módosítása iránt.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye 1909. december 31-éig nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap d. u. 5 órájáig az egyesület főpénztáránál még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.

Budapest, 1910. szeptember 27-én.

Az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület tőkeemelése.

Budapest, szeptember 27.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár igazgatósága folyó évi október hó 8-ára rendkívüli közgyűlés egybehívása iránt intézkedett, avégből, hogy az egyesület alaptőkéjének 2500 darab új részvény kibocsátásával 15.000.000 koronáról 20.000.000 koronára leendő felemelése elhatározassék. Az igazgatóság a közgyűlésnek azt a javaslatot terjeszti elő, hogy a kibocsátandó új részvények 1911. január hó 1-től kezdődőleg részesedjenek az üzlet-eredményben és hogy az eddigi részvényesek a kibocsátandó összes részvényekre elővételi joggal birjanak oly formán, hogy 12.000 korona árfolyamon 3 régi részvény után 1 új részvényt, 4000 korona árfolyamon pedig 1 régi részvény után egyharmad részvényről szóló ideiglenes jogosultsági jegyet szerezhessenek meg. A befizetést 4 egyenlő részletben véli engedélyezendőnek az igazgatóság, mely részletekből csak egy volna még a folyó évben befizetendő, a többi 3 részlet pedig a jövő évben 2—2 havi időközben válnék esedékessé.

Az egyesület legutóbb 1904. évben emelte tőkéjét, azóta azonban, hogy csak a főbb tételekről történjen említés:

	1903. decz. 31.	1910. szept. 26.
	koronákban	
a váltótárca	79.7 millióról	107.6 millióra
az adások és előlegek értékpapirokra	80.6 „	125.8 „
a betétek és hitelezők	202.2 „	355.4 „
a jelzálog- és községi kölcsönök	258.2 „	373.4 „
az egyesület kibocsátványai	170.8 „	331.7 „
saját értékpapír tárca	85.1 „	113.6 „
az egyesület által kezelt aktívák	519.8 „	738.3 „
a forgalom	6690.0 „	9595.0 „ (9 hónap alatt)

emelkedett, mivel szemben az egyesület saját tőkéjének emelkedése 43.3 „ 48.9 millióra

lépést nem tartott, úgy hogy a takarékpénztár a kezelésére bízott idegen tőkék és saját vagyonának helyes arányban tartásáról még akkor is gondoskodni tartozik, ha a közönség bizalma őt ez alól fel is mentené.

Igaz, hogy a Takarékpénztár a pénzügyi világban elfoglalt előkelő pozícióját sohasem a mérlegszerűleg kimutatott tőke erejének tulajdoníthatta, hanem a minden téren szem előtt tartott szigorú konzervatív elveinek és ténykedésének, — mutatja ezt a kötvényei elhelyezése körül a nyugat-európai piacokon legutóbb elért sikere is, midőn egy a Crédit Lyonnaisból, a Société Belge de Crédit Industriel et Commercial et de Dépôts és egyéb elsőrendű cézgekkel alakult csoportot 40 évi tartózkodás után magyar érték elhelyezésének vállalására ismét visszahívotta — ennek dacára méltánylandó az igazgatóságnak az a törekvése, hogy kifelé is kifejezésre öhajtja juttatni a vezetésére bízott intézet tőkeerejét és csak helyesülhet, hogy az előnyös helyzetet, amelyet a részvények nagy agiója teremt, oly mérsékeltlen használja ki.

Ami a jövőben várható jövedelmezőséget illeti, szolgáljanak a következő statisztikai adatok:

	tiszta részvénytőke	tartalékok	jövedelem
1889-ben	4,800.000	20.249.000	3.072.000
1890-ben	8,000.000	23.478.000	3.907.000
1895-ben	10,000.000	33.245.000	4.861.000
1904-ben	15,000.000	35.771.000	6.051.000
1909-ben változatlan tőke mellett			7.225.000

A fenti tőke-felemelés keresztülvitele után az egyesület saját tőkéi a következőképpen fognak alakulni:

Részvénytőke	20 millió korona
Rendes tartalékalap	20 „ „
Rendkívüli tartalékalap	15.5 „ „
Külön tartalékalap	16.5 „ „
Az épülő központi palota építési tartaléka	3.5 „ „
Nyugdíj-alap	3.4 „ „
Összesen	78.9 millió korona

Az új részvények olesó átvételi árfolyama dacára a részvények hozadéka előreláthatólag csökkenni nem fog.

Osztárak iparosok Budapesten.

Budapest, szeptember 27.

A Budapestet látogató osztárak iparosok fáradhatatlanul nézik és tanulmányozzák a főváros nevezetességeit, ipari és kereskedelmi gócpontjait. Ma délelőtt 9 órakor a parlament előtt volt a találkozó. A vendégek először az Országházat nézték meg, ahol egy óra hosszat tartózkodtak, megtekintve az üléstermeket, a kupolatermet és a képviselői folyosókat. Innen a magyar királyi Kuria palotájába mentek, ezután a m. kir. postatakarék-pénztár palotájában tettek látogatást. Az intézet nagyesernökében Halász Sándor miniszteri tanácsos, a postatakarék-pénztár igazgatója, fogadta a vendégeket rövid üdvözlő beszéddel. Az üdvözlésre Gedliczka János, az osztárak iparegyesület alelnöke, válaszolt és beszédében kijelentette, hogy a bécsi vendégek azért is szívesen látogatták meg a postatakarék-pénztárt, mert számos bécsi iparos és kereskedő tagja az intézménynek. Elismeréssel nyilatkozott a postatakarék-pénztár nagy szolgálatairól és arról, hogy az intézet most már nemcsak a magyar ipart, hanem egész Európa iparát és kereskedelmét szolgálja. Megtekintve az intézet helyiségeit, az osztárak-magyar bank főintézetébe mentek át a bécsiek. A délelőtti program befejezéséül a budapesti áru- és értéktözsédet kereste fel a társaság, amelyet Somorjai gazdasági titkár és Alpár Ignác vezettek körül a gyönyörű épületben. Délben a fogadóbizottság által adott dejeuneren yettek részt a vendégek.

A dejeuner után a társaság két részre oszlott. Az egyik a Nemzeti Muzeumba ment, amelynek előcsarnokában Krenner József udvari tanácsos, osztályigazgató üdvözlötte őket. A beszédre Köhne Emil válaszolt. A vendégek sorra járták a muzeum összes osztályait. A társaság másik része Kispestre ment az állami munkáslakások megtekintésére. Az osztárak vendégeket az építési vezetőség fogadta, a kalauzolás feladatát pedig Gerlőczy miniszteri osztálytanácsos teljesítette. A vendégek bejárták az egész telepet, töviről-legyire megnézték az összes munkáslakásokat. A homoktéglaágyúba is elmentek és a kirándulás végén elragadtatásukat fejezték ki a látottakról a nagyszabású lakástelep vezetősége előtt.

Az Iparegyesület banketje.

Este hét órakor az Országos Iparegyesület díszbédjén találkoztak az osztárak vendégek a budapestiekkel. A díszbédén megjelentek Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter. A lakomán Matlekovits Sándor mondta az első felkösöntőt a vendégeket üdvözölve a királyra. Háromszoros éljen és Hoch felkiáltás volt a válasz a felkösöntőre, amely után Thék Endre Hieronymi Károly kereskedelemügyi minisztert, lovag Falk Zsigmond pedig az alsóausztriai iparegyesületet köszöntötte.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter a következő felkösöntőt mondta:

Tisztelt hölgyeim és uraim! Öszintén örülök annak, hogy a t. Iparegyesület tagjai körében tölthetek néhány órát és tölthetem ezt a néhány órát épp azon alkalommal, midőn a magyar Iparegyesület a bécsi, illetve az alsóausztriai iparegyesület tagjait itt magánál vendégül látja. Lehetetlen ez alkalommal köszönettel meg nem emlékezni azokért a meg nem érdemelt dícső szavakért, amelyeket tisztelt barátom az imént hoztam intézni méltóztatott. Legyen arról meggyőződve úgy is, mint az Iparegyesület minden tagja, hogy én magamat hazánk ipari és egyébként is anyagi fejlődésében mindig teljesen azonosnak tartom, (Lelkes éljenzés és taps.) és sohasem a jóakaratomon, hanem csak tehetséggel fog mulni, ha nem tudok megfelelni azoknak a feladatoknak, amelyeket tőlem várnak. Beszédét ezután németül folytatta, üdvözölte az ausztriai iparegyesület tagjait, akik eljöttek megtekinteni a fejlődő magyar ipart. A vendégeket éltette.

Krause Ernő, az alsóausztriai iparegyesület alelnöke a miniszterre emelte poharát. Felkösöntőket mondtak még: Karminsky Frigyes, Felzenberg Edgard, Szende Pál és Gelléri Mór. A társaság Köcz Antal zenéje mellett a késő esti órákig maradt együtt.

A vacsora rendezése körül Gelléri Mór kir. tanácsos, az Iparegyesület igazgatója és dr. Soltész Adolf, az Iparegyesület titkára buzgólkodtak.

A szerdai program.

A hölgyek részére:

Délelőtt 9 órakor indulás a szállodákból, a magyar hölgyek kalauzálása mellett, az „Országos háziipari szövetség“, Zsolnay Vilmos, Holzer Simon, Kunz József és társa cégek áruházainak a megtekintésére. Délelőtt 11 órakor kocsiás a Thék Endre r.-t. butortermébe. Déli 12 órakor pontban a m. kir. Folyam- és Tengerhajózási Társaság szigetvágányszemelő hajóállomásához (az összekötő vasúti hídnál.)

A férfiak részére:

Délelőtt 8.30 órakor indulás a rendelkezésre álló fogatokon a Magyar Élelmiszer-szállító részvénytársaság nyilvános hűtő- és fogyasztó raktárházába. Délelőtt 9.30 órakor a székesfővárosi sertesközútvágóhid megtekintése. Délelőtt 10.15 órakor a fegyver- és gépgyár megtekintése. Délelőtt 11 órakor a magyar közműhelytelep részvénytársaság erzsébetfalvai telepének megtekintése. Délelőtt 11.30 órakor indulás a magyar kir. folyam- és tengerhajózási részvénytársaság szigetvágány szemelő állomásához (IX., összekötő vasúti hídnál.) Déli 12 órakor beszállás a „Leányfalu“ különhajóra, melyet a magyar kir. folyamhajózási részvénytársaság bocsátott rendelkezésre. Délután 12.30 órakor indulás Budafokra. Délután 1 órakor érkezés Budafokra a magyar kir. folyam- és tengerhajózási részvénytársaság hajóállomására. Felszállás a budapest-budafoki h. é. villamos-vasutttársaság által rendelkezésre bocsátott különvonatra. Délután 1.30 órakor érkezés a pezsgőgyárakhoz. A társaság két részre oszlik. A szelvény-fűzethez csatolt vörös színű belépőjegyekkel a társaság fele a Törley József pezsgőgyárba, a zöld színű belépőjegyekkel a Francois Lajos és társa pezsgőgyárba megy. Délután 1.45 órakor az üzem megtekintése és pezsgőízlelés. Délután 2.45 órakor indulás a budapest-budafoki h. é. villamos-vasutttársaság különvonatán a hajóállomáshoz. Délután 3 órakor indulás a sétatárházra. A hajó a budafoki hajóállomástól egész a Margithidig és onnét visszafordulva az Eötvös-téri hajóállomásig megy, ahová délután 4 órakor érkezik be. A hajón buffet. Délután 4 órakor a rendelkezésre álló fogatokon visszatérés a szállodákba. Délután 5 órakor elutazás a m. kir. államvasutak nyugoti pályaudvaráról külön vonaton Wienbe.

Megvan az új kölesön? A mai esti lapokban az a hír látott napvilágot, hogy Ullmann Adolf, a Hitelbank vezérigazgatója befejezte az új kölesön felvételére vonatkozó tárgyalásokat és a kölesönt igen előnyös feltételek mellett elhelyezte Berlinben és Bécsben. Ezzel szemben legilletékesebb helyről úgy értesülünk, hogy Ullmann Adolf még nem fejezte be tárgyalásait s azok még mindig folynak. Alapos remény van azonban arra, hogy 350 milliónál nagyobb összegű kölesön kedvező feltételekkel máris biztosítva van a német és osztrák piacokon és a közeli napokban már döntés is lesz ebben az ügyben. A tőzsdeben azonban már biztosra veszik az új kölesönt, s ennek tudható be, hogy a mai tőzsdén igen nagy kereslet volt a Magyar Hitel iránt, amely részvények ma 861.50 koronáig emelkedtek.

A Lipótvárosi Takarékpénztár tőkeemelése.

Budapesti Lipótvárosi Takarékpénztár részvénytársaság ma lovag Falk Zsigmond udvari tanácsos elnökelete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. Az igazgatóság jelentése megleg hangon emlékeztetett meg az intézet elhunyt elnökéről, Hüttl Tivadarról, s indítványára a közgyűlés az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvbe foglalta. A közgyűlés az igazgatóság javaslatára elhatározta az intézet alaptőkéjének hatmillió koronáról 10,000 darab egyenként 200 korona névértékű részvény kibocsátása által nyolczmillió koronára való felemelését olyképp, hogy a részvényesek minden 3 darab régi részvény után egy új részvényt igényelhetnek 200 K, és a kiállítás költségei és bélyeg fejében fizetendő 2 korona 64 fillér ellenében. Az elővételi jog folyó évi október hó 1-től 6-áig lesz gyakorolható. A régi részvényesek által esetleg át nem vett részvények elhelyezése biztosítva van. A közgyűlés gróf Wickenburg Márk nyugalmazott államtitkár, országgyűlési képviselőt, saagi Gragersen Nils a Gregersen G. és Fiai nagyvállalkozó cég elnökét és Surányi Bélát a Machlup H. Fiai bányászó cég és a Flóra gyár főnökét az igazgatóság s báró Radvánszky Albert földbirtokost a felügyelőbizottság új tagjaivá egyhangulag megválasztotta. A közgyűlés után tartott igazgatósági ülésen gróf Wickenburg Márkot az intézet elnökévé választották meg.

A Közutí részvényeknek emelkedése. Mai számunkban már megtudtuk, hogy a Közutí Vaspálya Társaság ez évben a múlt évi 30 korona osztalék helyett 33 korona osztalékot fog fizetni. Nem le-

hetetlen azonban — mondják a tőzsdén — hogy még 33 koronánál is nagyobb lesz az osztalék. Tudvalevő ugyanis, hogy a társaság ez év első 10 hónapjában több mint egymillió koronával többet vett be, mint a múlt év hasonló szakában. De nemcsak az magyarázza a részvények állandó és tartós emelkedését, hanem az is, hogy ismét aktuálisak lesznek azok a kérdések, melyek a nyár elején lekerültek a napirendről. Így főleg helytérdeklő vasutaknak a fővárosba való behozatala és egyéb a fővárossal való aktuális kérdések.

Szeszfűnömítő Trecsénben. Trecsénből jelentik, hogy Trecsén vármegye mezőgazdasági szesztermelői a vármegyei gazdasági egyesület hozzájárulásával tegnap népes értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy Trecsénben szeszfinomító részvénytársaságot alapítsanak és az általuk termelt szesz mennyiségét hosszú időre a vállalatnak kötik le. Eanföggva a szeszfinomító részvénytársaság megalakulása a küszöbön áll.

Konstaninapoly villamos világítása. Megirtuk már, hogy Konstantinapoly villamos világítását a magyar ipar látja el. Általánosságban úgy irtak e kérdésről, hogy a Ganz-gyár nyerte el a 18 millió koronás szállítást. Tényleg, a technikai berendezéseket a Ganz-gyár készíti, de az egész vállalatot nem egyedül, hanem a „Részvénytársaság Villamos Világítási és Közlekedési Vállalatok számára” céggel együtt s a török fővárossal a szerződést ez utóbbi részvénytársaság vezérigazgatója, Tolnay Kornél szeptember hó 22-én kötötte meg. Amit egyébként mi már jeleztünk is azzal, hogy mindkét vállalat a Hitelbank égisze alatt áll.

A király egy mezőgazdasági munkásnak. A király a nyitrai Nádas családánál 45 év óta hűséggel szolgáló Wrba Ferencnek a szolgálati díszírmegengedélyezte s ezt a vármegye főispánja szép ünnepély kapcsán tüzte föl a becsületben megöszült munkás mellére.

Az Osztrák-Magyar Bank nem emeli a kamatlábat. A német birodalmi banknak határozata, hogy a kamatlábat négy százalékról felemelte öt százalékra, a pénzpiacozon nagyobb meglepetést nem keltett, mindazonáltal pénzügyi körökben arra számítottak, hogy az Osztrák-Magyar Bank csütörtöki főtanácsai ülésén szintén emelni fogja a kamatlábat. Ugy értesülünk, hogy a jegybank a főtanácsa változatlanul fogja hagyni a kamatlábat. A főtanács ülése Budapesten lesz.

A budapest—fiumei gyorsvonatok új menetrendje. A budapest—fiumei vonalon közlekedő gyorsvonatok menetrendjében szept. 30-tól kezdve nagy változás történik. Megváltozik a vonatok indulási, illetve érkezési ideje is s ezenfelül az esti gyorsvonat november 15-ig február 15-ig nem fog közlekedni. Az esti gyorsvonatnak a téli hónapokban való beszüntetése azt bizonyítja, hogy az adriai tengerparti fürdők nyári szezónja sokkal élénkebb, mint a téli, holott még néhány év előtt a téli szezón volt az élénkebb. Október 1-től kezdve Budapestről a jelenleg 4 óra 10 perccor induló gyorsvonat este 6 óra 15 perccor indul, s reggel 7 óra 10 perccor érkezik Fiumébe. A jelenleg 9 órakor induló gyorsvonat már 7 óra 40 perccor indul s 8 óra 42 perccor érkezik Fiumébe, de ez a vonat csak október 31-ig és február 15-től kezdve közlekedik. Fiuméből jelenleg este 10 órakor induló gyorsvonat október 1-től két órával korábban és 7 óra 55 perccor indul, s reggel 9 óra 35 perccor érkezik Budapestre. Ez a vonat sem közlekedik november 15-ig február 15-ig.

Változások a Betűöntőde R.-T.-nál. Ismeretes, hogy az Első magyar betűöntőde részvénytársaság részvényteltségét a Budapesti Bank részvénytársaság szerezte meg magának. A tulajdonjogban beállott változás eredményekéül a tegnapi rendkívüli közgyűlés beválasztotta az igazgatóságba: dr. Lukács György titkos tanácsost, Somló Gyulát, a Budapesti Bank vezérigazgatóját, Kiss Józsefet, Krausz L. Pált és Czettel Dánielt. Az igazgatóság elnöke Lukács György lett.

Hajózási ügyek. A Magyar Hajózási Egyesület igazgatóválasztmánya tegnap ülést tartott, amelyen tudomásul vették, hogy az országos dunai rakpartot, mely Juszh Gyula volt elnök rendelkezésére a hajóforgalomtól elvonatott, a képviselőház elnöke ismét a hajózási rendelkezésére bocsátotta s erről a fővárost is értesítette. Elnök vitára adott alkalmat a fővárosi hajóforgalomra és a rakpartok igénybevételeire vonatkozó statisztikai adatok gyűjtésének kérdése. Többek felszólalásai után elhatározták, hogy az e tárgyra vonatkozó ritát a legközelebbi igazgatóválasztmányi ülésen folytatni fogják. A Német-Osztrák-Magyar behajózási szövetség legközelebbi kongresszusa Berlnben lesz, amit tzzal vettek tudomásul, hogy az egyesület a kongresszust a jövő év nyarán Olajtaná megtartani

A Leszámitolóbank Ujvidéken. Mint már megirtuk, a Leszámitolóbank ezentul nagyobb figyelmet fordít vidéki hálózatának kiépítésére. Erre vezethető vissza, hogy most az Ujvidéki Takarékpénztárral lépett szorosabb viszonyba s fölemelte annak alaptőkét két millió koronára. Természetesen a Leszámitolóbank képviselve lesz a takarékpénztár igazgatóságában is.

Az osztályorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereeményeket sorsolták ki:
Harmincezer koronát nyert: 99589.
Tíz ezer koronát nyertek: 11105 24423 47268 61602 88811.

Öt ezer koronát nyert: 29430.
Kétezer koronát nyertek: 1105 5802 21436 27366 28518 37955 44620 46300 57030 69276 70242 70606 73845 73999 78786 89155 97026.

Ezer koronát nyertek: 1298 2600 2858 3910 4968 7295 11598 14736 22343 24837 33166 34807 35993 36426 36846 45864 51010 53305 57516 59297 62042 63275 65324 65853 66815 70672 74734 78886 80551 81409 85256 85441 87097 87215 89598 93895 94125 96145 97118 97594 97622 99411 105926 106258 10781 108319.

Ötszáz koronát nyertek: 106 331 2067 2394 4353 4753 6394 9810 6919 10460 10613 13280 15437 20133 23270 18561 22475 23483 24630 27010 27052 28412 30931 32283 34335 34175 35697 37016 38444 39104 52132 53762 55336 55739 46199 56756 58133 58231 67422 68138 68309 70766 73045 73813 74200 74700 75874 77447 79766 8197 84250 86776 91441 93424 96484 100454 104320 108690 109889.

Az osztályorsjáték mai húzásánál Gaediche A. bankház r. t. (Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.) szerencsés vevői ismét két 10.000 koronás főnyereményt nyertek a 11105 és a 88811 számú sorsjegyeken.

A 26. sorsjátéknak ma folytatott 6. osztályu főhúzása alkalmával a két 10.000 koronás főnyereményt ismét a Dörge Frigyes Bankban (Budapest, Kossuth Lajos-u. 4.) vásárolt 61602 és 24423 számú egész sorsjegyre nyertek.

Olcóbb lesz a cukor. A cukorkartell bomlásának már is mutatkoznak előjelei. Tekintettel ugyanis a magyar gyárak várható versenyére, az osztrák cukorgyárak bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy október 20-ától kezdve a cukor árát lényegesen leszállítják. Szakörökben azt hiszik, hogy a cukor árát öt koronával fogják leszállítani. Ez az árleszállítás a nyerscukorárak csökkenésével van összefüggésben. A finomítók a régi kampány alatt a nyerscukorért 35 koronát fizettek, míg most az új kampány idején Aussigban 24 korona 70 fillér a nyerscukor jegyzése.

Kisiparosok szervezkedése. A Belvárosi Kisiparosok és Kiskereskedők Köre a nyári szünet után tegnap este tartotta első választmányi ülését Melkó Bertalan elnöklésével. Több új tag felvétele és a folyó ügyek elintézése után a választmány elhatározta, hogy a közel jövőben a kör kezében az Országos Központi Hitelintézet védnöksége alatt hitelszövetkezet létesít, amelynek hivatása lesz, hogy a kör kisiparos és kereskedő tagjainak olcsó hitelt nyújtson. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a Belvárosi mostoha lakásvizonyainak javítása végett széleskörű mozgalmat indít a prostitúciónak a kerületből való kitelepítése érdekében.

Nem kell olcsó hús. Budapest tanácsa ismét remekelt, hozván egy olyan határozatot, amely élénken bizonyítja azt, hogy a tanácsnak nem sok érzéke van a lakosság szükségletei iránt. Ismeretes az a gyámoltalanság, amit a főváros urai a húsdrágaság körül mutattak s az a vaskalaposság, amelylyel ad absurdum vitték a próbavágásokat is. Valamelyik bölese a városháznak kisütötte, hogyha megengednék a korlátlan állat- és husbehozatalt a Balkán államokból, hát egyszerre megszűnnék a húsdrágaság. A fővárosnak tehát nem kell mást eszelednie, mint aktát gyártani arról, hogy engedjék meg a balkáni élőállat behozatalt. Budapest tanácsa tehát lovagol a balkáni behozatal vesszőparipáján, a főváros kiuzsorázott népének pedig kopik az álla a hústól. Ki törődik itt a lakosság érdekével? Aminthogy a lakosság érdekében való lenne, ha megvalósulna Bécs város terve s fagyasztott húst hoznának be Argentínából. E tervhez kérte Bécs Budapest támogatását. Hanem hát a budapesti tanácsnak nem kell az olcsó hús. A tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy az argentinai husbehozattal szemben a szerb és román élőállat és hus korlátlan behozatalát sürgösse, mert csakis ez segíthet a nyomasztó drágaságon. T. i. csak ez nem segíthet, mert politikai akadályai vannak.

A mai tanácsülésen, amely Bárczy István dr. polgármester elnöklésével folyt le, Folkusházy Lajos tanácsos ismertette Bécs városa átiratát a húsdrágaság dőljáról. Bécs városa felkéri a székesfőváros polgármesterét, hogy csatlakozzék Bécs városának az argentinai hus behozatala mellett

való állásfoglalásához. Támogassa e tekintetben az osztrák fővárost, hogy így a kérdést közös eljárással könnyebben megvalósíthassák. A tanács VIII. (közlekedési) ügyosztálya az átiratra határozati javaslatot készített, amelyet az előadó tanácsos azzal terjesztett a tanács elé, hogy azt magáévá téve a közgyűléssel is fogadtassa el.

A határozati javaslat így szól: „A közgyűlés az eddig elfoglalt azt az álláspontját, mely szerint a drága vágóállat és husarak ellensúlyozását az ezidőszerű körülmények között csakis az állattenyésztéssel foglalkozó és fogyasztásra kész állattanyaggal rendelkező szomszéd országokból, elsősorban Szerbiából és Romániából való élőállat és hus tömeges és lehetőleg korlátlan behozatalának megengedése által látja gyorsan elérhetőnek és hosszabb időre biztosítottak, — a közgazdasági és közlekedési bizottságnak és a tanácsnak egybehangzó megokolt javaslatára — a jelen körülmények között továbbra és annál inkább is fentartja, mert meggyőződése szerint, amíg a hazai állattenyésztés — a kivitelhez fűződő nemzetgazdasági érdekek sércme nélkül — a belföldi fogyasztás mérvét mennyiség és minőség tekintetében eleget fedez, — mindaddig és különösképpen a Szerbiából és Romániából való élőállat behozatalát úgy nemzetgazdasági és kereskedelempolitikai, mint állategészségügyi, valamint cél- és egyszerűségi okokból, sőt a nagyvárosok élélémezése szempontjából szükséges. Minthogy pedig a közgyűlésnek az a meggyőződése, hogy a tengerentúlról, nevezetesen Argentínából való hus behozatalának rendszeresítésében az említett irányadó és szem elől nem tévesztendő szempontokat sem a magyar, sem pedig valószínűleg az osztrák birodalom előnyére sem lehet érvényesíteni, ennélfogva Bécs város polgármesterei az argentinai hus behozatalának kormányhatósági megengedése érdekében történt állásfoglaláshoz való csatlakozása iránti felhívásnak eleget nem tehet.”

A tanács az előterjesztést egész terjedelmében helyesléssel fogadta és kiadta sürgős tárgyalás végett a közlekedési bizottságnak, mert mielőbb közgyűlés elé akarja vinni.

Hát a közvélemény aligha fogadja ezt a határozatot helyesléssel. Mert a magyar gazdák sohasem járulnak hozzá a balkáni állatbehozatalhoz állítólag állategészségügyi okokból. — Ellenben Argentínából lehetne a húsing idején olcsó húst hozni be; ehhez nem kell nagy politikai előkészítés.

A bécsi városi tanács elfogadta a polgármester azt a javaslatát, amely szerint a földmívelésügyi minisztérium felszólítandó, hogy 20.000—25.000 kilogramm argentinai marhahús behozatalát engedje meg. A polgármester egyuttal referátumot terjesztett elő arról, vajjon a magyar kormány joga volna-e a behozattól hozzájárulását megtagadni. A referátum a vám- és kereskedelmi szövetség idevonatkozó határozmányaiából indul ki, mely szerint általában külföldi husbehozatalra a két kormány kölcsönös megegyezése szükséges, ebből dedukálja, hogy ennek az intézkedésnek akkor van helye, ha az egyik kormány saját államterületéből való húsának a másik kormány államterületén akarna szabad forgalmat biztosítani. Miután pedig Bécs városa nemcsak hogy ily szabad forgalmat nem kíván, hanem ellenkezőleg, azt ellenzi és csak saját ellátására kíván húst hozni, miután tehát az importálandó hús csak ausztriai országokban kerülne eladásra és a magyar korona országába nem volna átvihető és a magyar kormány az a joga, hogy ily bevitt saját területére megtiltson, egyáltalán nem érintettnek, miután végre ily behozatal, amely magyar területet nem érint, Magyarországra nem is jelentene állategészségügyi tekintetben való veszélyt, a magyar kormány hozzájárulása az argentinai hus importálására nem szükséges. A polgármester azon javaslatát, hogy a fentmellített kérést a földmívelésügyi minisztériumhoz ezen fejtetéseket értelmében nyujtsák be, szintén elfogadták.

Magyar lókiállítás Bécsben. Bécsből jelentik: A nemzetközi vadászati kiállítás keretében tegnapelőtt nyitották meg ünnepesen az időközi lókiállítások hatodik és záró sorozatát: a magyar állami lótenyésztési intézmények külön kiállítását. A kiállítás a kisbévi, mezőhegyesi, bábolnai és fogarasi állami ménesek lóanyagát, továbbá a horvát-szlavon ménállományt mutatták be. Frigyes főherceg és Izabella főhercegné szony a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az elővezetett lovakról. Izabella főhercegné szony is megjelent a megnyitáson és igen sokáig beszélgetett Fedallah ezredessel s külön is nagy meglepődéssel nyilatkozott előtte.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Minden nap

vegyen magához egy pohárka Dr. Hommel-féle Haematogent, közvetlenül a fő étkezés előtt. Ez által étvágya helyre áll, idegrendszeremegerősödik, bogyódsága elmúlik és közérzete a leggyorsabbal megjavul. — Óvás! A Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell!

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 27.

A készáruipiaczon ma kedvtelen volt a határgulat. Mérsékelt kínálat mellett a malmok tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak és rossz árakat ígértek. Mivel másrészt az árubirtokosok sem erőltették a dolgot, korlátolt maradt a forgalom, amelynek folyamán mindössze mintegy 20.000 q buza kelt el a tegnapiaknál 5 fillérrel olcsóbb árakon. A legdrágább eladási ár 10.75 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 10.30 korona 75.3 kilós törökbecsei buzáért. Egyéb gabonaneműk ára nem változott. Forgalmába is csak 500 q rosz került 7.22-7.27 1/2 koronás árakon és 200 q zab 8.— koronás áron. A határidőpiacra a mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlatnál magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban fokozatosan egyre sürgősebb kínálat mutatkozott, mire aztán lanyhult az irányzat és meglehetősen visszamentek az árfolyamok. Később a kínálat erősen megcsappant, ezzel szemben jobb vételkedv is kezdett mutatkozni, ami egy kis javulást idézett elő, de a zárlat előtt ismét sürgős realizálások kerültek előtérbe, amelyek erősen visszazoritották a jegyzéseket. Az októberi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlaton felül, 10.22 koronán indult, kezdetben 10.23 koronán is kötötték, aztán 10.14-ig csökkent, majd ismét 10.17-ig javult, később újra 10.07-ig csökkent és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza tizenegy fillérrel, az áprilisi buza nyolcz fillérrel, az októberi rosz két fillérrel, a májusi tengeri kilencz fillérrel csökkent.

A készáruipiac jegyzéke a mai tőzsdén a követ

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bánsági, Bácskai, Rozs I-rendű, Arpa takarmány I-rendű, Zab I-rendű, Tengeri belföldi uj. Columns include quantity and price per 100 kg.

Eladatott: Buza. Tiszavidéki: 500 q 80 k 21.50 K, 200 q 79.5k 21.40 K, 300 q 79.5 k 21.30 K, 100 q 79 k 21.35 K, 100 q 79 k 21.30 K, 500 q 79 k 21.30 K, 900 q 79 k 21.20 K, 400 q 77 k 20.80 K. Pestvidéki: 5600 q 79 k 21.30 K, 300 q 78.5 k 21.05 K, 1400 q 76.5 k 20.70 K. Törökbecsei: 5000 q 75.3 k 20.60 K. Dunaföldvári: 1730 q 76.5 k 20.80 K. Felsőmagyarországi: 200 q 78 k 20.90 K, 200 q 77 k 20.90 K. Rozs: 150 q 14.44 K kpf par, 200 q 14.55 K kpf par. Zab: 200 q 16.— K kpf. Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

Table titled 'Elforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re' listing various commodities and their prices for 1910.

Table titled '7 óra 30 percig zárulnak' listing prices for various goods like Buza, Rozs, Zab, Tengeri májusra 1911-re.

Budapesti gabonaforgalom.

Table showing arrival and departure statistics for grain in Budapest for the period 1910, Sept. 25-1910, Sept. 26-1910.

Üzletáthelyezés!

Kossuth Lajos-u. 11. szám alatti vászon, fehérnemű és pongyola üzletemet f. é. augusztus havában IV., Kecskeméti-u. 9. szám alá helyeztem át VILCSEK VILMOS ezelőtt Kanitz Ferencz és Társa baltagja

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsdén a Magyar Hitel részvényei voltak a favoritok. Meg van a kölcsön, s az magyarázza azt a keresletet, amely a Hitelrészvények iránt megnyilvánult. A részvények egészen 861.50 koronáig emelkedtek. Egyébként az ultimo-prolongáció az előtőzsde megnyitása előtt, minden fennakadás nélkül, de a multkorinál valamivel drágább díjtételek mellett gyors elintéztést nyert és így az összes értékek már prolongálva kerültek forgalomba. A helyi értékek piacán ma meglehetősen csendes volt az üzlet és a forgalomban került legtöbb érték alig változtatta az árfolyamát. Kiemelni lehet a Draschet, az Északmagyar köszenet és a Ruggyantát, amelyek jól voltak keresve és 3-5 koronával emelkedtek, míg ellenben a Budapesti villamossági erősen el volt hanyagolva és 3 koronával csökkent. Egyébként csak igen mérsékelt volt a forgalom, amelynek folyamán forgalomba került Hazai bank 310.50-310 koronán, Magyar bank 752.—752.25 koronán, Lipótvárosi takarékpénztár 210.— koronán, Hazai takarékpénztár 20.000 koronán, Budapesti villamossági 563-560 koronán, Drasche 644-649 koronán, Északmagyar köszen 353-358 koronán, Ruggyanta 473 koronán, Spódium 178-179.50 koronán, Aszfalt 210-211 koronán, Agrárbank 495.75-497 koronán. Az előtőzsdén kötötték: Osztrák hitel 667-669, Magyar hitel 858.25-859-858.25, Jelzálogbank 489.50-489-489.50, Városi villamosvasut 409-407.50-408.25, Közuti 768-766.50-767.50, Magyar koronajárak 91.60-91.70.

Large table titled 'BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE' containing multiple columns of financial data, including exchange rates, stock prices, and commodity prices.

A déli tőzsdén kötetett: Osztrák hitel 668.50—668.75, Magyar hitel 758.50—758, Államvasut 761, Jelzalog 489.50, Rimamurányi 697, Közuti 767.50—768.50, Városi villamosvasut 408—409.

Utótőzsdé. Osztrák hitel 669.25, Magyar hitel 861.50, Államvasut 761, Jelzalog 489.50, Leszámitoló 695.50, Rimamurányi 696.50, Közuti 768.50, Városi 408.75.

Bécsi gabonátőzsdé.

Bécs, szeptember 27. (Saját tudósítónktól.) Ámbár a külföldi tőzsdék ma is lanyha árfolyamokat jelentettek, az itteni piacon gabonanemekben szilárd volt az irányzat, buza és rozs a tegnapi árfolyamokon maradt, de vásárlási kedv egyáltalán nem mutatkozott. Árpa is szilárd volt, de üzletelen. Takarmányárak irányzata gyengült. Magyar zab 10 fillért, tengeri pedig 5 fillért veszített árából.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 10.95—11.50, bánáti 10.60—11.05, székesfehérvári 10.40—10.90, mosoni és győri 10.30—10.70, felsőmagyarországi 10.30—10.80, déli 10.30—10.75, márcsföldi 10—10.40.

Ros: Felsőmagyarországi 7.85—8.05, csepeli 7.90—8. pestmegyei 7.90—8.10, déli 7.90—8.10, különböző magyarországi 7.80—8. ausztriai 7.70—8.05.

Árpa: Morvaországi 8.70—9.50, márcsföldi 7.70—8.70, bécsvidéki 7.90—8.50, felsőmagyarországi 7.55—9.50, csepeli 7.50—9, győri 7.60—8.75, középduinai állomások 7.25—7.75, déli 7.50—8.60, északmagyarországi 7.25—9, takarmány 6.50—7.

Magyar tengeri 6.40—6.65.
Magyar zab 8.25—8.75, válogatott 8.65—8.95, ausztriai 8.20—8.45.

Bécsi értéktőzsdé.

Bécs, szeptember 27. Szilárd irányzattal nyílt meg az előtőzsdé, különösen bankértékek voltak előtérben, hitelrészvények és alpesi értékek is javultak. — Korlátok közt Dunagőzhajózási részvények iránt érdeklődés mutatkozott. Bánya- és kohóvállalat részvényei élénkultek. Az ultimo és heti prolongáció aránylag simán ment, a bankok 5.25 százalékos mellett reportáltak. A déli tőzsdé megnyitáskor a forgalom nyugodt volt, az árfolyamok tartottak. Laenderbank-részvények ismét javulást tüntettek fel. A forgalom későbbi során a vezető értékek nem változtak lényegesen. Berlin tartott irányzatot jelentett.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 667.50, Magyar hitel 857.50, Laenderbank 535.50, Bankverein 556.50, Union 624, Anglo 317, Államvasut 760, Déli vasut 117, Alpesi 770.50, Rimamurányi 697.50, Dunagőzhajózási 1184, Államvasut 255.75, Berg und Hütte 982.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 668.25, Magyar hitel 857, Anglo 317, Bankverein 557, Osztrák Földhitelintézet 1320, Laenderbank 553, Union 625, Államvasut 761.25, Déli vasut 117, Dunagőzhajózás 1181, Alpesi 771.50, Prágai vasut 2842, Rimamurányi 697.50, Török sorsjegye 255.50, Fegyvergyár 726.

Bécs, szept. 27. (Magyar értékek zárulata). 4 százalékos arany-járadék 111.60, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegye 156.50, Magyar hitelbank részvény 857.50 Magyar leszámitoló és váltó részvény 603.—, Rimamurányi 696.75, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.50, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 92.—, Magy. nyere-m. kölc. sorsjegye 224.50, Kassa-Oderbergi Vasutrézv. —, Magyar jelzalogbank 487.—, Magy. kereskedelmi bank —. Az irányzat nyugodt.

Bécs, szept. 27. (Osztrák értékek zárulata). 4.2 százalékos papír-járadék 98.20, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.50, 1860-as sorsjegye —, Osztrák hitel-sorsjegye —, Angol-osztrák bankrészvény 316.70, Bécsi Bankverein 557.—, Osztrák magyar bank 18.37—, Déli vasut 116.75, Dunagőzhajózási társ. 11.76 Dohány-részv. 376.—, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankv. 117.65, Osztr. Lloyd 574.—, 4.2 sz. ezüst jár. 98.20 —, Osztr. koronajáradék 93.20, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézet részvény 668.50, Union-Bank 624.—, Osztrák Laenderbank 537.—, Osztrák-magyar államvasut 761.—, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 770.75, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 240.30, Lípótkohó 533.—, Török sorsjegye 255.85.

KULCSÁR SÁNDOR

Bronzárú- és csillárgyár

világító testek légszusz. acetylen- és villamos világításra.

Budapest, VI., Dessozffy-utca 9-11.

Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

Külföldi értéktőzsdé.

Berlin, szeptember 27. (Értéktőzsdé.) A new-yorki tőzsdé javulására, a bécsi tőzsdéről érkező kedvező hírekre, valamint a porosz államvasutak

küszöbön álló mozdonyrendelése folytán megjavult német és amerikai nyersvaspiaczi helyzetre való tekintettel a mai tőzsdé szilárdan nyílt meg. Bányáértékeken kívül, melyek közül kohópapírok két százalékgig terjedő javulást értek el, ismét varsó-bécsiek, amerikai vasutak és osztrák bankértékek részesültek különös figyelemben. A többi értékek forgalma sokkal nyugodtabb volt és nem is érték el az egy százalékos az árhullámzások. A további forgalom rendkívül nyugodt lett, az árfolyamok azonban tartottak maradtak és a tőzsdé szilárdan zárult. Az utótőzsdén Kanada-részvények, amelyekben nagy prémiumüzletek jöttek létre, valamint gelsenkircheniek és phoenix-részvények élénk keresletnek örvendtek. Déli vasut valamivel gyengébb. A készárupiacz ipari értékei közül vegyszeti gyárak értékei voltak különösen szilárdak. Napi pénz 2 százalékos, ultimopénz 5% százalékos, magánleszámitolási kamatláb 4% százalékos.

Berlin, szept. 27. Zárulat. (Saját tudósítónktól.) Zárulatkor jegyzetelték: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék 98.30, osztrák hitelrészvény 249.30, Déli vasut 22.40, orosz bankjegyek 216.95, 4 százalékos új orosz kölcsön 94.50, Disconto Commandit 189.—, Dinamittruszt 1-2.60, Harpeni 192.60, Unifikált török járadék 94.10, 4.2 százalékos ezüstjár. 98.50, 4 százalékos magyar arany-járadék 93.50, Magyar koronajáradék 91.50, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 849.25, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 284.20, Gelsenkircheni 219.10, Laurakohó 176.70.

Frankfurt, szept. 27. Zárulat. 4.2 sz. osz. papír-járadék —, 4 sz. osz. ar-jár. 98.55, Magy. ar-jár. 98.80, Osztr. hitelint. részv. 209.—, Osztrák-magyar államvasut 162.25, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.02, Bécsi Bankverein 139.37, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.—, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.10, Osztrák koronajáradék 93.40, Magyar koronajáradék 91.80, Osztrák-magyar bank 131.30, Déli vasut részvény 22.75, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.16, Párisi váltóár 809.25, Union bankrészv. 156.20 Alpesi részv. —.

Hamburg, szept. 27. (Zárulat.) 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.50, 1860. sorsjegye 174.—, Déli vasut 22.—, 4 százalékos arany-járadék 98.20, Osztrák hitelrészvény 210.—, Osztrák-magyar államvasut 162.50, Olasz járadék —, 4 százalékos Magyar arany-járadék 93.90.

London, szept. 27. Angol consol 80.1/2.

Páris, szept. 27. (Zárulat.) 3 százalékos franciaia járadék 97.12, Osztr. arany-járadék 101.35 Magyar arany-

LIRA HERCEGNŐJE.

— Regény két kötetben. —

IRTA: W. ROBERTS.

101

A görög nem felelt.

Előtte, ki szolgaságban született s alacsony jelleme folytán jutott az előkelő légkörbe s a gazdagság árnyékába s ugyanezen oknál fogva, — hajtva az örült játékszenvedélytől, — súlyedtt ismét vissza oda, ahonnan felvergődött, ahol Tricotrin megtalálta őt, — megfajhatatlan talányrak tünt fel az a szeretet, melylyel Tricotrin a szabadság iránt viselkedett.

— És sohasem bánta meg? — mormogta ismételten.

Tricotrin elfordult tőle, s kinézett az ablakon. Csak egyszer, egyetlen egyszer bánta meg tettét, akkor, midőn látta azt a gyönyörű szöke asszonyt, felékitve az erdei ibolyacsokorral.

Gondolatai visszaszálltak a régen eltemetett idők emlékeihez, mikor szabad akaratából eldobta magát a rangot, vagyont s a gond nélkül élet minden örömét, hogy elég legyen szabadságérzetének.

Lelkében élt anyjának büszke amerikai lelke, melynek egyetlen kincse a szabadság volt s ehez még hozzájárult atyjától örökölt nemes vére. Elment a szabadság szerető bretagnai parasztok közé menedéket keresni. Ezek szívesen fogadták a tiszta lelkű fiatal embert, s később, mikor megismerték nemes szívűségét, imádták Tricotria név alatt a grófi sarját.

Anyjának egyik testvérétől, ki egyedül tudott kiléte felől egy kis vagyont örökölni. Ez volt mindene a földön.

A görög, ki még mindig bámulva figyelte Tricotrint, hirtelen megszólalt:

— Örült ön, vagy Isten? — szólott. — Ön vagy az egyik, vagy a másik. — Eldobja mindazt, ami megadja az élet zamatját és soha még meg sem próbálja visszaszerezni azt!

— Ne beszéljen többé azokról a régen eltemetett időről, — szakította félbe Tricotrin. — Az én sorsom az ön műve. Nincs szándékomban ezért szemrehányásokat tenni önnek, hogy még tovább legyek kénytelen itt időzni. Miért is, mikor ön, ahelyett hogy bocsánatot kérne mindazokért a gaszágokért, melyeket elkövetett, még vádakkal illeti Estmeret, s ellene intéz támadást.

— Nem, erre nem gondoltam, erre nem gondolok. Gyűlöltém Estmeret azért, mert olyan magasan állott felettem. Valami mást akartam mondani önnek, aminek talán hasznát veheti. A gyermek, akit ön felnevelt.

— Mi van vele! — riadt fel Tricotrin.

— Ah, tehát mégis van valami, amit ön sajnál? Az a gyermek most Lira hercegnője. Hogy honnan tudom ezt? Az olyan emberek, kik olyan mélyre súlyedtek, mint én, mindent megtudnak. Mióta ön nekem utóljára alamizsnát adott, nem tévesztettem el szemem elől. Egy este a szöke gyermeket az ön oldalán láttam. Mosolya, tekintete emlékeztetett valamire. Felfedeztem a hasonlatosságot közte és azon egyén között, ki megbízott azzal, hogy származását kikutassam. Midőn a titkot végül felfedeztem, már nem volt belőle hasznom. A kicsike eltűnt s nem tudtam hová. Évek teltek el, midőn ezen a télen egy előkelő hölgy kocsikázott el előttem, kinek arca roppant hasonlatosságot árult el. Mindent megfigyeltem s észrevettem, hogy őnt a palotájában fogadja. A szép hercegnő ugyanaz a lelencz, akit ön nevelt fel. De ki ez a gyermek?

— Ha ön tudja, mondja meg, az Istenre, kérem!

— Nos a lelencz anyja a szép hercegnő anyja, Coriolis.

Az iszonyat kiáltása hangzott el Tricotrin ajkáról.

— Ördög, hazudsz! — hörgögte Tricotrin. — Nem hazudok. Ő Coriolis leánya.

Gondoljon csak vissza reá! Nem talál semmi hasonlatosságot pillantásukban? Nem hasonlít aranyhajuk s rózsabimbóhoz hasonló szájuk egymáshoz? Napsugaras s mégis hideg mosolyuk egészen egyforma. Azért különböznek egymástól, mint a tiszta vizililiom India mocsárliliomától.

Tricotrin elgondolkodott.

Coriolis alakja elvonult szemei előtt. Látta a fiatal Coriolist, visszaidézte varázsló mosolyát, s abból látta, amit még eddig nem látott soha, s érezte, hogy a görög a borzalmas valót mondotta meg. Most már a sötétség úgy meg volt világítva lelki szemei előtt, mintha villanyfény világítaná meg s mégis sötétebbnek tünt fel előtte, mint valaha.

— Hasonlatosság! Hasonlatosság! — ismételtette. — Önt megtéveszti fantáziája.

— Nem; én adatok alapján beszélek, nem pusztán a hasonlatosságból indulok ki. A valót véletlenül tudtam meg, mint ez az életben leggyakrabban gesegik. Ismertem Géraut, Coriolis első szeretőjét Régóta ismerem, még abból az időből, mikor megszöktette a kis tengerparti kunyhóból férje mellől a bohó fiatal asszonykát. Én csak szép teremtsnek tartottam, ki alkalmas arra, hogy mulattassa a férfiakat, de Géraut úgy látta jobban értette a dolgot s a színpadra vitte a nőt. Mikor keresztülvitte azt a bizonyos szökeést csak egyetlen egy körülmény hátráltatta. Bruno feleségének volt egy kis leánykája, akihez az asszonyt félig gyűlölet félig szeretet kapcsolta. A férjről nem esett sok szó, azt Coriolis jóformán saját elhatározásából hagyta el.

(Folyt. köv.)

Járadék 96.10, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 500.50 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 285.—, 5 százalékos marokkói járadék 22.— 4 százalékos 1890. román kölcs. 96.10. 4. százalékos amort. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz járadék 16.22. 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 1.50, 4 százalékos spanyol jár. 86.10. 4 százalékos unifikált török jár. 93.10. Török sorsjegy 217.5, Török dohányrészvény 402.— Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 577.— Magyar jelzálogbank 518., Banque de Paris 1883, Banque Ottomane 632.— Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 64c.— Rio Tinto 1.72, Sucrerie d'Égypte 82.—, Tula 379.— Urikányi Kőszén 190, Chartered 41.50, De Beers 331.50 East Rand 134.—, Jagersfontein 215.—, Trans. Land Comp. 65.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.87, Váltó német piacokra (rövid) 123.5, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 15/32, Olasz aranyváltó rövid 5/8, Váltó Svájcra (rövid) 3/16, Csekk Londonra 252.40. Magánkamatláb 2 1/2%.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szurómarhavásár.

Szeptember 27. Felhajtott 407 drb elő borju (közte 32 rugott), 1 drb növendémarha. Árjegyzések. Elsőrendű elő borjúkért 126—140 fillérig, kivételesen 144 fillér, középmínőségű elő borjúkért 112—124 fillérig, silány elő borjúkért 76—108 fillérig, növendémarhákért 76 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányat szilárd az árak változatlanul maradtak.

Kőbányai sertéspiac.

Árjegyzés. Szeptember 27. Hízott sertésárak. I. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 klgon felül) 145—146, fiatal közép (páronként 251—320 kg.) 150—152 fillérig. II. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 klg.) 152—156, könnyű (páronként 240 klg.-ig) 158—162 fillérig. Sertéslétszám: 1910. szept. 25-én volt készlet 35552 drb, 1910. szept. 26-án felhajtott 33 drb, 1910. szept. 26-án elszállított 354 drb. 1910. szeptember 27-ére maradt készlet 35531 drb. A hízott sertés-üzletirányzata nyugodt.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesszékfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától.) 1910. szept. 27. Előző napi eladatlan maradvány 957 drb sertés 35 drb süldő. Pótfelhajtás 71 drb sertés. Mai felhajtás 344 drb sertés. Összesen 1372 drb sertés. 35 drb süldő. Eladatott 768 drb sertés, 1 drb süldő. Mai maradvány 604 drb sertés, 34 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirtsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 144—150 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 152—158 fillér. Fialat közép 220—300 klg.-ig életsúlylevonással 154—164 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 158—160 fillér. (Az árak minden levonás nélkül klgkint életsúlyban értendők.) A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Bécsi sertésvásár.

Szeptember 27. A mai sertésvásárra 14841 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 5895 fiatal és 8903 hízott sertés. Árak: elsőrendű 130—132 fillér; középhez 124—130; idős 124—128 fillér; könnyű 116—122 fillér; fiatal sertés 114—136 fillér, kilogrammonként életsúlyban, levonás nélkül.

VIZALLÁS.

szept. 26. szept. 27.		szept. 26. szept. 27.	
Inn	Schärding 1.54 1.40	Tizza	M.-Sziget 0.12 0.11
Duna	Passau 3.05 2.88		Tekeháza 0.17 0.18
	Linz 0.34 0.20		V.-Namény 0.76 0.71
	Bécs 0.86 0.42		Tokaj 0.48 0.40
	Pozsony 2.56 2.33		Tiszafüred 0.56 0.43
	Komárom 3.52 3.97		Szolnok 0.58 0.38
	Budapest 3.22 3.78		Csongrád 0.88 0.60
	Páka 3.18 3.73		Szeged 0.84 0.53
	Mohács 4.68 5.27		T.-Becse 2.28 2.37
	Gombos 5.77 6.13		Titel 4.34 4.38
	Ujváriék 5.01 5.12		1.20 1.20
	Pancsova 3.67 3.61	Óndova	Hóda 0.72 0.40
	Órsova 3.68 3.58	Tapolc	Bárfi 0.10 0.06
	Mórvaifalv. 3.28 3.40	Bodrog	Ladimőza 1.4 1.41
	Zsolna 1.06 0.44	Sajo	Zsolca 0.25 0.20
	Trencsén 0.81 0.54	Hernád	H.-Németi 0.81 0.27
	Szered 1.— 0.89	Berettyó	Margitta 0.40 0.40
	Szt.-Gothárd 0.14 0.18	Kőrös	Csucsá 0.86 0.30
	Sárvár 0.43 0.34		N.-Várad 0.80 0.31
	Győr 3.05 3.42		Belényes 0.20 0.20
	Várad 2.18 1.76		Tenke 0.22 0.22
	Zákány 0.76 0.02		Guraboncs 0.84 0.34
	Baros 0.97 1.03		Borosjenő 0.50 0.48
	Eszék 2.98 3.30		Békés 0.22 0.24
	Mura 1.71 1.26		Gyoma 0.40 0.28
	Száva 1.96 0.06		Gy.-Fehérvár 0.88 0.36
	Sziszek 2.15 2.10		Branyicska 0.15 0.18
	Mitrovicza 2.98 3.40		Arad 1.18 1.03
	Déas 0.52 0.46		Makó 0.19 0.16
	Szatmár 0.20 0.19		Lugos 0.60 0.60
	Kraszna N. Majtény 0.88 0.—		K.-Kostály 0.78 0.90
	Latorcza-Munkács 0.04 0.02		Kiszétő 0.70 0.70
	Laboroz Homonna 0.01 0.03		Temesvár 0.86 0.34
	Ung Peracsény 0.— 0.10		Becskekerék 0.90 0.91

„EGYETÉRTÉS”

politikai naplap.
Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MATTYÁS.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 27. —

Kinevezések. A miniszterelnök a minisztertanács határozata értelmében Füzö Sándor pénzügyi segédtitkárt a közigazgatási bírósághoz tanácsjegyzővé; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Velics Lajos és Olay Ferenc végzett joghallgatókat, a vezetése alatt álló minisztériumba ideiglenes minőségű díjtalan miniszteri fogalmazó-gyakornokokká; a kereskedelemügyi miniszter Schönborn János okleveles gépészmérnök és Schmidt Gyula okleveles építész, ösztöndíjas tanárjelölteket a IX. fizetési osztályba ipariskolai tanárokká;

a belügyminiszter a hódmezővásárhelyi második anyakönyvi kerületbe dr. Tulkán György pusztaközpon-ti külterületi orvost, Veszprém vármegyében a veszprémi anyakönyvi kerületbe Sándorfi Ignác városi orvosképzőt anyakönyvvezetővé;

az igazságügyminiszter dr. Mihályi Ernő gyulafehérvári törvényszéki joggyakornokot a puji járásbíró-sághoz és dr. Pósa Lajos szabadkai törvényszéki joggyakornokot a szabadkai törvényszékhez jegyzökké; a pénzügyminiszter Dékány János budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakor-nokká a központi díj- és illetékkiszabási hivatal mellé rendelt számvevőséghez nevezte ki.

a vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Korbuly Emilné, szül. Pálffy Ilona állandó helyettes tanítónő a kolozsvári; Demeter Kálmán okleveles tanítót az ormányi, Brucienthal Mihály felsődernaai gör. kath. felekezeti iskolai tanítót az izsópallagi, Mülner Ilona okleveles tanítónő a temeskutasi, Kalmár Margit Erzsébet okleveles tanítónő az orosházi-szöllőközi, Ppov Velkyó nagymargitai gör. kel. szerb felkezeti iskolai tanítót a gajtosi, végül Révész Rezső okleveles tanítót a zernesti áll. elemi népisólához rendes tanítókká, illetőleg tanítónőkké;

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Bauer Zsigmond puji járásbírói jegyzőt a balázsfalvi járásbíró-sághoz, Makoldy Miklós temesvári ítéltőtábi írád-tisztet pedig a Kuriához;

a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterre Si-moncsics Alajos késmárki állami felsőkereskedelmi is-koiai rendes tanárt eddigi minőségében a budapesti VII. ker. állami felső kereskedelmi iskolához, Aradiné Szal-ay Julia pancsovai állami elemi iskolai tanítónő-t pedig a trencsényi állami elemi iskolához eddigi minőségében áthelyezte.

Véglegesítés. A kereskedelemügyi miniszter Egyri István, Wittál Jónás Gyula és Strehammer Antal ideiglenes minőségű ipari szakiskolai tanárokat állá-sukban véglegesítette.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Klop-fer Számi Sámuel faródi lakos, valamint Ferencz fia Bérczire, Steiner Jenő budapesti lakos Szántóra, dr. Friedmann Lajos nagybányai lakos Fejsterre, Fischer Elek budapesti lakos Halászra, Weisz Ferencz budapesti la-kos családi névének Vágóra kért magyarosítását meg-engedte.

Pályázat. A lugosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségénél pénzügyi számtisztai állásra 2 hét alatt lehet beadni a kelően felszerelt pályázati kér-vényeket.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi huszonnégy óra alatt száraz és tulnyomóan derült idő uralkodott. A nap-pali hőmérséklet az előző napitól alig tért el, az éj-jel azonban — főleg az ország északi felén — erős lehűlés keletkezett, úgy hogy a minimum több helyütt a fagypont körül ingadozott és Arvaváral-ján —2 fok C volt, a maximum pedig Fiumében 24 fok C volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Továbbá hőemelkedéssel tulnyomóan derült és száraz idő várható.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erő	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmér-séklet max. min.
A.-Szentánna	75.4	6.4	E	2	0	17 4
Ungvár	78.4	3.2	NE	1	0	17 3
Késmárk	74.3	1.5		0	0	14 0
Losoncs	78.8	5.0		0	0	17 3
Ógyalla	71.7	7.8		0	0	17 4
Budapest	75.0	5.4	W	1	1	15 4
Hérvény	71.0	10.2	N	2	3	16 9
Keszthely	71.6	10.6	N	2	0	18 9
Pécs	71.7	11.8	SE	2	0	18 16
Zágráb	71.6	10.4		2	2	17 11
Fiume	68.9	14.3		2	2	24 12
Szeged	72.0	10.8	N	1	0	16 7
Temesvár	72.5	7.6	NE	2	0	16 6
Nagyvárad	72.5	9.4	NE	2	3	20 7
Kolozsvár	75.7	4.2		2	2	15 2
Nagyszombat	74.3	6.6	NW	1	0	17 5
Szatmár	—	11.4	NW	1	0	17 5
Arvaváralja	—	8.3	NW	1	0	17 2
Selmecsbánya	—	1.0		1	0	18 2
Komárom	—	4.0	N	2	0	18 2
Magyar-Óvár	—	10.8		2	2	18 4
Sopron	—	8.6	NW	2	1	15 6
Eszék	—	10.8	NW	1	0	16 9
Cirkvenica	—	15.8	SW	2	0	23 12
Debrecen	—	8.6		0	0	19 7
Keoskmet	—	8.7		0	0	16 1
Oroszlána	—	5.8		1	1	15 5
Arad	—	6.6	N	0	0	16 5
Zombolya	—	7.9	NW	1	4	20 6
Verecz	—	8.2	NW	2	2	20 6
Orsova	—	13.0	NE	1	2	20 11
	—	18.2	SE	8	4	20 12

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.
282906/F II. szám.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje 1910—1911-re.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon: f. évi október hónap 1-től a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A budapest keleti pályaudvar—bruck—király-hidai vonalon. A Budapestről d. u. 5 ó. 15 p.-kor Győr felé induló gyorsvonat, illetve az ehhez csatlakozó Győrről este 8 ó. 10 p.-kor induló személyvonat Bruck—Királyhidán Wien felé nem nyer csatlakozást.

Kőörberek megállóhelyen az összes személyszállító vonatok megállása megszüntetettik.

A kisterenyé—kisujszállási vonalon. A Kál-Kápolnáról jelenleg d. u. 12 ó. 30 p.-kor Kisujszállásra induló személyvonat korábban és pedig d. e. 11 ó. 49 p.-kor fog indulni és a Kassa felől érkező gyorsvonathoz nem fog csatlakozni, ellenben Kisujszálláson csatlakozást nyer Budapest felé.

A füzesabony—egri vonalon. Az Egerből jelenleg d. e. 10 ó. 27 p.-kor Füzesabonyra induló személyvonat korábban, s pedig d. e. 9 ó. 47 p.-kor fog indulni, és Füzesabonyban a Budapest felé menő gyorsvonathoz csatlakozást fog nyerni.

A szerencs—hidaszémeti—kassai vonalon. A Hidaszémetiről jelenleg reggel 4 ó. 56 p.-kor Szerencsre induló vegyes vonat már Kassáról kiindulól fog közlekedni és onnét reggel 3 ó. 50 p.-kor fog indulni.

A budapest keleti pályaudvar—lavocnevi vonalon. A Miskolcra d. e. 9 ó. 35 p.-kor Budapest felé induló gyorsvonat Kál-Kápolna állomáson feltételesen meg fog állani.

A budapest keleti pályaudvar—kassai vonalon. A Miskolcra reggel 3 óra 51 perccel, reggel 6 ó. 30 p.-kor és d. u. 1 ó. 5 p.-kor Kassára induló vonatok Abaujszina rakodóhelyen feltételesen meg fognak állni.

A nagykaroly—zilahi vonalon. A Zilahról jelenleg reggel 7 ó. 38 p.-kor, az új menetrend szerint pedig d. e. 8 ó. 24 p.-kor induló vonat Zilahon csatlakozást nyer Dész felől.

A máramarossziget—aknaszlatinai vonalon. A Máramarosszigetről d. u. 3 ó. 40 p.-kor induló és oda d. u. 4 ó. 43 p.-kor visszaérkező vegyes vonat megszüntetettik.

A szatmárnémeti—felsőbányai vonalon. A Felsőbányáról este 7 órakor Nagybányára induló vegyesvonat megszüntetettik.

A nagykaroly—csapi vonalon. A Csapról jelenleg reggel 7 ó. 15 p.-kor, az új menetrend szerint pedig d. e. 9 ó. 32 p.-kor induló vonat Csappon csatlakozást nyer Nyiregyháza és Szerencs felől.

Az alvincz—nagyzebeni vonalon. Nagyzeben és Koneza között a jelenleg hetenkint 3-szor közlekedő Nagyzebenből d. u. 12 ó. 25 p.-kor induló és Nagyzebenbe este 9 ó. 50 p.-kor visszaérkező vegyesvonat megszüntetettik.

A budapest—predeali vonalon. A Budapest nyugoti pályaudvarról este 9 ó. 35 p.-kor induló gyorsvonat Magyaránás állomáson feltételesen, a Budapest nyugoti pályaudvarról d. u. 2 ó. Kolozsvárra induló és a Kolozsvárról este 9 ó. 55 p.-kor Budapest nyugoti pályaudvarra érkező gyorsvonat Kissebes állomáson, a Kolozsvárról d. u. 1 ó. 50 p.-kor Budapest nyugoti pályaudvarra érkező gyorsvonat Magyaránás és Kissebes állomásokon a Budapest nyugoti pályaudvarról d. u. 2 ó. induló kolozsvári gyorsvonat Biharpuspöki állomáson, az összes személyszállító vonatok — a gyorsvonatok kivételével — Harasztos és Szederjes kitérőkön, a Csucsáról reggel 3 ó. 57 p.-kor Nagyváradra induló személyszállító vonat Zichybarlang megállóhelyen és végül a Kolozsvárról d. u. 1 ó. 20 p.-kor Nagyváradra induló személyszállító vonat Éledd megálló 18. sz. őrházánál rendszeren meg fognak állni.

A püspökládány—szeghalmi vonalon. A Püspökládány és Biharnagybajom között jelenleg minden hétfőn és csütörtökön is közlekedő személy- illetve személyszállító tehervonat csak a püspökládányi országos vásárok napjain helyezettik forgalomba.

A székelykocsárd-brassói vonalon. A Brassórol jelenleg reggel 5 ó. 40 p.-kor Mádéfalvára induló személyvonat forgalma a mádéfalva-székelykocsárdi vonalrészre is kiterjesztetik és Mádéfalváról d. e. 10 ó. 20 p.-kor fog indulni, Székelykocsárdra pedig este 7 ó. 17 p.-kor érkezni.

A Brassóból jelenleg d. e. 8 ó. 3 p.-kor Székelykocsárdra induló személyvonat megszüntetetik.

A Csíkszeredáról jelenleg d. u. 4 ó. 20 p.-kor Székelykocsárdra induló személyvonat Brassóból kiindulól és pedig d. e. 10 ó. 55 p.-kor és Csíkszeredáról d. u. 3 ó. 8 p.-kor fog indulni.

A Székelykocsárdról jelenleg d. u. 4 ó. 38 p.-kor Gyergyószentmiklósról és az este 8 ó. 40 p.-kor Marosvásárhelyre, továbbá a Csíkszeredáról jelenleg reggel 5 ó. 45 p.-kor Székelykocsárdra, végül a Brassórol jelenleg este 6 ó. 17 p.-kor Mádéfalvára induló személyvonatok korábban fognak indulni.

A maros-ludas-besztercei vonalon. A Besztercéről jelenleg d. u. 12 ó. 40 p.-kor Marosludasra és a Marosludasról jelenleg d. u. 5 ó. 18 perczkor Nagyegyház-Budatelekére induló személyszállító vonat korábban, vagyis d. u. 12 ó. 17 perczkor, illetve d. u. 4 ó. 39 perczkor fog indulni.

A mádéfalva-gyimesi vonalon. A Mádéfalváról jelenleg este 7 ó. 9 perczkor Gyimesre induló személyszállító vonat helyett új vonat helyeztetik forgalomba, mely Mádéfalváról reggel 6 ó. 10 perczkor indul és Gyimesre d. e. 10 ó. 12 perczkor érkezik.

A sepsiszentgyörgy-bereckzi vonalon. A Bereckről jelenleg reggel 6 ó. 40 perczkor Sepsiszentgyörgyre induló személyvonat helyett d. e. 8 ó. 20 perczkor új vonat fog indulni, mely Sepsiszentgyörgyre d. e. 11 ó. 50 perczkor érkezik, míg a Bereckről jelenleg d. u. 12 ó. 18 perczkor Sepsiszentgyörgyre induló vonat korábban és pedig 11 ó. 40 perczkor fog indulni.

A Sepsiszentgyörgyről délelőtt 10 ó. 11 perczkor induló személyvonat helyett d. u. 12 ó. 49 perczkor új vonat fog indulni, mely Bereckre d. u. 4 ó. 16 perczkor fog érkezni.

A küüllőszög-parajdi vonalon. A Küüllőszögről jelenleg d. e. 10 ó. 21 perczkor Dicsőszentmártonba induló és onnét d. u. 12 ó. 23 perczkor Küüllőszögre visszainduló személyvonat menetrendje alábbiak szerint változik. Küüllőszögről indul d. e. 9 ó. 40 perczkor, Dicsőszentmártonba érkezik d. e. 11 ó. 2 perczkor; az elenirányban Dicsőszentmártonból indul d. e. 11 ó. 17 perczkor és Küüllőszögre érkezik d. u. 12 ó. 38 perczkor, hol Budapest felé közvetlen csatlakozást nyer.

A budapest-nyugoti pályaudvar-marcheggi vonalon. A Budapestről reggel 6 ó. 50 perczkor Wien felé induló keleti expresszvonat Galánta állomáson feltételeesen megállítatik.

A nyári évad tartamára forgalomba helyezett helyi vonatok közül a Budapestről reggel 5 ó. 35 perczkor induló vonat kivételével, mely télen is Érsekújvárig fog közlekedni, az alábbi vonatok megszüntetnek meg, és pedig:

Érsekújvártól Budapestig: a Budapestre éjjel 11 ó. 50 perczkor érkező vonat.

Budapest és Párkányáná között a Budapestre d. e. 8 ó. 45 perczkor érkező és a Budapestről este 8 ó. 20 perczkor induló vonat olyképpén, hogy az utóbbi vonat október és április hónapokban Budapesttől Váczig, november hónap 1-től bezárólag márczius hónap 31-éig pedig Budapesttől Dunakeszi-Alagig fog közlekedni.

Budapesttől Szobig a Budapestről d. u. 5 ó. 20 perczkor induló vonat Budapest és Nagymaros között, a Budapestről d. e. 8 ó. 45 perczkor és d. e. 11 ó. 35 perczkor induló, valamint a Budapestre d. u. 5 ó. 45 perczkor és éjjel 10 ó. 25 perczkor érkező vonat, melyek közül azonban az utóbbi Váctól Budapestig október és április hónapokban forgalomban marad, illetve újból forgalomba helyeztetik.

Budapest és Dunakeszi-Alag között a Budapestre d. e. 8 ó. 40 perczkor induló vonat november hó 1-től bezárólag márczius hó 31-ig nem fog közlekedni.

Rákospalota-Ujpesttől Budapestig megszüntetetik a Budapestre reggel 3 ó. 51 perczkor érkező vonat.

A Párkányánáról reggel 8 ó. 10 perczkor Budapestre érkező vonat Rákospalota-Ujpest állomáson rendszeresen megállítatik.

Ugyanezen állomáson megengedtetik a felszálás a Budapestre este 8 ó. 20 perczkor és este 8 ó. 50 perczkor érkező vonatokra is.

A Budapestről d. u. 2 ó. 10 perczkor Párkányánára induló vonat Dömös átkelésén télen nem állítatik meg.

A pozsony-lipótvári vonalon. A reggel 5 ó. 45 perczkor Pozsonyba érkező személyvonatnál Nagyszombat és Pozsony között az egy utra szóló szomszédos forgalmi menetjegyek használata kizáratik.

A póstyén-verbói vonalon. Az esti vasár- és ünnepnapok vonatok megszüntetnek.

A hőlak-trencsén-teplíc-trencsenteplíc-fürdői vonalon. A Hőlak-Trencsenteplíc-ről éjjel 2 ó. 40 perczkor, d. u. 1 ó. 35 perczkor, este 8 ó. 15 perczkor és éjjel 11 ó. 30 perczkor induló, valamint a Hőlak-Trencsenteplíc-re éjjel 1 ó. 32 perczkor, reggel 5 ó. 3 perczkor, d. u. 5 ó. 30 perczkor és éjjel 10 ó. 39 perczkor érkező motorosvonatok forgalmon kívül helyzetetnek.

Az éreskujvár-németprónai vonalon. A jelenleg Nagybelicztől Nyitraig személyszállítással közlekedő délutáni tehervonat csak Nagytapolcsántól Nyitraig fog személyeket szállítani.

A czegléd-kupai-kovácsmajori vonalon. A Czeglédre este 6 ó. 51 perczkor Csemőre induló és onnan este 8 ó. 55 perczkor Czeglédre érkező motoros vonatok Czegléd és Csemő között csak bezárólag október 31-ig fognak közlekedni. November hó 1-től kezdve az előbbi vonat Gerje és Csemő között, az utóbbi pedig egészen megszüntetetik, ellenben Csemőtől Czeglédig egy új vonat helyeztetik forgalomba, mely Czeglédre este 8 ó. 12 perczkor érkezik.

A budapest-orsova-vereziorovai vonalon. Budapest és Czegléd között a vasár- és ünnepnapokon közlekedő déli, illetve esti vonat megszüntetetik.

Szeged és Kiskunfélegyháza között a Szegedre reggel 5 ó. 37 perczkor érkező, valamint a Szegedről este 8 ó. 15 perczkor induló helyi vonat forgalmon kívül helyzetetnek.

Az Orsováról jelenleg este 7 ó. 5 perczkor Domasnia-Kornyára induló személyszállító tehervonat Orsováról már este 6 ó. 44 perczkor fog indulni.

A szeged-rökus-dáljai vonalon. A Szeged-Rökusról d. u. 3 ó. 12 perczkor Szabadkára induló és onnét éjjel 10 ó. 1 perczkor Szeged-Rökusra visszaérkező személyvonatok forgalma megszüntetetik.

A temesvár-józsefváros-buziás fürdői vonalon. Az esti vonat helyett Buziás fürdőről Temesvárra, egy délutáni személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Buziásfürdőről d. u. 5 ó. 15 perczkor indul és Temesvár-Józsefvárosra este 6 ó. 50 perczkor érkezik.

A Buziásfürdőről d. u. 12 ó. 50 perczkor Temesvár-Józsefvárosra érkező és az onnan d. u. 3 ó. 15 perczkor visszainduló személyvonatok forgalma megszüntetetik.

Az india-vinkovcei vonalon. Rumától Indiáig egy tehervonat fog naponta személyszállítással közlekedni, mely Rumáról d. u. 12 ó. 20 perczkor fog indulni és Indiára d. u. 1 ó. 19 perczkor érkezni, hol Ujvidék felé csatlakozást nyer.

A budapest-keleti pályaudvar-fiumei és újdombóvár-bosznabrodai vonalon. A Budapestről jelenleg d. u. 4 ó. 10 perczkor Fiuméba induló gyorsvonat később, azaz este 6 ó. 15 perczkor fog indulni és Fiuméba reggel 7 ó. 10 perczkor, Fiume kikötőbe pedig 7 ó. 21 perczkor fog érkezni, hol a Venezia és Ancona felé menő hajóhoz csatlakozik.

A Budapestre jelenleg este 9 ó. 40 perczkor induló gyorsvonat korábban, vagyis már este 7 ó. 40 perczkor fog indulni és Fiuméba d. e. 8 ó. 42 perczkor fog érkezni. E vonat nem mint eddig az egész éven át, hanem csak bezárólag október hó 31-ig és február hó 15-től fog forgalomba helyezettetni, amaz november hó 1-től február hó 15-ig nem fog közlekedni.

A Fiuméből jelenleg éjjel 10 ó. 40 perczkor induló gyorsvonat korábban, vagyis már este 7 ó. 55 perczkor fog indulni és Budapestre d. e. 9 ó. 35 perczkor fog érkezni.

E vonat Fiumétől Adony-Pusztaszabolcsig csak bezárólag október 31-ig és február 15-től fog közlekedni, azaz a téli időnyben november hó 1-től február hó 15-ig nem helyeztetik forgalomba. Adony-Pusztaszabolcsról Budapest keleti pályaudvarig azonban egész éven át forgalomban marad, mert Adony-Pusztaszabolcsra a balatonvidéki gyorsvonattal egyesítve közlekedik.

Az itt felsorolt három gyorsvonat f. évi szeptember hó 30-án Budapest keleti pályaudvarról, illetve Fiuméből már az új menetrend szerint fog indítani.

A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg este 9 ó. 50 p. Fiuméba induló sz.-vonat később, vagyis éjjel 10 ó. 25 perczkor fog indulni, érkezése Fiuméba pedig a jelenlegi marad.

A Budapest keleti pályaudvarról d. u. 2 ó. 55 perczkor Bosznabrodába induló gyorsvonat Budapest keleti pályaudvarról Adony-Pusztaszabolcsig a balatonvidéki vasut gyorsvonatával egyesítve fog közlekedni.

A Budapestre jelenleg este 7 ó. 45 perczkor Eszékre induló személyvonat később, vagyis este 8 ó. 25 perczkor fog indulni.

A Fiume és Delnice között vasár- és ünnepnapokon közlekedő kiránduló személyvonatok forgalma megszüntetetik.

A sárbogárd-bátaszéki vonalon: A Bátaszékről jelenleg reggel 7 ó. 1 perczkor induló személyvonat később, azaz délelőtt 8 ó. 20 perczkor fog indulni és Sárbogárdra délelőtt 11 ó. 33 perczkor érkezni. E vonat közvetlen csatlakozást Bátaszéken Baja felől és Sárbogárdon a bosznabrodai gyorsvonathoz Budapest felé.

A Sárbogárdról jelenleg este 6 ó. 2 perczkor induló személyvonat — közvetlen csatlakozással a bosznabrodai gyorsvonathoz Budapest felől — korábban, azaz délután 5 ó. 4 perczkor fog indulni.

A Bátaszékről jelenleg este 6 ó. 55 perczkor induló személyvonat korábban, vagyis este 6 ó. 5 perczkor fog indulni és Sárbogárdra este 9 ó. 34 perczkor fog érkezni.

A bátaszék-ujdombóvári vonalon. Az újdombóvárról jelenleg éjjel 3 ó. 55 perczkor induló személyvonat később, azaz reggel 4 ó. 35 perczkor fog indulni és a Fiume felől érkező gyorsvonathoz csatlakozást nyer.

A körös-belovári vonalon: A Körösről jelenleg éjjel 10 ó. 40 perczkor Belovárra induló vegyesvonat korábban, vagyis este 9 ó. 28 perczkor fog indulni és nem talál csatlakozást a gyorsvonathoz Budapest felől.

A szentlőrinc-nasiczi vonalon: Nasiczról délelőtt 11 ó. 13 perczkor Szentlőrinczre induló személyszállító vonat Szlatinán csatlakozást nyer a Déli vasut vonathoz Barcs felől.

A győr-fehringi vonalon: A Czellőmőlkől jelenleg reggel 7 ó. 18 perczkor Pápáig személyszállítással közlekedő tehervonat helyett egy új személyszállító vonat fog forgalomba helyezettetni, mely Czellőmőlkől reg. 5 ó. 46 perczkor fog indulni és Pápára reggel 7 ó. 30 perczkor érkezik.

A pozsony-ujváros-szombathelyi vonalon: Pozsony-Ujvárostól délelőtt 8 ó. 40 perczkor, a munkaszünetes napok kivételével, naponta egy tehervonat személyszállítással fog Ligetfalug közlekedni, ahová a vonat d. e. 8 ó. 13 perczkor fog érkezni.

A székesfehérvár-paksi vonalon: A Paksról jelenleg éjjel 3 ó. 9 perczkor Székesfehérvárra induló vegyesvonat korábban, azaz éjjel 2 ó. 44 perczkor fog indulni.

Az adony-pusztaszabolcs-tapolczai (balatonvidéki) vonalon: A Tapolczáról jelenleg reggel 4 ó. 20 perczkor induló és a Tapolczára jelenleg este 9 ó. 40 perczkor érkező gyorsvonatok Adony-Pusztaszabolcs és Budapest keleti pályaudvar közt egyesítve fognak közlekedni, a Fiuméről jövő, illetve a Budapestre Bosznabrodába közlekedő gyorsvonattal.

Utóbbi gyorsvonat ez okból Adony-Pusztaszabolcsról korábban, azaz d. u. 4 ó. 21 perczkor fog indulni és Balatonfüredre este 6 ó. 47 perczkor, Tapolczára pedig este 8 ó. 15 perczkor fog érkezni.

A veszprém-alsóörsi vonalon. A Veszprémből jelenleg este 6 ó. 1 perczkor Alsóörsre induló vegyesvonat korábban, azaz délután 5 ó. 20 perczkor fog indulni.

A czellőmőlk-csáktornyai és a zalaszentiván-kisfaludpuszta-zalaszentiváni vonalon: A Zalaszentiván-Kisfaludpusztáról jelenleg este 8 ó. 40 perczkor Zalaegerszegrre induló vegyesvonat forgalma megszüntetetik.

A Zalaszentiványról jelenleg éjjel 10 ó. 50 perczkor Zalaegerszegrre induló vegyesvonat korábban, azaz este 9 ó. 50 p.-kor fog indulni és Zalaegerszegrre már éjjel 10 ó. 25 p.-kor fog érkezni.

A zabok-krapinateplíc-krapinai vonalon: Zabok-Krapinateplíc-ről a jelenleg d. u. 4 ó. 45 perczkor induló személyvonat már d. u. 4 ó. 13 perczkor és a jelenleg este 8 ó. 40 perczkor induló vonat már 8 ó. 30 perczkor fog indulni.

Budapest, 1910. évi szeptember hó 17-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

SZINNHÁZAK.

Szerda, 1910. szeptember 28-án.

M. KIR. OPERAHÁZ

Burrián Károly felléptével
Tristan és Isolda.

Zenodráma 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Wagner
Richard. Fordította: Abrányi B.

Személyek:

Tristan	Burrián
Marke király	Venczell
Isolda	Vasquezné
Kurwenal	Váradny
Melot	Pichler
Brangéne	Berts
Pásztor	Kertész
Kormányos	Ney B.
Ilju hajós	Déri

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ

Taifun.

Színmű 4 felvonásban. Irta:
Lengyel Menyhért.

Személyek:

Tokeramo	Hegedűs
Josh ková	Vendrey
Kcbajasi	Szerényi
Hirómari	Károthi
Dr. Omayi	Sarkadi
Yotomo	Harsányi
Kitamaru	Bárdi
Anamari	Earna D.
Mirjako	Győrö
Iiona	Abelovszky
Hempel Teri	Gazsi M.
Buck	Tapolczai
Lindner	Balassa
Törvényszéki elnök	Fenyvesi
Ugrész	Bihari
Védő	Kazaliczky
Tolmács	Gabor
Esküdt	Tanay
Teremőr	Kassay

Kezdeté 8 órákor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**

Fájós fogak gyógyítása Szájpadlásnélküli műfogak,
Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák.
Foghúzások (altatásban is.) Jól használható fogorvosok
elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Videkiek félnap alatt megkapják műfogukat.

Fővárosi Orfeum
VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma és esténként:

FREGOLIA

ARTOIS BROTHERS KELETI JULISKA
Serg. BRENNAN, GLAUDIUS
és a többi elsőrendű attrakció.

Kezdeté 8 órákor.

Az első délutáni előadás okt. 2-án vasárnap lesz
Elővetél d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6
óráig a nappali pénztárnál.

A téli kertben reggeli 5 óráig **VÖRÖS**
ELEK cigányzenekara játszik.

Royal Cabaret
Erzsébet-körut 31. szám.

Telefon 110-22.

Telefon 110-22.

Minden éjjel pont éjfél-től hajnalig.

34 elsőrangú ének- és tánc-attrakció

Miss Kathryn, Agi Renetta, Anna Christensen, Pia de Toloma,
Ellen Wülf, La Marcelle, Elna Sörensen, French Billwood,
Sascha Trost, Ainé Aida, Semmel-trió, Selma Bressendorf,
Váradny Adél, Szép Erzsé, Perényi Nusi, Mezei és Mezei
stb. stb. — **Kukó Vince és zenekara.** Bal Mabille.
Belepedij éjjeli 1 óráig 1 korona, azontul nincs belepedij.

Az En Ujságom

előfizetési ára:

Negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

TÖRLEY
TALISMAN CASINO RÉSERVÉ

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.
Telefon: 14-22. Telefon: 14-22.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.
Az előadás kezdete 9 órákor.

9 órákor! Ma Ujdonság!

„Benősülés“

Vidéki társadalmi életkép. Irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.
Végül 11 órákor! Ujdonság!

„Huszarenliebe“

Katonai humoresk. Irta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.
Jegyek elővetélben: Folies Caprice, Révay-utca 18.
d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Kötli, különlegességi tőzsde
Andrassy-ut 29. és Sopronyi nagytőzsde Rakóczy-ut 1.
12 óra után az I-ső emeleti „Casino de Paris“-ban
a világ legelső ének- és tánc-attrakciók fellépte.

XVII. évfolyam.

Somogyi

Mór

zongoraművész,

államilag képesített okleveles zenetanár
igazgatása alatt álló

ZENE-

Konzervatorium

(akadémiai előkészítő-tanfolyamokkal)

Budapest, VII., Erzsébet-körut 44.

Beiratások naponta 9-6-ig.

Az ország legelőkelőbb művész-pedagógusai.

Államilag diplomált tanárok.

Telefon 63-45.

Telefon 63-45.

Rézimunka

bevásárlása előtt hozassa meg legutolsó
kézimunka értesítőt, mely 228 negyed-
retű oldalon 3150 rajtot tartalmaz és
tulszárnyalja az összes eddig megjelent
árjegyzékeket. Vidékre ingyen és bérmentve
küldöm.

Bérczi D. Sándor

kézimunka nagyiparos

BUDAPEST,

VI., Dessewffy-utca 5.

saját áruházában.

Telefon 109-06.

Alapítva 1883-ban.

Szőnyeg
ujdonság!
5 frt
80 kr.

Kétoldalas nyírott Jaquard-szőnyeg
300/200 cm. nagyságban elpusz-
títhatatlan minőségben 5 frt 80 kr.
árban kapható.

Szőnyeg-udvar
Budapest, Király-utca 32.
(az udvarban)

Alapítvány 1805.

Dr. Jakab-**Liget-**
féle

Szanatórium

Bpest, VI., Nagy János-u. 47.

(Városliget).

**Diétás, diagnostikus és
fizikoterápiás intézet**

bennlakó és bejáró betegek számára.

Utókurák tartására legalkalmasabb.

**Cukorbeteg,
Köszvényesek,**

gyomor és bélbetegek részére diétás kurák.

Gyógytényezők:

Nap és légfürdő

Vizgyógyintézet (külön férfi és
női osztály)

Szénsavas fürdők nauheimi
fürdő
minta szerint

Gyógy-gymnasztika

Inhalatórium tökéletesen felsze-
relve reichenhalli
mintára (Pneumatikus kamra, sooló inhalatió,
gyógyszeres inhalatió)

Röntgen laboratórium stb. stb.

Igazgató főorvos:

Dr. Jakab László

Bejáró betegeknek rendelnek:

Dr. Arányi Zsigmond kir. tanácsos,
a fizikoterápiás osztály főorvosa,

Dr. Milkó Vilmos operateur,
az orthopédiai osztály főorvosa.

SZINHÁZAK.

Szerda, 1910. szeptember 28-án.

KIRÁLY SZINHÁZ

Balkáni hercegnő.
Operette 3 felvonásban. Irták: Frederick Lonsdale és Francke Curson. Zenejét szerelte: Rubens A. Pál.

Személyek:
Stefánia hercegnő Patrás Sári
Sergiusz Király
Borsics miniszter Császár
Zsófia Kormos I.
Hein Latabár
Blatz Rátkai
Máda Várdi Illi
Heinrich pincesz Boross
Ógá udvarhölgy Szalai M.
Hadaagy Pethő
Kapitány Máté
Erna Nánóth B.
Fisur Safrány
Emil vendéglős Ligeti

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

Muzsikuseány.

Operett 3 felvonásban. Irták: Jaraó György és Buchbinder B.

Személyek:
Eszterházy herceg Fekete
A kis herceg Kelemen B.
Haydn József Kabók Gy.
Rézi, tehénes leány Hudacsek N.
Elena Montebelli Pálffy M.
Tanió Sz. Ráday J.
Fisur Szalay
Háziló zsidó Kollár

Kezdeté 1/8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Orvosok.

Komédia 5 felvonásban. Irták: Shaw Bernhard, Fordította: Dr. Hevesi Sándor.

Személyek:
Sir Ridgeon Gorn
Sir Patrick Vágó
Walpole Z. Molnár
Ralfbonnington Sebestyén
Dubedat Törzs
Jennifer R. Gombaszógi
Schoemaker dr. Dobi
Blenkinsop dr. Réthely
Emmy P. Tarnoki
Minni, szobalány Csatai
Redpenny Thuróczy
Ripporter Czobor

Kezdeté 1/8 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ.

Bonaparték szülőföldje.

Irták: Dr. Láng Menyhért.

Kezdeté 1/8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

(BUDAI SZINKÓR)

Bucsu előadás.

Luxemburg grófia.

Operett 3 felvonásban. Irták: Lehár Ferencz.

Kezdeté 1/8 órákor.

CIRKUSZ BEKETOW

Városliget. Telefon 107-46.

Ma este 8 órákor. Mr. Wichmann idomított jegesmedvé.

Magda

u. habléány. Nagy kiállításos némajáték és az egész szeptemberi műsor.

ÖNBEREL KIDOB

egy ócska zongorát vagy pianót és havonta 12 vagy 18 korona kölcsönfűt, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

HAFIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb érzékszervekkel szerelt zongorát vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állít kezest, nem lekötelezette bankszövetkezetek és idovel mégis tulajdonos lesz a zongora. — Nyári időszak szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvény-társaság

(igazgató: Sternberg Dezső.) zongora eladási és kölcsönzési telepen. Eufon tölcsernélküli legtökéletesebb gramofon- és művész-lemeszék főeljárásait.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.

(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)

Telefonszám: 4-31.

Zongorák becsesítése, javítása, hangolása legkülönben.

Fentli rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

Tokaji Bortermelői Társasága r.-t.

TOKAJ.

Telefonszám: Tokaj 5; Telefonszám: Tokaj 5.

A legmegbízhatóbb beszerzési forrása a felség.

tokaji szamorodni és aszu-boroknak.

Próbarendelésre alkalmas csoportok.

1 posta kosár: 1 palack 0.7 lit. 1904. évi kiváló szamorodni bor; 1 palack 0.7 lit. 1901. évi zamatos szamorodni bor; 1 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu, 1 palack 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu K 12.70

Ládában:
20 palack 0.7 literes 1904. évi tokaji szamorodni bor K 36.30
12 palack 0.5 literes 1904. évi tokaji 2 puttonos aszu bor K 40.25
20 palack és pedig: 10 palack 0.7 lit. 1904. évi szamorodni bor és 10 palack 0.5 lit. 1904. évi 2 puttonos aszu bor K 52.25

Hordóban:
60 liter 1908. évi tokaji asztali bor ... 59.40 kor.
60 " 1907. " " pecsenye bor ... 72.60 kor.
60 " 1904. " " szamorodni bor ... 89.10 kor.
60 " 1901. " " szamorodni bor ... 138.60 kor.
A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit sem számítunk fel. A megrendelő vasúti állomásig bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk. Viszonteladók kedvezményben részesülnek.

LÖWY MAYER

okleveles zenetanár zeneakadémiai előkészítő hegedű- tanfolyama és esti kurzusa VI., Csengeri-utca 45. II. 14. (Aradi-u. sarok.) alatt létezik. A tanítás szeptember 5-én kezdődik. A beiratások d. e. 9-12, d. u. 3-6-ig eszközölhetnek.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ma és mindennap!

Kezdeté 1/9-kor! Kezdeté 1/9-kor! Ujdonság! Ujdonság!

Berta mindent vállal!

Tréfa házasság!

Bohózatok. Irták Glinger és Taussig, ford. és átd. Steinhardt. Steinhardt Hunyadi és Szóke szakáll kacagató új magánzámakkal, és az elsőrendű külföldi számok. Ejjéltől reggel 5 óráig a remek téli kertben cabare, táncz és zene belépő díj nélkül. Vasár- és ünnepnapokon délután 1/2-től 6-ig mérsékelt helyaru előadás. — Jegyek d. e. 10-1-ig és délután 3-6-ig a mulatóban és özv. Konti Józsefné dohánytözsdejében, Andrassy-ut 29. és a Hungaria fürdőben.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20.

Minden villanyvillági tásra berendezett lakásban és helyiségben tartható

Házi mozgófénykép előadás

Egy előadás díja K 50 A leghedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon útján is

Telefon 64-20.

AGYTOLLAK, „MARABU”-hoz,

Agytoll-góztisztítás. VII., Károly-kört 7. (A háztól való el- és visszaszállítás még aznap díjtalanul eszközöltek.) (Telefon 71-25.)

Magyar Lányok

Répes hetilap fiatal leányok számára. Szerkeszti: TUTSEK ANNA.

Fiatal leányoknak legnehezebb megfelelő olvasmányt találni és ebben a tekintetben szinte egyedül áll Tutsek Anna lapja a Magyar Lányok, melynek minden sora fiatal leányok számára íródik. Regényei, novellái és versei kitűnő íróink tollából kerülnek ki és olyan czikkeit is találunk még a lapban, amelyek szinte észrevétlenül, de mégis az iskola hivatását szolgálják. A háztartás sok sok apróbb-nagyobb titkába vezet be már most is a Magyar Lányok a jövő gazdaszónvait, akik amellet egész garmadával kapják lapjukban a szórakoztató olvasmányokat is. Az új évfolyam október 1-én kezdődik.

Előzetési ára negyedévre 3 korona. Matatványszámot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Minden este pont 8 órákor a szeptemberi műsor bucsuja. A Fréres Fréser és a Ritchies csoport utolsó felléptei.

A Trézsi Nagyherceg, Lord Spleen, Márkiz és a Zsvány utolsó előadásai. Előzetes jelentés: Pénteken, szeptember 30-án operettpremiére: A palatinus lánya. A zenekart a szerző: Dr. Ascher Leó vezényli. — Szombaton, október 1-én lép föl Else Kupfer a berlini Rheinhardt színházak hírneves művésznője.

A téli kertben éjjelkor Royal-Cabaret. 34 új táncz- és ének-attrakció. Ball mabille, ének-, táncmulatság és cigányzene hajnali 5 óráig.

Kiárusítás.

A raktáron levő műtárgyakat, művészi festményeket stb. rendkívül előnyös áron kiárusítjuk. URÁNIA MŰKERESKEDÉS R.-T. Budapest, IV., Kigyó-tér 1. szám.

Kiváltunk **ZÁLOGBAN** levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk. **MANNHEIM SIMON ÉS FIA** Budapest, IV., Párisi-u. 5. (Főpostával szemben.)

Heti műsor:

1910. szeptember hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház	Uránia
29 Csütörtök	Hoffmann meséi	Sári bíró	Csittuj szívem.	Orvosok	Balkáni hercegnő	A pesti háziur	—	Bonaparték szülőföldje
30 Péntek	Tannhäuser	Föld	Taifun	Csákó és kalap	Balkáni hercegnő	A pesti háziur	—	Bonaparték szülőföldje
1 Szombat	A hegyek ajján	Föld	Ámor, a pénzügynök	Orvosok	Az elvált asszony	A pesti háziur	—	Az Országos Színházművészeti Akadémia nem tart előadást.
2 Vasárnap	Anyégia	Stuart Mária	Csittuj szívem	Hivatalnok urak	Luxemburg grófia	A muzsikuseány	—	—
		Föld	Taifun	Orvosok	Balkáni-hercz-gnő	A-pesti háziur	—	—

A kolera

terjedésének megállítására minden közegészségügyi hatóság a legnagyobb tisztaságot ajánlja, mert ez az egyetlen biztos védekezés a tisztálanságban tenyésző bacilusok szaporodása és terjedése ellen a

járvány

megszüntetése ma a legégetőbb feladata mindenkinek, mert ez a rettenetes csapás beláthatatlan időkre meghánitana az ország életerejét.

A ragály

terjedése ellen tehát a legerősebb fegyverrel kell harcolni. Tudja azt ma minden ember, hogy a

Dezinfekció

a legbiztosabb módja, ugyiszlván, egyetlen fegyvere a járvány leküzdésének. Ha kezünket állandóan mossuk szájunkat pedig öblögetjük erre a célra kizárólag

DIANA SÓS-

BORSZESZT

használnunk, elkerüljük a legnagyobb veszedelmet. Az egész országban **mindenütt kapható.**

Egyedül készítő:

Erényi Béla

gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5. sz.

(Póstán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvét mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg Diana sós- borszesz	gy nagy üveg Diana sós- borszesz	Egy legn. üveg Diana sós- borszesz
44 fill.	1.10 K.	2.20 K.

Guttermuth János
fogműterme, Baross-tér 18. szám

Műfog.

A Festi Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulajdonát képező Baross-téri házából 8 évi pontos lakbérfizetés dacára minden ok és megkérdésem nélkül 650 K-val kistegeztettem. Műtermemet már Baross-tér 18. sz. alá helyeztem át. Keleti pályaudvar közelében. Telefon 150-63.

Fakult bőrkabátok

sötét színekre tartósan festetnek
Haltenberger Béla ruhafestő-gyárában Kassán.

LEGUJABB! Most jelent meg! LEGUJABB!

EDWARD WESTERMARCK

Az emberi házasság

története

Fordította

HARKÁNYINÉ WEISER ELLA

A nemi életnek hagyományos és jogi szabályozására vonatkozó szinte áttekinthetetlen irodalomból magasan emelkedik ki Westermarck eme nagyhírű munkája, amely új világosságot hoz erre a mindenkit érdeklő fontos és érdekes kérdésre.

A Kötet tartalma: A házasság eredete. — Az emberi párosodás évszaka az ősidőben. — Az emberi házasság kora. — A nőközösség elméletének bírálata. — Házasság és nőtlenség. — Az ember udvarlása. — Az udvarlás esz. özei. — A választás szabadsága. — Nemi kiválasztás az állatoknál; az embernél. — Jellegzetes szépség. — A hasonlóság törvénye. — Rokonházasságok tilalma. — Nemi kiválasztás szeretet, rokonszenv és számítás befolyása alatt. — Rablás vagy vásárlás útján kötött házasság. — A vásárlás útján kötött házasság hanyatlása és a hozomány. — Házassági szertartások. — Az emberi házasság alakjai; tartalma. ::

A kötet ára füzve 7 kor., kötve 10 kor.

Megrendelhető a kiadóhivatalban, Athenaeum irod. és nyomdai részvénytársulat (VII., Rákóczi-út 54.), ::: valamint minden hazai könyvkereskedésben. :::

Hasznalat előtt. Hasznalat után.

Ilyen csodálatos változást idéz elő a

Kola-Dultz

a természet legjobb agy- és idegtápláléka.

Hangulat, gondolkodás, tevékenység, valamint a test minden mozgása az agyvelőtől függnek.

Bágyadság, fejfájás, levertség, kimerültség és általános testi gyöngeség a bizonyzó életérő jelei. Ha Ön állandóan erősséges és vidám akar lenni, ha egészséges idegokra és jó emlékező tehetőségre vágyik, ha a munkát és fáradságot élvezetül akarja tekinteni, úgy szedjen Kola-Dultzot. Ez az idegek és agyvelő természetes tápláléka, mely egyúttal a vért javítja és így erőt, életet nyújtva, a test minden szervére hat.

Kola-Dultz

életkedvet és munkakedvet ad

és az ifjúság érzetét az egészséggel és tetterővel, melyek sikert és boldogságot eredményeznek.

Szedje egy ideig naponta a Kola-Dultzot, mely meg erősíti idegeit, eltűnik minden gyöngeség és hatása alatt erősnek és egészségesnek fogja magát érezni.

Kolat orvosi tekintélyek az egész világon ajánlják és szegényházakban és idegszertoriumokban használják.

Kérjen ingyen

Kola-Dultzot!

Most alkalmat nyujtok Önnek arra, hogy idegeit meg erősítse. Irjon nekem egy levelezőlapot az Ön pontos címével és én azonnal küldök ingyen és bérmentve egy csomag Kola-Dultzot, mely elegendő lesz arra, hogy megismerje hatását és méltányolni tudja kiválósgát.

Ha hatással megvan elégedve, úgy rendelhet többet. De rögtön irjon, mielőtt elfelejtene.

Főraktár: DULTZ MIKSA, Budapest, VII.,
Aht. 466. Dohány-utca 29. szám.

Gramofonok

tölcséresek és tölcser nélküliek, elsőrangú gyártmányok, 30 koronától feljebb. Legújabb felvételi nagy lúpla hanglemezek K 260 drbj. Szállítás minden irányban utánvét mellett. Kérjen jegyzéket.

GERŐ IGNÁC
Budapest, VIII., Stáhlly-utca 5.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A
LEOELÖNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-és MŰVÉSZ-
üzletében szerezhetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 RÁVZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII-İK KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32-İK SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN,
 saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturállamokban szabadalmazott, különösen a nyári idényben páratlan czélszerűségű kicserélhető
 nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen
SÉRVKÖTŐ a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **MŰLÁB** a lehető legjobb kivitelben **MŰKÉZ** a legizlésebb kiállításban **MŰFŰZŐ**
 Támogatók, egyenestartók, haskötők, gummihiarinyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.
HYGIENIKUS KÜLÖNLEGESSÉGEK! **KÉPES ÁRJEGYZÉKET** kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

A már 55 év óta dicséretreméltólag ismert, s a 71012. sz. Bm. leirat követelményeinek teljesen megfelelő

UJ-VUKOVÁRI

arcztisztító kenőcs szepő himlőbely, smör, májfoltok, fakadékok, torrosági pórszenések, orrvörös, egek és minden egyéb arczvirágások ellen, valamint az

uj-vukovári
bőrszépítő szappan mely az arczenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is v. r. u. o. és fia al kinezest kölcsönöz

Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor., szappan 1 kor. Utánasoktól óvakodjunk! Csak Krajesovics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajesovics, a készítő arcképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26., Török József gyógyszerháza.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ORÁZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
 Szegeden Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórák, főtárlatja a remontoir ingabóraknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Jevítések pontosan eszközöltetnek.

Eredeti MEIDINGER és LIGNIT

tartósan égő kályhák

oszerphalyha betétek és kaloriféreszek.

Öntöttvaskályhák.
 Légfűtések. Szellőzők.

Schwarz Sándor és Társa cégénel
 Budapest, V., Báthory-utca 20.
 Árjegyzék kívánatra. Telefon 162-14.

Harisnyák

fejlesztés kötőgépen olcsón elvállalom P. Juliska, Vörösmarthy-utca 48. sz., III. em. 25.

Heveny vagy idült

bujakór - bántalmak

ur y görvénykór, bőrbajok, rheuma, (Izzag, fekélyek stb) s a romlott vértől származó egyéb bajoknak, mint mirigydaganat, rheumatizmus, a száj, gégé gyengülés, degénatok, oncosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökölött bujakóros bántalmak esetében, a legmeggrögebb és minden gyógykezeléssel daczó betegségből biztos és győkeres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és még számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11. - kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22. szám.

Szabó Emil és Társa

Budapest, VI. Teréz-körut 46.
 (bejárát Gyár-utca 21.)

— Gresham-palota, a Léonchiddei szemben. —
 Telefon 76-48. :: Sürgőnyelm: Szabóék, Budapest.

Szállítunk BOLINDER nyersolajmotorokat, DOBRY-féle benzínmotorokat és csaplógépeket, szivógázmotorokat és malomberendezéseket.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Viszontelárusítók keresztetnek.

Rézágy 32 frt

Acélsodronnyágybetét vaskerettel 5.50
 Összesen kövesságy matracczal 8.75

Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emailirozva 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít

NÉMETH

fémbutorgyára, V., Koháry-u. 19a.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 38 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít huycaófolysát, hólyagbajt, sebeket, bujakórt (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerinózbajt, valamint minden női bajokat.

Bendel d. e. 12 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig.
 Budapest, VIII., József-körut 2. szám.
 Levelekre válaszol, gyógyszererekről gondoskodik. - Levél után is biztos gyógyszer.

Benes Károlyné

VI-ik kerület, Teréz-körut 26. szám alatt levő első-rangu angol és francia női divattermével kapcsolatos szabászati- és varrodatanintézetében a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, d. u. 2-6-ig eszközölhetők.

ÁGY és ÁGY BETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárptozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint részletfizetésre is kapható.

Pfeffermann Imre utóda

GYÁRÁBÓL
 Budapest, VII., Dohány-utca 58. sz.
 Árjegyzéket bárkinak kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Betegvölőrocsik.
 Szőnyeges kocsi minden mértékben.
 Összevasható vaságyak legjobb minőségben.
 Sodrony-ágybetétek bármely mértékben.
 Székek, Jantouszók és nádroletták minden mértékben kaphatók.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerielett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház huyaszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI

specialista nemli bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemli betegséget

(huycaófolysát, sebeket, syphilit és önfertőzéstől támadt idegbajokat.)
 Meglepo az eredmény férful gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszeret.
 Bendelés délelőtt 9-3 ig, és este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.
 (Átjáróház a Pannónia szállodával szemben.)
 Lépcsőházi bejárát. Kifőn városokból.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fl.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fl.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C.

Édes kis menyasszonyom! Szemtől-szembe látom most és beszélek magához, annyira elcsúsz és bájos. Azt mondom, hogy egyszer nagyon boldognak kell lennie. Nem hiába tart ki hűséggel. Határozott szavai nagyon megnyugtattak. Olyan boldog vagyok ebben a nagy szomorúságban is. Egy ezerral több lett, de azért mégis millió puszi Édesemnek. 5982

Több mint 600 vagyonos hölgy sürgősen férjhez óhajt menni. — Tekintet nélkül foglalkozásukra és vallásukra, csakis olyan urak jelentkeznek, — ha vagyonosak is — akiknek komoly a nősülési szándékuk. — L. Schlesinger Berlin 18. 29370

Kiadók 1, 2, és 3 szobás lakások mellékhelyiségekkel modern épületben november hó 1-ére. Jó levegő, gyönyörű kilátás a budai hegyekre. Ugyanott műhelynek vagy üzletnek alkalmas souterrain helyiség is kiadó. Bővebbet: II., Logodny-utca 102. sz. Alagutnál a pallérnál vagy IV., koronaherceg-utca 3. sz. alatti bankban. Telefon 129-83. 29503

Mézédes téliszőlő postakosaranként 3.—, mazsánként 48 kor., téli fajalmat 30., nemes birsalmat 20., postakosaranként 2.20., zöldpaprikának, paradicsomnak 1.40. mázszánként 20.—, házilag főzött mézédes szilvalekvárnak kilója 1.30., különleges baracklekvárnak 2.60. koronáért szállítja Gyümölcskivitel Csongrád.

Pénzszekrényeket tül- és betörésmenteseket ajánl olcsó áron Budapesti pénzszekrénygyár, Rákos-u. 4/h.

Veres aionya befőtt, szépséggel, 5 kilós postakosár K 7. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29317

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes posta-tartály bérmentve K 10.50 Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

Rizike gomba, válogatott, 5 kilós hordókban, ecetben K 8.—; sóslében K 7.— Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29319

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírói (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira, különféle rendszerű, látható írású írógépekre, beiratkozhatni naponként. Beiratási díj aincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrássy-ut 12. és Révay-utca 6. szám. 29644

Rekedtség biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle cukorka. 60 fillérért mindenütt kapható.

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítései, összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs, Nagymező-utca E. 46. sz.

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs, Nagymező-utca 46.

BUTOR készpénzért vagy részletekre minden kamat nélkül legolcsóbban. — Óriási választék politurós butorokban Nagy Imréné! Budapest, VI. Váci-körút 9. Feljárt Szerecsen-utca 1. Kis képes modern, teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

Zálogcédulát, Brillantot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget vesznek. Alt-Wien porcellán, régi bronz, osontárgyakat, szobrokat és olajfestményeket vesznek Kertész ékszerész és régiségkereskedő Király-u. 35. Telefon 85-48. — Meghívásra jövék.

SZÜLŐK! Iskolákról, nevelőintézetekről (bel- és külföldiekéről) felvilágosítást ad, iskolai beiratásokat, nevelőintézetben, vagy családoknál elhelyezésre való elhelyezéseket ellát. Mindennemű tanügyet elintéző Magyar Tanügyi Intézet Budapest, VII., Rottenbiller-u. 5/a. Leányábról kitűnő gazdaszöveget nevel a miniszterlehet engedélyezett hól gazdasági, háztartási ipari és kereskedelmi iskolák Hat elemű végzett leányokat már fölvesz. Az iskola internetés-szel kapcsolatos. Tanítás kezdése október hó 1-én. Felvilágosítást az iskoláról kizárólag a Magyar Tanügyi Intézet ad. Budapest, VII., Rottenbiller utca 5/a.

Alkalmi butoreladás! 14 ur szobaberendezés alkalmi vétel által, egyszerű és finom, rendkívül olcsóan eladhatnak.

Butorraktár! IV., Kristó-tér 8.

2 és 3 szobás utcái és udvari lakások, elő-fürdő- és cselédszobával novemberre kiadók. Igen olcsó bérek. Maros-utca 11. Krisztina-körutnál. Telefon 10-67.

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jég szekrények, fotouil és gyermekkádk kaphatók

Wiesel Adolf Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon -20. 28793

Fodor József szőnyeg- és kárpitoskellékek nagykereskedő: Váci-körút 14, Andrássy-uttal szemben, ajánlja dusan felszerelt raktárát szőnyegek, függönyök és takarókban, szabott árak mellett. Szervezett munkások 100% engedményben részesülnek. — Telefon 135-47. 29502

Pénzt akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindennemű kereskedelmi árukra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Tauber céghez, Baross-tér 15. sz. Telefon 149-00. 29387

Előkelő hölgyektől vesznek viselt ruhákat legmagasabb árban. Pollák Berta, Rákóczi-ut 82. III/4. Telefon 153-82.

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Minden bankösszekötés nélkül, miáltal a kamat elesik. Felvilágosítással szolgál

LISZT ISTVÁN BUDAPEST, most Kristó-tér s. l. em. Váci-utca mellett butor-raktárban. Telefon 271-38. Több mint 500 képpel ellátott árjegyzékünket bárkinek 60 fillér ellen franko elküldjük.

A gyermekáldást 2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 90 fillér magyar levélbéllyeg ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 242. Lindenstrasse 51. 28694

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapított 1886-ban.

Automatikus tömegfogó, patkányok részére 4 K. egereknél 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 egereket fog felügyelet nélkül, időjárás nem befolyásolja, magától működik "Relipse" szab fogók ezer és ezer sváb és ruszi fogható egy éjjel drája 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredmény. Szétküldés utánvétel mellett. J. SCRÖLLER, Wien, III/E. Krieglberggasse 6. Számot elismerő- és készlet-levél.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-ter 3 télemel. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, ur szobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett miniaszobák, keleti szőnyegek, csillárak. — Telefon 82-13. 28589

30 koronáért készülnék saját műhelyemben méretük után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfifütyök vagy felöltők finom szövetekből, László Sándor férfiszabómester Budapest, Erzsébet-körút 1. sz. 1. em. Vécikre postázominták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 29593

Nevelőnőket német, francia, angolokat zene nyelvismerettel, bonneokat azonnali belépésre ajánlok, magyar okleveles nevelőnők zene és nyelv ismerettel sürgősen keresek. Szegehoé S. Luiza intézete Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 29324

3 szó Tiller önkéntesi egyenruha Budapest

3 szó Tiller Breeches-nadrág Budapest

3 szó Tiller diszmagyarruha Budapest

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellékek képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46.

Zenekedvelőknek Ingyen és bérmentve küldi most megjelent képes fűárjegyzékét az összes hangszerekről Marnitz Frigyes műhangszerkészítő BUDAPEST, VIII./ József-körút 37-39. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen külön árjegyzékét.

BOLOND és könnyelmű ha részletfizetésre dupla áron vesz egy automata pisztolyt, amit készpénzért fele áron is megkaphat. Clément cal. 6.35 ára 80 kor helyett 20 forint utánvétel mellett. Szt. László Intézet fegyverosztálya, Budapest, Veres Pálné-utca 16

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27553

Soványág Az egyedüli eredménytől kísért házaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek klet. Hat-hat alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegényesség ellen és gyomorbetegségeknél kiváló hatástelen tápszor. Kiténtve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Kössönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Szilász Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 156-80.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Nyitva szent 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-ter 10. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekől s más hirdetésünk utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

Tisztviselői kölcsönt köztisztviselőknél és katonatisztéknél előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Felzálogkölcsön 60 évre. Váltakölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósítat. Rigócz és Hartmann bankiroda, Bózsá-utca 29. sz. Telefon 94-66. 29100

ÜGYNÖKÖK Minden szakmabeli egyének tetemes keresetre tehetnek szert törvényesen engedélyezett sorsjegyek eladásával. A legmagasabb jutaleköt, később esetleg az általányt fizetünk. Ajánlatok: Értékpapírbank, Rotter, Budapest, V., Honvéd-utca 4.

BUTOR üzletünk felosztása

BUTOR üzletünk felosztása folytan minden elfogadható áron kiárultjuk úgy a raktáron, valamint a még munkában levő asztalos- és kárpitos-butorokat, butorszöveteket, különféle függönyöket és anyagokat és az üzlethez tartozó tárgyakat. Patyi Testvérek BUDAPEST, VIII., Rákóczy-ut 7. sz. Pannónia-áztaloda mellett.

Csemege szőlőt, legnemesebb fajokban muskotályal 5 kilót 2 1/2 koronáért, ószibarackot 3, vékonyhóju diót 2 1/2, almát, körtét, szilvát, birset 2 koronáért szállít Müller I. szőlőbirtokos Kiskunhalas.

VALÓDI FRANCZIA GUMMI ÉS HALHÓLYAGOK tucja 1.75. 2. 3. 10 Kilo. 3 db. legfinomabb mint 1 K. STERYL törvény védett legújabb GUMMI-KÜLÖNLEGESÉG csak szegemenél kapható NEUMAYER LIPÓT BUDAPEST, VI. VACI-KÖRUT 3. SZ. AUERFENYHÁZ.